

Ruimtelijke Onderbouwing Hagenweg 20

Hoofdstuk 1 Inleiding

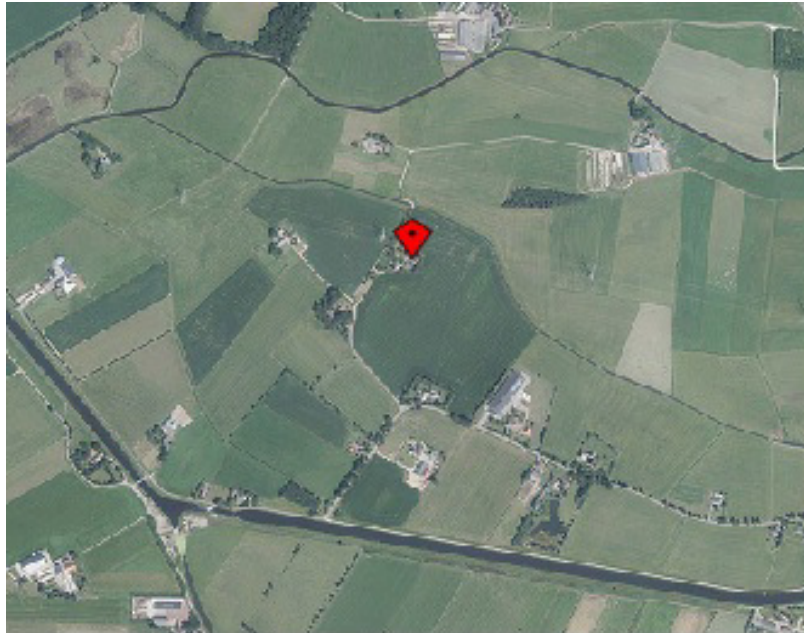
In dit hoofdstuk wordt de aanleiding voor deze ontwikkeling en de ligging en begrenzing van het gebied aangegeven. Verder wordt een opsomming van het geldende bestemmingsplan gegeven, die met het nieuwe verzamelbestemmingsplan binnen het plangebied komt te vervallen.

1.1 Beschrijving van de ontwikkeling

Op het perceel Hagenweg 20 in Dalfsen is voormalig agrarische bedrijfsruimte aanwezig. Initiatiefnemers willen een deel van deze agrarische bedrijfsruimte gebruiken voor kleinschalige activiteiten via de Beleidsregels Ontwikkelen met Kwaliteit in het Buitengebied van de gemeente Dalfsen via de regeling voor Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB). Hierbij wordt gedacht aan individuele begeleiding van en/of dagbesteding voor mensen met een verstandelijk of psychische beperking met een afstand tot de arbeidsmarkt. De dagbesteding is voor 7 dagdelen per week één dagbesteder en gemiddeld 4 uur per week individuele begeleiding. De andere activiteiten op het perceel worden daarbij gebruikt als middel. De andere te realiseren activiteiten zijn het vestigen van een dierenhotel, voerverkoop voor dieren (verkoop elders), speelveld, hondenuitlaatservice en gedragsbegeleiding hond en baas.

Omdat het plan niet past in het bestemmingsplan Buitengebied Gemeente Dalfsen, is een aanpassing van de bestemming 'Wonen' nodig.

Kaart 1. Ligging van het perceel Hagenweg 20

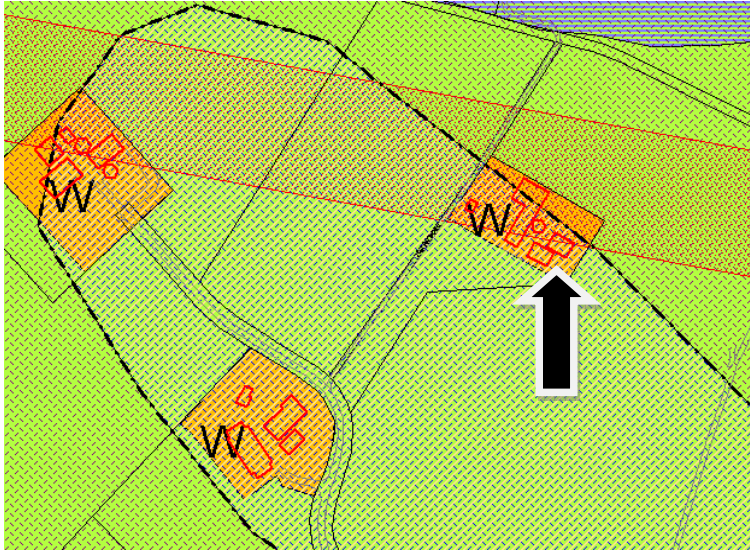

bron: atlas provincie Overijssel

1.2 Geldende bestemming

Het perceel ligt in het bestemmingsplan Buitengebied gemeente Dalfsen en heeft hierin de bestemming 'Wonen' met dubbelbestemming 'Leiding – Hoogspanningsverbinding' en 'Waarde – Archeologie 6' met gebiedsaanduiding 'bomenteelt' en 'luchtvaartverkeerszone'

Kaart 2. Huidige bestemming

Bron: Bestemmingsplan Buitengebied gemeente Dalfsen

Op het perceel Hagenweg 20 staat voormalige agrarische bebouwing die straks deels gebruikt gaat worden als dierenhotel, voerverkoop voor dieren, hondenuitlaatservice en voor het geven van o.a. cursussen (ook inpandig) voor baas en hond.

Om dit mogelijk te kunnen maken is een procedure nodig. In dit geval heeft de aanvrager ervoor gekozen om met het '3^e Verzamelplan Buitengebied' (jaarlijkse bestemmingsplanherziening) mee te doen. De bestemming 'Wonen' wordt aangepast aan het erfinrichtingsplan.

Hoofdstuk 2 Beleid

2.1 Rijksbeleid

2.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De basiskwaliteit van het gebied blijft gewaarborgd. Het erf wordt ingericht volgens het advies van de ervenconsulent van Het Oversticht. Er zijn geen nadelige gevolgen voor de omgeving, de economie of de samenleving. Het 3^e Verzamelplan Buitengebied (bestemmingsplan) is in overeenstemming met de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

2.2 Provinciaal beleid

2.2.1 Toetsing van het initiatief aan het Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

Als de ontwikkeling wordt getoetst aan de Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel ontstaat het volgende beeld.

2.2.2 Toetsing generieke beleidskeuzes

De generieke beleidskeuzes geven antwoord op de vraag 'of' er aan een bepaalde ontwikkeling kan worden meegewerkt. Hiervoor zijn in dit geval met name de 'S.E.R.-ladder' en de 'Kwaliteitsimpuls Groene omgeving' van belang.

De 'SER-ladder' (artikel 2.1.3 Omgevingsverordening) is ontwikkeld voor stedelijke ontwikkelingen op het gebied van bijvoorbeeld woningbouw, bedrijfslocaties, toeristische en recreatieve voorzieningen. Volgens de SER-ladder zijn stedelijke ontwikkelingen die een extra ruimtebeslag leggen op de groene omgeving (gronden die niet onder bestaand bebouwd gebied vallen) door bouwen en verharden alleen mogelijk wanneer:

- hiervoor in redelijkheid geen ruimte beschikbaar is binnen bestaand bebouwd gebied en deze ruimte ook niet geschikt te maken is door herstructurering en/of transformatie;
- de mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik binnen bestaand bebouwd gebied optimaal zijn benut.

Bij andere dan stedelijke ontwikkelingen zijn de 'Principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik' (artikel 2.1.4 Omgevingsverordening) van toepassing. Volgens deze principes zijn andere dan stedelijke ontwikkelingen die een extra ruimtebeslag leggen op de groene omgeving door bouwen en verharden alleen mogelijk wanneer:

- (her)benutting van bestaande bebouwing in redelijkheid niet mogelijk is;
- de mogelijkheden voor combinatie van functies op bestaande erven optimaal zijn benut.

Dit bestemmingsplan maakt een andere dan stedelijke ontwikkeling mogelijk is. Het erf aan de Hagenweg wordt getransformeerd in het kader van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) beleid. De ontwikkeling bestaat uit hergebruik van voormalig agrarische bebouwing voor een dierenhotel, hondenuitlaatservice, voerverkoop en (inpanidige) ruimte voor het geven van lessen aan baas en hond.

Het bestemmingsplan voldoet aan de SER-ladder en sluit aan bij de Principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik. Er wordt geen bebouwing toegevoegd, want men maakt gebruik van de bebouwing die al aanwezig is. Van een extra ruimtebeslag op de groene omgeving is geen sprake. Een bestaand erf dat nu al bebouwd is wordt opnieuw ingericht.

Naast de S.E.R.-ladder is de Kwaliteitsimpuls Groene omgeving een belangrijk instrument van de verordening. Ook hier is het extra ruimtebeslag het criterium voor de 'of' vraag. Voor deze opgave is de kwaliteitsimpuls maar in beperkte mate van toepassing, omdat er geen extra ruimtebeslag wordt gelegd. Wel is er sprake van een andere dan stedelijke ontwikkeling in het buitengebied. Dat betekent dat er een basisinvestering in ruimtelijke kwaliteit volgens

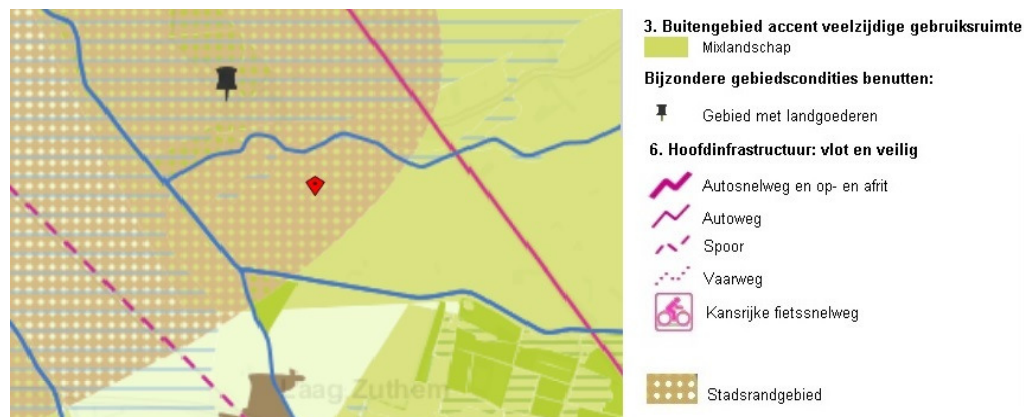
de geldende gebiedskenmerken nodig is. Het erfinrichtingsplan- en schets van 29 oktober 2016 (bijlage 1 van de ruimtelijke onderbouwing) dat naar aanleiding van het advies van de ervenconsulent van Het Oversticht (bijlage 2) is gemaakt voorziet hierin. De ruimtelijke kwaliteit en uitstraling van de omgeving blijft behouden en wordt verbeterd.

Het bestemmingsplan voldoet aan de generieke beleidskeuzes. Het ontwikkelingsperspectief ('waar' vraag) en de inpassing volgens de gebiedskenmerken (bijdrage ruimtelijke kwaliteit) wordt in de volgende paragrafen beschreven.

2.2.3 Ontwikkelingsperspectief

Het perceel Hagenweg 20 ligt in het gebied waarvoor het ontwikkelingsperspectief "buitengebied accent veelzijdige gebruiksruimte (mixlandschap)" geldt. Zie voor een weergave hiervan kaart 3.

Kaart 3 . Hagenweg 20

Relevant gedeelte kaart Ontwikkelingsperspectieven

Dit ontwikkelingsperspectief geeft ruimte aan de landbouw, maar tegelijkertijd biedt het ook ruimte voor landschapsontwikkeling, natuur, cultuurhistorie, recreatie, wonen en overige bedrijvigheid. De kwaliteitsambitie is om de diverse landschappen herkenbaar te houden ten opzichte van elkaar en verschillen en contrasten binnen deze landschappen te accentueren.

De ontwikkeling aan de Hagenweg 20 past binnen het ontwikkelingsperspectief in die zin dat het de agrarische bedrijvigheid in de omgeving niet belemmerd. Verder wordt het erf volgens het advies van het Oversticht aangesloten bij het landschap (bijlage 2 van de ruimtelijke onderbouwing). Het landschap blijft zodoende herkenbaar.

2.2.4 Gebiedskenmerken

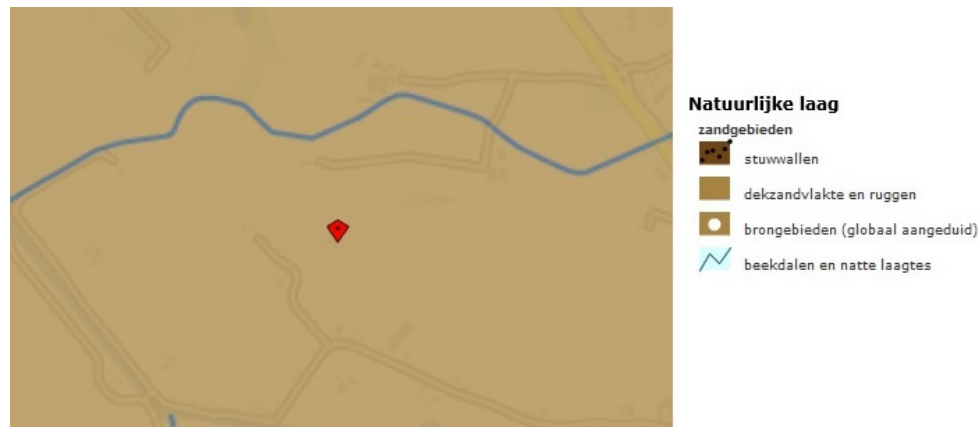
Op de Hagenweg 20 zijn drie lagen van toepassing; de natuurlijke laag, de laag van het agrarisch cultuurgebied en de lust en leisurelaag. Hierna worden de ontwikkelingen nader toegespitst op deze drie lagen.

2.2.4.1 Natuurlijke laag

Overijssel bestaat uit een rijk en gevarieerd spectrum aan natuurlijke landschappen. Deze vormen de basis voor het gehele grondgebied van Overijssel. Het beter afstemmen van ruimtelijke ontwikkelingen op de natuurlijke laag kan ervoor zorgen dat de natuurlijke kwaliteiten van de provincie weer beeldbepalend worden. Ook in steden en dorpen bij voorbeeld in nieuwe waterrijke woonmilieus en nieuwe natuur in stad en dorp.

Het plangebied is op de gebiedskenmerkenkaart de 'Natuurlijke laag' aangeduid met het gebiedstype 'Dekzandvlakte en ruggen'.

Kaart 4. Hagenweg 20

Figuur: Relevant deel natuurlijke laag

De afwisseling van opgewaaide ruggen en uitgesleten beekdalen en de daarbij behorende hoogteverschillen kenmerken de dekzandvlaktes van Overijssel. Het is een reliëf rijk landschap, gevormd door de wind dat gekenmerkt wordt door relatief grote verschillen tussen hoog/droog en laag/nat gebied. Soms vlak bij elkaar, soms verder van elkaar verwijderd.

De ambitie is de natuurlijke verschillen tussen hoog en laag en droog en nat functioneel meer sturend en beleefbaar te maken. Dit kan bijvoorbeeld door een meer natuurlijk watersysteem en door beplanting met 'natuurlijke' soorten. En door de (strekings)richting van het landschap te benutten in gebiedsontwerpen.

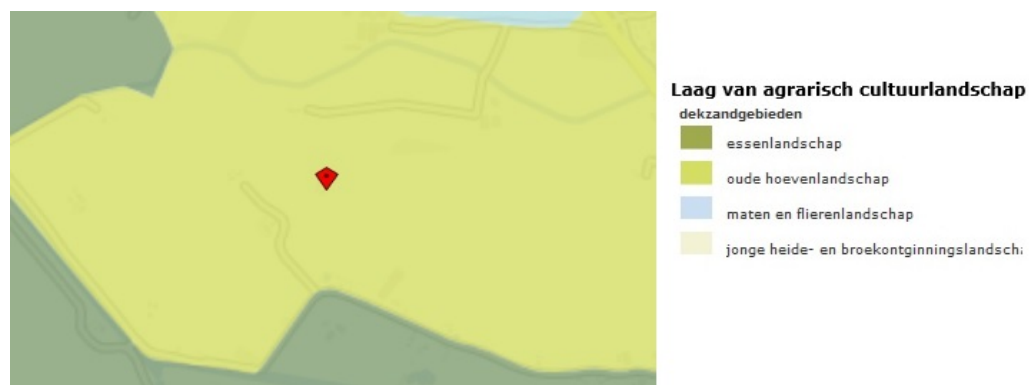
De norm is dat dekzandvlakten en ruggen een beschermende bestemmingsregeling krijgen, gericht op instandhouding van de hoofdlijnen van het huidige reliëf. In de richtinggevende uitspraak staat dat als ontwikkelingen plaatsvinden, deze dan bijdragen aan het beter zichtbaar en beleefbaar maken van de hoogte verschillen en het watersysteem. Verder is bij ontwikkelingen de (strekings)richting van het landschap, gevormd door de afwisseling van beekdalen en ruggen, het uitgangspunt.

2.2.4.2 Agrarisch cultuurlandschap

In het agrarisch cultuurlandschap gaat het er altijd om dat de mens inspeelt op de natuurlijke omstandigheden en die benut. Hierbij hebben nooit ideeën over schoonheid een rol gespeeld. Wel zijn we ze in de loop van de tijd gaan waarderen om hun ruimtelijke kwaliteiten. Vooral herkenbaarheid, contrast en afwisseling worden gewaardeerd. De ambitie is gericht op het voortbouwen aan de kenmerkende structuren van de agrarische cultuurlandschappen door óf versterking óf behoud óf ontwikkeling of een combinatie hiervan.

De locatie is op de gebiedskenmerkenkaart de 'Laag van het agrarisch cultuurlandschap' aangeduid met het gebiedstype 'Oude hoevenlandschap'.

Kaart 5. Hagenweg 20

Figuur: laag van het agrarisch cultuurlandschap

Het oude hoevenlandschap heeft in essentie hetzelfde patroon en dezelfde kwaliteiten als het essenlandschap, maar is jonger, ontstaan op een kleinschaliger patroon in de ondergrond (kleine dekzandkopjes), opgebouwd vanuit individuele erven en daardoor kleiner van schaal. Het is een landschap met verspreide erven.

De ambitie is het kleinschalige, afwisselende oude hoevenlandschap vanuit de verspreid liggende erven een ontwikkelingsimpuls te geven. Deze erven bieden veel ruimte voor landbouw, wonen, werken, recreatie, mits er wordt voortgebouwd aan kenmerkende structuren van het landschap: de open esjes, de routes over de erven, de erf- en landschapsbeplantingen. Binnen deze structuren zijn er vol op mogelijkheden om een functioneel grootschalig landbouw in een kleinschalig landschap te ontwikkelen.

De richtingbepalende uitspraak geeft aan als ontwikkelingen plaats vinden in de oude hoevenlandschap, deze dan bijdragen aan behoud en accentuering van de dragende structuren van het oude hoevenlandschap en aan de samenhang en de karakteristieke verschillen tussen de landschapselementen: de erven met erfbeplanting; open es(je); beekdal; voormalige heidevelden, de mate van openheid en kleinschaligheid. Ontwikkelingen vergroten de toegankelijkheid van erven en erfroutes.

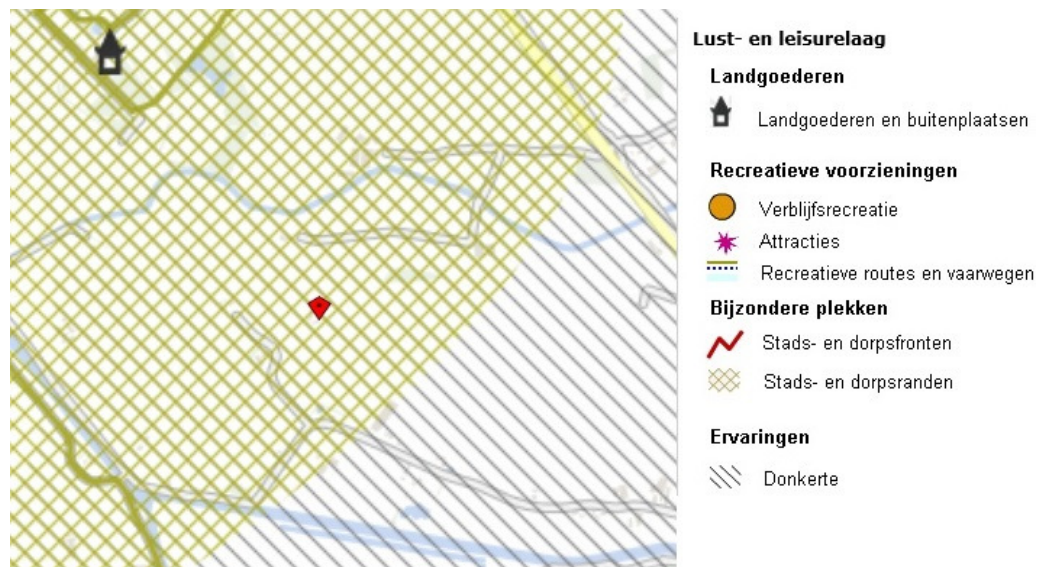
De ontwikkeling is dan ook in overeenstemming met de richtinggevende bepaling van de verordening want het erf wordt ingericht volgens het advies van Het Oversticht die aansluit op het landschap.

2.2.4.3 Lust en Leisurelaag

Met de 'Natuurlijke laag', de 'Laag van het agrarische cultuurlandschap' en de 'Stedelijke laag' is het spectrum van de ruimtelijke kwaliteit nog niet compleet. De 'Lust- en leisurelaag' is het domein van de beleving, de betekenis en identiteit. Het voegt kenmerken toe als landgoederen, recreatieparken, recreatieve routes maar benut ook vooral de kwaliteit van de andere drie lagen. Het maakt ze beleefbaar en tot een beleving. Het belevingsaspect wordt een steeds belangrijke pijler onder het ruimtelijk kwaliteitsbeleid.

Het plangebied is op de gebiedskenmerkenkaart de 'Lust- en leisurelaag' aangeduid met 'donkerte en stads- en dorpsranden'

Kaart 6. Hagenweg 20

Relevant deel Lust- en leisurelaag

Donkere wordt een te koesteren kwaliteit. De ambitie is de huidige 'donkere' gebieden, ten minste zo donker te houden, maar bij ontwikkelingen ze liever nog wat donkerder te maken. Dit betekent op praktisch niveau terughoudend zijn met verlichting van wegen, bedrijventerreinen e.d. en verkennen waar deze 's nachts uit kan of anders lichtbronnen selectiever richten. Structureel is het vrijwaren van donkere gebieden van verhoging van de dynamiek het perspectief. De ambitie is het rustige en onthaaste karakter te behouden, zodat passages van autosnelwegen en regionale wegen niet leiden tot stedelijke ontwikkeling aan eventuele op- en afritten. Bundeling van stedelijke functies en infrastructuur in de 'lichte' gebieden.

De Catalogus doet een richtinggevende uitspraak In de donkere gebieden alleen minimaal noodzakelijke toepassing van kunstlicht. Dit vereist het selectief inzetten en 'richten' van kunstlicht. Veel aandacht voor vermijden van onnodig kunstlicht bij ontwikkelingen in het buitengebied.

In dit plan wordt niet voorzien in kunstlicht. Zodoende is het plan dan ook in overeenstemming met voornoemde richtinggevende uitspraak.

De stads- en dorpsrand is een overgangsgebied. Hier is sprake van twee elkaar overlappende invloedssferen. De ambitie is gericht op sterke ruimtelijke identiteiten als motor voor gebiedsontwikkeling. Het gaat er om beleving, betekenis en kwaliteit van de omgeving te versterken en de beleefbaarheid en toegankelijkheid van het landschap te vergroten.

Richtinggevend is het behoud, herstel en aanleg van landschappelijke recreatieve routes tussen stad/dorp en land, gekoppeld aan ontwikkeling. Slecht barrières tussen stad en land. Verbind de opgaven van dorps- en stadsuitbreidingen en infrastructuur aan de opgaven in de groene stadsranden op een wijze dat de identiteit van dorp of stad en landschap worden versterkt. Bied plaatselijk ruimte voor ontwikkelingen, mits deze voortbouwen aan de versterking van de stad-land relatie.

2.2.5 Toetsing aan Omgevingsverordening

Vanuit de Omgevingsverordening gelden de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik. De ontwikkeling vindt plaats op een VAB-locatie waarbij de bestaande bebouwing wordt benut. De oppervlakte van bebouwing neemt niet toe. Het Oversticht heeft geadviseerd over de landschappelijke inpassing van het erf. Op basis van dit advies is een erfinrichtingsplan gemaakt en worden de plannen uitgevoerd. Hiermee neemt de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse toe.

2.2.6 Conclusie toetsing aan het provinciaal beleid

De ruimtelijke ontwikkeling in dit bestemmingsplan, is in overeenstemming met het provinciaal beleid uit de Omgevingsvisie- en verordening Overijssel.

2.3 Gemeentelijk beleid

2.3.1 Structuurvisie Buitengebied Gemeente Dalfsen

Hagenweg 20

Het perceel Hagenweg 20 ligt in de Structuurvisie Buitengebied Dalfsen in het Kampenlandschap.

Op de kaart van de Structuurvisie Buitengebied zijn grenzen aangegeven tussen de deelgebieden die misschien een bepaalde 'hardheid' suggereren. Overgangen tussen landschappen zijn in de praktijk echter vaak 'zacht' en niet of nauwelijks op een bepaalde perceelsscheiding te begrenzen.

Datzelfde geldt voor de beschrijving van de karakteristiek. Niet overal in een bepaald deelgebied zullen in dezelfde mate waarden en karakteristieken aanwezig zijn.

Bij (aanvragen voor) ruimtelijke ontwikkelingen is dan ook altijd een verfijningslag nodig. Aanvragers mogen er van uitgaan dat zal worden getoetst aan daadwerkelijk aanwezige waarden.

De ervenconsulent van Het Oversticht heeft voor deze ontwikkeling een advies uitgebracht die passend is in de structuur van het landschap.

2.3.1.1 Karakteristiek Kampenlandschap

Net als in het essenlandschap kent ook het kampenlandschap al een lange bewoningsgeschiedenis. Deze bewoning concentreerde zich op de hogere dekzandruggen. Wegen en bebouwing volgen nabij Hoonhorst en Lemelerveld deze ruggen, waardoor er een afwisselend landschap is ontstaan van bochtige wegen, zandpaden, bebouwing en beplanting.

De dorpen en de boerenerven liggen op een natuurlijke wijze in het landschap. Vaak zijn de overgangen tussen dorp en omgeving of erf en buitengebied niet scherp, maar lopen beide op een logische wijze in elkaar over. Erven kennen een rafelig silhouet van bebouwing en boomgroepen.

Het microreliëf is ook in dit gebied merkbaar. De ruggen worden afgewisseld door lageregelegen beekdalen. Daarnaast hebben de boeren hun eigen akkers aangelegd, de zogenaamde kampjes (eenmansessen), die voor extra hoogteverschillen zorgen ter plaatse.

De variatie aan landschapselementen (bosjes, wegbeplanting, erfbeplanting, beplantingen langs esranden en op perceelsgrenzen) geeft het landschap een aangename en attractieve afwisseling. Er zijn dan ook meerdere verblijfsaccommodaties te vinden en diverse fiets- en wandelroutes. De landbouw is de belangrijkste grondgebruiker, zowel in de vorm van grasland als bouwlanden. Ook het “buiten wonen” komt in dit deelgebied regelmatig voor.

2.3.1.2 Kernkwaliteit

Het kampenlandschap wordt gekenmerkt door een variatie aan functies en een gevarieerd halfopen landschapsbeeld met microreliëf, kampjes, historische boerderijen en velerlei landschapselementen

2.3.1.3 Ontwikkelingsrichting Hagenweg 20

In het deelgebied van kampenlandschap wordt gestreefd naar een aantrekkelijke mix van landbouw, wonen, werken, recreëren en natuur. In de vorm van bestaand VAB-beleid en de Rood voor rood-regeling wil de gemeente de ruimte bieden aan nieuwe woningen in het kader van landschapsontwikkeling. Daarbij zet de gemeente in op een aantoonbare kwaliteitsverbetering van het landschap ter plekke. De gemeente zal deze landschappelijk meerwaarde nadrukkelijk toetsen.

De ontwikkeling is in overeenstemming met de Structuurvisie Buitengebied Dalfsen.

2.3.2 Beleidsregels Ontwikkelen met kwaliteit in het Buitengebied van de gemeente Dalfsen

Op 23 juni 2014 heeft de gemeenteraad beleid vastgesteld voor ontwikkelingen in het buitengebied in de gemeente Dalfsen. Deze regeling heeft betrekking op rood voor rood, vrijkomende agrarische bebouwing en de kwaliteitsimpuls groene omgeving. Het hoofddoel van het toepassen van rood voor rood, hergebruik van vrijkomende (agrarische) bebouwing en de kwaliteitsimpuls groene omgeving is het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit en het behouden van een sociaal economisch leefbaar landelijk gebied van de gemeente. De kernbegrippen hierbij zijn: economische vitaliteit, landschappelijke (ruimtelijke) kwaliteit en duurzaamheid.

2.3.2.1 Vrijkomende agrarische bebouwing

Nieuwe functies kunnen worden toegelaten afhankelijk van de situering in het landschap,

Aanwezige natuur- en landschapswaarden, ligging ten opzichte van een woonkern, invloed op de verkeersintensiteit. De omgevingskwaliteit wordt er niet slechter, liever wel beter van: verkeer, geluid, landschap: behoud van de landelijke uitstraling. De landbouwkundige ontwikkelingsmogelijkheden mogen niet worden beperkt.

Een deel van de agrarische bebouwing aan Hagenweg 20 in Dalfsen wordt geschikt gemaakt voor een dierenhotel, voerverkoop, hondenuitlaatservice en voor het geven van gedragslessen baas en hond. Het VAB-beleid maakt deze ontwikkeling mogelijk. Doordat karakteristieke bebouwing een nieuwe functie krijgt, in dit geval een maatschappelijke functie, wordt de bebouwing behouden. Dit komt ten goede aan de ruimtelijke kwaliteit.

De regeling vereist dat de nieuwe functie in hoofdzaak inpandig plaatsvindt, er geen onaanvaardbare verkeersaantrekkende is, de milieusituatie niet verslechterd en agrarische bebouwing niet worden gehinderd. Het plan voor Hagenweg 20 voldoet aan deze vereisten.

2.3.3 Landschapsontwikkelingsplan

De ervenconsulent van Het Oversticht heeft advies uitgebracht voor het realiseren van een dierenhotel, gedragsbegeleiding baas en hond, hondenuitlaatservice en voerverkoop. Het advies van de ervenconsulent wordt overgenomen.

Het advies is als bijlage 2 bij deze ruimtelijke onderbouwing gedaan. De ontwikkeling past in het Landschapsontwikkelingsplan.

Conclusie advies:

Hergebruik voor de voorgestelde mix van functies in combinatie met de aanvullende kwaliteitsprestaties draagt bij aan de uitgangspunten gesteld in het beleid. De opstallen en boerderij verkeren in slechte tot redelijk staat van onderhoud. Het is zeer wenselijk dat door een nieuwe functie de opstallen kunnen worden opgeknapt. Hierdoor wordt het kenmerk van een erfensemble, een boerderij met hoofdvolume met diverse bijgebouwen, weer hersteld.

Voor het versterken van de landelijke uitstraling adviseert de ervenconsulent als voorwaarden op te nemen de singels gefaseerd op te schonen, enkele zichtlijnen te maken.

Hoofdstuk 3 Onderzoeken

3.1 Onderzoeken

In dit hoofdstuk worden alle ruimtelijk relevante omgevingsfactoren op een rij gezet en belangen afgewogen. De belangenafweging moet aantonen dat de betreffende ontwikkeling aan een goede ruimtelijke ordening voldoet. Daarbij wordt op het volgende ingegaan:

- Archeologie;
- Bodem;
- Duurzaamheid;
- Ecologie;
- Externe veiligheid;
- Milieuzonering;
- Geluid;
- Luchtkwaliteit;
- Verkeerssituatie;
- Water.

3.1.1 Archeologie

Bij het opstellen en uitvoeren van ruimtelijke plannen wordt rekening gehouden met zowel de bekende als de te verwachten archeologische waarden. Voor de bekende waarden kan de beleidskaart behorende bij het Archeologisch beleidsplan gemeente Dalfsen worden geraadpleegd. Volgens deze beleidskaart heeft het perceel Hagenweg 20 een lage archeologische verwachting (Waarde archeologie 6).

Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning, voor bouwwerken groter dan 5000 m² en dieper dan 0,5 m - maaiveld, moet een rapport overlegd worden waarin de aanwezigheid van archeologische waarden van de gronden die volgens de aanvraag verstoord zullen worden, naar oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate zijn vastgesteld.

Omdat de aanvraag niet gaat om bouwwerken groter dan 5000 m² en ook de grond niet wordt geroerd, is een dergelijk rapport niet noodzakelijk.

Kaart 8. Hagenweg 20

Figuur: relevant gedeelte archeologische beleidskaart gemeente Dalfsen

3.1.2 Bodemkwaliteit

Volgens de bodemkwaliteitskaart en het historisch onderzoek blijkt dat op en direct rondom de locatie geen bodembedreigende activiteiten hebben plaatsgevonden. De bodemkwaliteit is naar verwachting geschikt voor de nieuwe functie en gebruik.

3.1.3 Duurzaamheid

Met toepassing van de regeling hergebruik Vrijkomende (agrarische) bebouwing wordt bijgedragen aan duurzame ontwikkeling van het buitengebied doordat karakteristieke bebouwing een nieuwe functie krijgt en dat in ruimtelijke kwaliteit van het perceel wordt geïnvesteerd.

3.1.4 Ecologie

3.1.4.1 Natura 2000 gebieden

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of een Beschermd natuurmonument. Het dichtstbijzijnde is het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water & Vecht op een afstand van ca. 3,4 km van het plangebied. Gezien de relatief grote afstand van het plangebied tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied en de beperkte effectafstand van de ingreep, kan een aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied op voorhand worden uitgesloten. Verdere toetsing in de vorm van een verslechteringstoets of een passende beoordeling of het aanvragen van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

3.1.4.2 Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur)

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). In de ruimere omgeving van het plangebied liggen enkele NNN-gebieden, waaronder de Vecht en enkele grotere bosgebieden langs de noordzijde van de Vecht onder Dalfsen. Aangezien het plangebied buiten de NNN ligt en van een fysieke aantasting van de NNN dus geen sprake is, kunnen opvallende effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN worden uitgesloten. Bovendien kent de ingreep (inpartij gebruik van bestaande bebouwing) slechts een beperkte effectafstand en zal geen sprake zijn van een opvallende verstoring binnen de NNN. Verdere toetsing in de vorm van een "Nee, tenzij-toets" is niet aan de orde.

3.1.4.3 De Wet natuurbescherming

Door Natuurbank Overijssel is een Quickscan flora en faunaonderzoek uitgevoerd. Het rapport d.d. 15 augustus 2016 is als bijlage 3 toegevoegd aan deze onderbouwing. Hierna is een korte samenvatting opgenomen:

Conclusie en advies

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren, doden en verwonden van soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dieren plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette- en jaarrond beschermde vogelnesten moet een ontheffing aangevraagd worden.

Het onderzoeksgebied behoort tot het functionele leefgebied van sommige vogel-, amfibieën-, vleermuis-, en grondgebonden zoogdiersoorten.

Van de in het gebied nestelende vogelsoorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Voor het verstoren/vernielen van bezette nesten (eieren) en het verwonden/doden van vogels kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen van de Ff-wet verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd wettelijk belang wordt beschouwd. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten, zoals het rooien van beplanting, dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden.

De in het gebied voorkomende grondgebonden zoogdier- en amfibieënsoorten staan vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren,

doden en verwonden als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen bezetten geen verblijfplaats in het plangebied, maar benutten het mogelijk als foerageergebied. Deze functie wordt door uitvoering van de voorgenomen activiteit niet aangetast.

De Flora- en faunawet vormt geen belemmering voor uitvoering van de voorgenomen activiteit. Door uitvoering van de voorgenomen activiteit worden geen beschermde soorten verstoord, verwond of gedood. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden.

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura2000-gebied. Vanwege de lokale invloedssfeer heeft de voorgenomen activiteit geen negatief effect op deze gebieden. Door uitvoering van de voorgenomen activiteit wordt het areaal en de kwaliteit van deze gebieden niet aangetast.

3.1.5 Externe veiligheid

De ontwikkeling is getoetst aan het Externe Veiligheidsbeleid zoals aangegeven in het verzamelplan.

Risicozonering rondom Hagenweg 20 is hieronder aangegeven.

Kaart 9.

Uitsnede gemeentelijke risicokaart Giskit viewer 2005 gem Dalfsen

3.1.5.1 Toetsing Risicobronnen

Toets aan risicokaart

Het plangebied ligt in het gele gebied. Dit betekent dat het in een effectgebied ligt.

In dit geval ligt op circa 250 meter 2 hoge druk aardgastransportleidingen (A-510 en A-595) van respectievelijk 914 mm, 66 bar en 457 mm, 66 bar.

Plaatsgebonden risico (PR):

De PR 10-6 contour van deze twee leidingen liggen op de leiding en af en toe in een zone qua dikte variërend tot maximaal circa 150 meter. Ter hoogte van de Hagenweg 20 is deze zone 70 meter. De afstand tussen het plangebied en de leidingen is circa 250 meter. Omdat het plangebied veel verder van deze leiding af ligt, betekent dit dat het plaatsgebonden risico geen belemmering vormt voor het bestemmingsplan.

Groepsrisico (GR):

Het invloedsgebied van de grootste leiding van deze twee is 500 meter. Omdat het plangebied op 250 meter afstand ligt, speelt het groepsrisico wel een rol. Bij de verantwoording groepsrisico wordt hier verder op in gegaan. Een QRA is voor dit plan uitgevoerd. In bijlage 4 staat de QRA (rapport externe veiligheid).

Zone Veiligheidsregio:

Verder hanteert de Veiligheidsregio een zone waarbinnen nog gewonden vallen. Deze zone is groter dan het invloedsgebied. Daarom ligt het plangebied ook binnen deze zone. Deze zone wordt door de Veiligheidsregio effectgebied genoemd. Bij ontwikkelingen in deze zone wil de Veiligheidsregio graag advies uitbrengen, om hun werk voor inzet en hulpverlening goed voor te kunnen bereiden.

Bij een incident met brand bij de buisleiding bedraagt de warmtebelasting tot op 210 meter van deze buisleidingen (48 inch en 66 bar) meer dan 35 kW/m². Tot op 540 meter is de warmtebelasting nog steeds meer dan 12,5 kW/m².

Verantwoording Groepsrisico

Voor de verantwoording van het groepsrisico wordt aandacht besteed aan personendichtheid, zelfredzaamheid, bestrijdbaarheid, en bereikbaarheid.

Personendichtheid

Door deze planontwikkeling zal er bij een normale bedrijfsvoering maximaal 10 personen aanwezig zijn. Bij cursussen kan er tijdelijk als een groep bezig is en de nieuwe cursisten voor de volgende cursus wachten (dus bij piekmomenten) maximaal 40 personen overdag aanwezig zijn.

Zelfredzaamheid

Uit het voorgaande blijkt dat de warmtebelasting bij een buisincident in de buurt van de Hagenweg 20 zeer hoog kan zijn. Als de leiding op het dichtbij zijnde punt beschadigd raakt en gaat branden is de warmtebelasting zo hoog dat vluchten niet mogelijk is.

Initiatiefnemers zijn hierop gewezen.

Het merendeel van de mogelijk aanwezigen zijn klanten van het dierenhotel en van de cursussen. Deze zijn allemaal goed zelfredzaam.

Daarnaast is in het bedrijfsplan opgenomen individuele begeleiding en/of dagbesteding voor mensen met een verstandelijke of psychische beperking met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het zijn mensen met een bepaalde arbeidscapaciteit, anders kunnen ze niet meedraaien in het bedrijf en niet groeien richting werk. Specifieke diagnoses zijn op voorhand niet aan te geven. Deze mensen zijn mogelijk minder zelfredzaam.

Bestrijdbaarheid

De buisleidingen worden door de leidingbeheerder gemonitord. Indien er een incident plaatsvindt bij een buisleiding kan het leidinggedeelte waar het incident plaats heeft worden ingeblokkt. Omdat het inblokken grote consequenties kan hebben voor de gasvoorziening in een groot gebied wordt dit zorgvuldig afgewogen. Het kan dan ook enige tijd duren voordat het leidingdeel wordt ingeblokkt. Afhankelijk van de grootte van het ingeblokke gedeelte, de drukval en de tijd die nodig is om het leiding gedeelte in te blokken kan de leiding tot enkele uren blijven branden.

De warmtebelasting is zo groot dat de hulpdiensten zelf er niet in de buurt kunnen komen en ook niet in het plangebied aan de slag kunnen.

Bereikbaarheid

Bij een incident bij de buisleiding is de locatie door de grote warmtebelasting voor de hulpdiensten niet goed bereikbaar.

Ook is het gezien de locatie van het perceel niet altijd mogelijk om binnen de bepaalde tijd op de locatie aanwezig te zijn. Dit is vooral relevant voor andersoortige branden, of branden op grotere afstand vanuit de buisleiding tot het plangebied. Extra preventieve maatregelen in

bijvoorbeeld de vorm van een brandmeldinstallatie met volledige bewaking en doormelding zijn daarom gewenst. Initiatiefnemer is hiervan op de hoogte gebracht.

Verlagen van risico

Omdat de kans op een incident het grootst is bij werkzaamheden aan de buisleidingen, adviseert de Veiligheidsregio de gemeente om de Gasunie te vragen bij (geplande) werkzaamheden aan de leiding(en) omwonenden te informeren. Dan kunnen die een keuze maken om niet aanwezig te zijn gedurende de werkzaamheden. De gemeente heeft deze vraag aan de Gasunie gesteld. Tot op heden is er nog geen reactie ontvangen.

Conclusie verantwoording groepsrisico

Ondanks dat het groepsrisico toeneemt, vindt het gemeentebestuur het groepsrisico aanvaardbaar. Bij de verantwoording worden naast de veiligheidsbelangen ook ondermeer de economische belangen, de zelfredzaamheid van de aanwezige personen en de bereikbaarheid en bestrijdbaarheid door de hulpdiensten beoordeeld.

3.1.6 Milieuzonering

In de directe omgeving (minder dan 50m) van het plangebied bevinden zich geen agrarische bedrijven. De activiteiten geven geen belemmering voor agrariërs in de omgeving.

3.1.6 Geluid

De Wet geluidhinder heeft als doel de mensen te beschermen tegen geluidsoverlast. Op basis van deze wet moet bij ruimtelijke ontwikkelingen aandacht worden besteed aan het aspect geluid.

Het perceel Hagenweg 20 ligt langs een landbouwweg in het buitengebied tussen Dalfsen en Zwolle. Deze weg heeft geen doorgaande functie en wordt slechts door bestemmingsverkeer en landbouwverkeer gebruikt. Het perceel Hagenweg 20 ligt binnen een geluidscontour van 0 dB tot 43 dB. Dit valt binnen de wettelijke toegestane geluidsbelasting van wegverkeerslawaaï.

De gedragscursussen baas en hond op het perceel worden voor het grootste deel in de bestaande bebouwing gegeven. Soms worden deze ook op het buitenterrein op het perceel georganiseerd. De activiteiten die buiten georganiseerd worden moeten volgens de bedrijven- en milieuzonering (VNG) op een afstand van 50m of meer vanaf de uiterste situering van de gevel van een woning plaatsvinden voor wat betreft geluid bij een hondendressuurterrein en uitloop van de honden. Ook blijkt uit het doorlopen van de Activiteiten Internet Module (AIM) dat de activiteiten onder een type B-inrichting vallen. Initiatiefnemers moeten dan ook voldoen aan de normen die hiervoor gelden volgens het Activiteiten besluit milieubeheer. Voor een dierenpension (hier dierenhotel) moet een afstand van minimaal 100m worden aangehouden. Hieraan kan worden voldaan.

Het bestemmingsplan ondervindt geen belemmeringen vanuit de Wet geluidhinder.

3.1.7 Luchtkwaliteit

Het bestemmingsplan bevat activiteiten die voor het grootste deel binnen de huidige bebouwing en af en toe buiten worden gerealiseerd. Geconcludeerd kan worden dat door de ontwikkeling, die in dit bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt, de luchtkwaliteit niet "in betekenende mate" zal verslechteren. Aan het bepaalde over luchtkwaliteit wordt dan ook voldaan.

3.1.8 Politiekeurmerk Veilig Wonen

Het politiekeurmerk is voor de ontwikkeling aan Hagenweg 20 geen toetsingskader. Het gaat om een particulier initiatief voor het gebruiken van bestaande agrarische bebouwing in het kader van het VAB-beleid. De initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk voor het verkrijgen van een politiekeurmerk veilig wonen.

3.1.9 Verkeerssituatie

Hierbij wordt gekeken naar de ontsluiting van de percelen en het parkeren van bewoners en bezoekers. Met de planherziening zal de verkeerssituatie niet wijzigen. Er wordt gebruik gemaakt van de bestaande situatie. Parkeren van bezoekers is alleen toegestaan op eigen terrein.

3.1.10 Water

3.1.10.1 Watertoets

In het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is een watertoets verplicht bij gemeentelijke bestemmingsplannen en projectbesluiten. De watertoets is een procesinstrument, waarbij het waterschap en de initiatiefnemer (gemeente) onderlinge afstemming zoeken.

3.1.10.2 Relevant beleid

Er zijn veel beleidstukken over water vastgesteld. Zowel de provincie, het waterschap als de gemeente stellen waterbeleid vast. De belangrijkste kaders zijn de Omgevingsverordening en –visie van de provincie Overijssel, het Waterbeheersplan 2010 – 2015 van het waterschap Drents Overijsselse Delta, het gemeentelijk rioleringsplan en het Waterplan van de gemeente Dalfsen.

3.1.10.3 Invloed op de waterhuishouding

Binnen het bestemmingsplan worden *geen* wooneenheden gerealiseerd. Er is geen toename van het verharde oppervlak. Het plangebied bevindt zich niet binnen een beekdal, primair watergebied of een stedelijk watercorridor.

Bij nieuwe bouwwerken is de minimale ontwateringsdiepte een belangrijk aandachtspunt. De minimale ontwateringsdiepte is de afstand tussen de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) en het maaiveld.

Voor lozingen van huishoudelijk afvalwater vanuit woningen geldt het “Besluit lozing afvalwater huishoudens” (Blah). Uitgangspunt is dat het huishoudelijk afvalwater op een gemeentelijk rioolstelsel wordt geloosd. Indien niet mogelijk is, moet een voorziening worden aangelegd die een gelijkwaardig milieubeschermingsniveau biedt.

In de onderstaande tabel is kort de relevantie van de waterhuishoudkundige aspecten aangegeven.

Waterhuishoudkundig aspect	Relevantie	Toelichting
Riolering en afvalwaterketen	Nee	Woning moet een aansluiting hebben op een IBA.
Wateroverlast (oppervlaktewater)	N.v.t.	Hemelwater van verhard oppervlak moet ter plaatse van het plangebied vast worden gehouden en/ of geborgen worden.
Grondwateroverlast	N.v.t.	De locatie heeft grondwatertrap VI er is geen grondwateroverlast.
Grondwaterkwaliteit	N.v.t.	
Verdroging	Nee	Er is geen bedreiging voor karakteristieke grondwaterafhankelijke ecologische,

		cultuurhistorische of archeologische waarden.
Inrichting/beheer en onderhoud	N.v.t.	Het plangebied ligt op 80 meter van een hoofdwatgang die beschermd worden door de Keur van het waterschap. De locatie bevindt zich buiten de beschermingszone.

3.1.10.4 Voorkeursbeleid hemel- en afvalwater

Oppervlakkige afvoer naar de infiltratievoorziening en infiltratie via wadi's geniet daarbij de voorkeur. Als oppervlakkige infiltratie niet mogelijk is, is ondergrondse infiltratie door middel van bijvoorbeeld een infiltratieriool (IT-riool) of infiltratiekragen een optie. Om wateroverlast te voorkomen moet een voorziening komen (infiltratie en/of berging) met als uitgangspunt een ontwerp van minimaal 20 mm per vierkante meter verhard oppervlak.

Er wordt geen nieuwe woning gebouwd het betreft een functiewijziging in een deel van de bestaande bebouwing.

3.1.10.5 Watertoetsproces

Het waterschap Drents Overijsselse Delta is geïnformeerd over het plan met het invullen van de digitale watertoets. Het watertoetsresultaat betreft de 'procedure geen waterschapsbelang'. De bestemming en de grootte van het plan hebben geen negatieve invloed op de waterhuishouding en het waterschap geeft een positief wateradvies.

3.1.10.6 Overstromingsrisicoparagraaf

Quickscan

Het plangebied ligt binnen dijkkring 53: Salland. Voor bestemmingsplannen in deze dijkkring is een overstromingsrisicoparagraaf vereist. De locatie is op een uitsnede van de onderstaande kaart 'Omgevingsvisie' (09295054) weergegeven.

In de Omgevingsverordening (artikel 2.14.3 en 2.14.4) wordt uitgegaan van twee overstromingsrisicozones: diep en snel (dijkkring 10 en 11) en minder snel en ondiep (overige dijkringen). Dijkkring 53 valt in de laatste categorie: minder snel en ondiep.

Kaart 10. dijkkring 53

Figuur: relevant deel kaart Omgevingsvisie (09295054)

Risico-inventarisatie

Voor de keringen van dijkkring 53 geldt een veiligheidsnorm van 1/1250 per jaar. De overschrijdingskans is 1/1250^e per jaar. De daadwerkelijk kans voor een overstroming op de betreffende locatie is klein. De Risicokaart geeft geen maximale waterdiepte en de tijd tot een overstroming aan. Dit betekent dat voor de betreffende locatie geen aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. De locatie aan de Hagenweg 20 ligt in een dekzandlandschap, waarbij de percelen relatief hoog liggen.

Conclusie

In geval van overstroming zijn er geen belemmeringen om de beoogde ontwikkelingen op de locatie toe te staan. De locatie ligt in dijkkringgebied 53 ligt in de tweede overstromingsrisicozone: minder snel en ondiep. Op de Risicokaart zijn op de locatie geen overstromingsdiepten weergegeven en ligt het ook niet in een overstromingsgevoelig gebied. De locatie ligt dusdanig hoog, dat er geen extra preventieve maatregelen nodig zijn in geval van een mogelijke overstroming. Daarnaast is de locatie vanuit verschillende kanten te bereiken, waardoor bereikbaarheid en zelfredzaamheid bij calamiteiten verzekerd is.

Hoofdstuk 4 Planbeschrijving

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt aangegeven op welke wijze de binnen het plangebieden voorkomende functies, zoals die in het voorgaande aan de orde zijn geweest, in het bestemmingsplan worden geregeld. Het betreft de uitgangspunten met betrekking tot de gewenste ruimtelijke structuur, de functionele structuur en de milieu-uitgangspunten. Tevens wordt aangegeven hoe het beleid en de planuitgangspunten zijn verwoord in de bestemming.

4.2 Beschrijving gewenste situatie

De ontwikkeling aan de Hagenweg 20 bestaat uit het realiseren van een dierenhotel, hondenuitlaatservice, voerverkoop, gedragsbegeleiding baas en hond en individuele begeleiding van en/of dagbesteding voor mensen met een verstandelijke of psychische beperking met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Het dierenhotel gaat zorgen voor een luxe variant van honden oppas. De honden leven zoveel mogelijk zoals thuis, dus los en in een huiselijke omgeving. Verder kunnen op het perceel gedragslessen in de binnen- en buitenruimte voor baas en hond plaatsvinden en is een hondenuitlaatservice en voerverkoop aanwezig. Voor de hondenuitlaatservice en voerverkoop geldt dat deze activiteiten (bijna) niet op het perceel Hagenweg 20 plaatsvinden maar op een andere locatie. De inzet van mensen met een verstandelijke of psychische beperking is onder begeleiding bij alle activiteiten mogelijk.

De ervenconsulent van Het Oversticht heeft voor deze ontwikkeling een advies uitgebracht die passend is in de structuur van het landschap (zie bijlage 2 van de ruimtelijke onderbouwing).

Na herziening van het bestemmingsplan is op het perceel Hagenweg 20 in Dalfsen de bestemming 'Wonen' omgezet in 'Wonen' met de aanduiding '*specifieke vorm van wonen - dierenactiviteiten*'. Waarbij specifiek voor Hagenweg 20 geldt dat het hier betreft een dierenhotel, hondenuitlaatservice, voerverkoop, gedragsbegeleiding baas en hond.

Initiatiefnemers moeten de herinrichting van het erf realiseren zoals is aangegeven in het erfinrichtingsplan- en schets van 28 oktober 2016 (bijlage 1);

Initiatiefnemers moeten het perceel Hagenweg 20 voor de erfbeplanting volgens het inrichtingsplan van 28 oktober 2016 (bijlage 1) inpassen en in standhouden;

Initiatiefnemers moeten binnen één jaar na het onherroepelijk worden van het 3e verzamelplan de erfinrichting volgens het inrichtingsplan realiseren en deze minimaal twintig jaar zolang de (bedrijfs)bebouwing aanwezig is in stand houden.

Hoofdstuk 5 Economische Uitvoerbaarheid

In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is vastgelegd dat ruimtelijke plannen economisch uitvoerbaar moeten zijn. De gemeente Dalfsen heeft een ontwikkelingsovereenkomst met de aanvrager gesloten, waarin is vastgelegd dat de kosten voor de procedure, de landschappelijke inpassing en eventuele kosten voor planschade volledig voor zijn rekening komen.

Het is niet nodig een exploitatieplan vast te stellen omdat het kostenverhaal met een ontwikkelings- overeenkomst is geregeld. De economische uitvoerbaarheid van deze ontwikkeling is hiermee voldoende gegarandeerd.

Bijlage I Erfinrichtingsplan- en schets

Erfinrichtungsplan

Hagenweg 20

Dalfsen

Inhoud

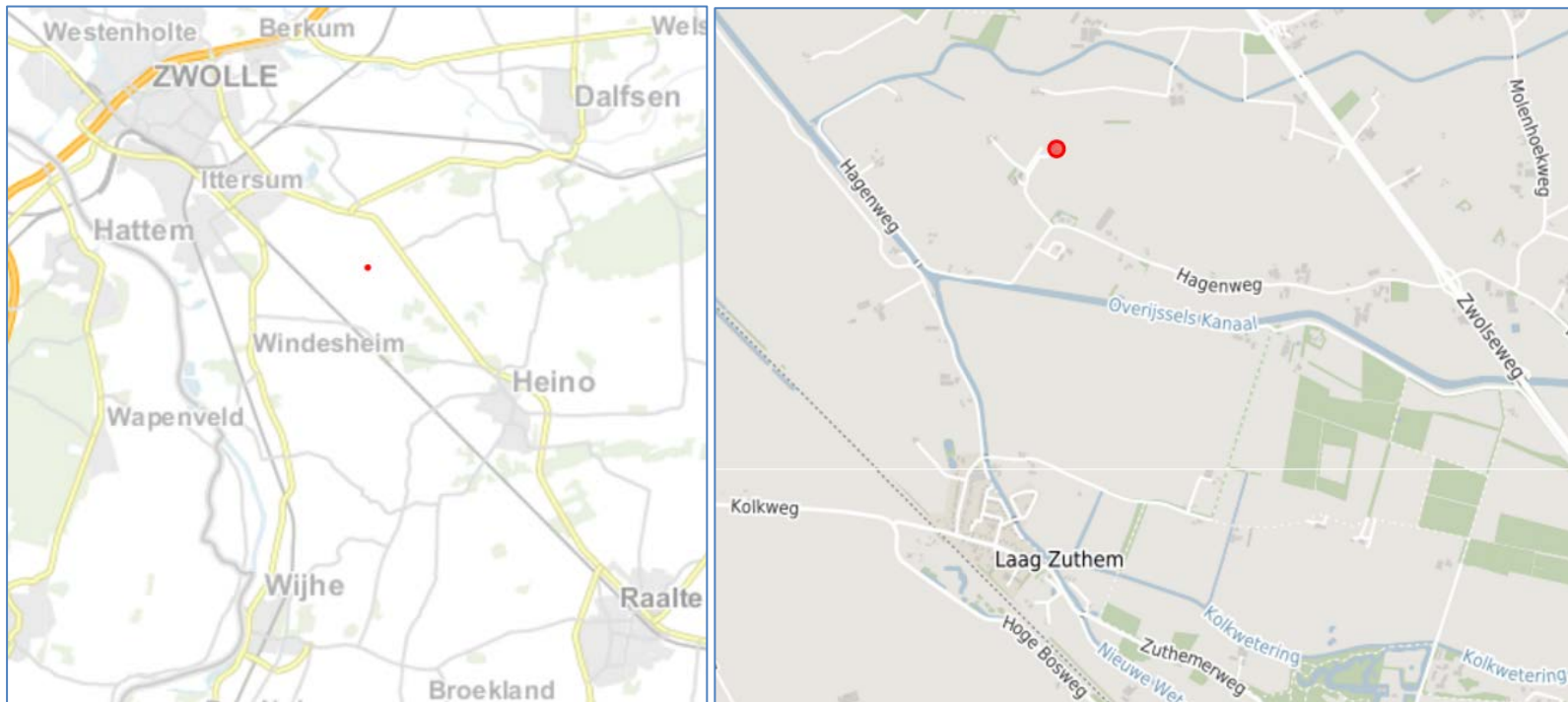
Aanleiding	3
Locatie	3
Landschap.....	5
Gebiedskenmerken	9
Erfensemble	17
Advies Het Oversticht	18
Landschappelijke inpassing.....	19
Bijlage 1, Gebiedskenmerkenkaart natuurlijke laag	23
Bijlage 2, Gebiedskenmerkenkaart Laag van het agrarisch natuurlandschap.....	24
Bijlage 3, Gebiedskenmerkenkaart Stedelijke laag.....	25
Bijlage 4, Gebiedskenmerkenkaart Lust- en leisurelaag.....	26
Bijlage 5, Advies Het Oversticht.....	26
Bijlage 6, Streekeigen en inheemse bomen en struiken.....	29

Aanleiding

Eigenaren hebben in het kader van hergebruik van agrarische gebouwen de gemeente benaderd met plannen die zij hebben voor hun erf. Volgens deze plannen zullen verschillende bedrijfsactiviteiten worden ontplooid op het erf. De activiteiten bestaan uit een hondenuitlaatservice, een dierenhotel, voerverkoop, individuele begeleiding van en/of dagbesteding voor mensen met een verstandelijke of psychische beperking met een afstand tot de arbeidsmarkt waarbij de andere takken gebruikt worden als middel en gedragsbegeleiding voor hond en baas. Het betreft een erf met de functie wonen waar men het erf én voormalige bedrijfsruimtes wil benutten voor deze activiteiten.

Locatie

Het erf ligt tussen Zwolle en Heino, vlakbij Laag-Zuthem, aan de zuidzijde van de provinciale weg N35, relatief dichtbij Zwolle. Het erf ligt op ruime afstand van de weg.

Provinciaal beleid

De provincie wil de kwaliteit van de leefomgeving verbeteren met het oog op een goed vestigingsklimaat, een veilige en aantrekkelijke woonomgeving en een fraai buitengebied. Deze leefomgeving moet geschikt zijn voor de grote diversiteit aan activiteiten die mensen in onze provincie willen ondernemen (ruimtelijke kwaliteit). (bron: omgevingsvisie Overijssel)

Gemeentelijk beleid

Visie op het buitengebied van Dalfsen

Dalfsen is een plattelandsgemeente bij uitstek. Bossen, landerijen, rivieren en weteringen geven het buitengebied van de gemeente zijn eigen kracht en identiteit. Het buitengebied is ook een gebied waar de mensen wonen, werken en recreëren. Landbouw is een belangrijke drager van de plattelandseconomie. In de richting van 2030 spreekt de gemeente de ambitie uit, die eerder al eens is verwoord in de Plattelandsvisie, dat zij streeft naar "een landelijk gebied waar het goed werken en wonen is, waar de plattelandseconomie voldoende perspectief heeft op een duurzaam voortbestaan en waar de landschappelijke kwaliteiten zo hoog zijn dat het gebied ook voor de langere termijn een belangrijke recreatieve aantrekkingskracht heeft ontwikkeld".

Landschappelijke kwaliteit

Het landschap is de pijler onder het landelijk gebied van Dalfsen. De eigenheid en verscheidenheid van het landelijk gebied wil de gemeente blijvend versterken. Op deze manier wordt de herkenbaarheid van het landschap benadrukt en de verbondenheid van de inwoners van de gemeente met hun omgeving vergroot. De gemeente wil dat ontwikkelingen in het buitengebied een bijdrage leveren aan het verhogen van deze landschappelijke kwaliteiten en richt daarom haar inspanningen op een verhoging van de belevingswaarde van het landschap. Dat betekent ook dat alleen functies in het landelijk gebied een plek krijgen als deze een bijdrage leveren aan deze landschappelijke ambities. (bron: structuurvisie buitengebied gemeente Dalfsen)

De gemeente streeft in dit deelgebied naar een mix van functies. Verbreding van bestaande activiteiten wordt dan ook toegestaan. Een geode inrichting van het erf is daarbij aandachtspunt om een verrommeling van het landschapsbeeld te voorkomen. (bron: advies het Oversticht)

Landschap

Zandwetering

Het erf ligt in het gebied van de Zandwetering. De Zandwetering is een grotendeels gegraven watergang die zijn begin heeft in het gebied Gooiermars ten oosten van de stad Deventer in Overijssel en na dertig kilometer via de stad Deventer en de dorpen Diepenveen, Olst, Wijhe en Windesheim eindigt in Zwolle.

De weteringen in West-Salland kwamen vanaf de veertiende eeuw tot stand doordat allerlei natuurlijke stroompjes door graafwerkzaamheden met elkaar verbonden werden. Doelstelling was het tegengaan van wateroverlast en door ontwatering de ontginning van de laaggelegen de broeklanden mogelijk maken. In West-Salland lopen een viertal weteringen parallel aan de IJssel in noordelijke richting naar Zwolle. Het water kwam uiteindelijk terecht in het Zwarte Water. Omdat er in die tijd geen gemalen waren was directe afwatering op hoger liggende rivier de IJssel niet mogelijk.

Een voorname functie van de Zandwetering is, naast waterafvoer en waterberging, het in stand houden van de natuurwaarden in het water en aan de oevers en verder het bieden van kleinschalige recreatiemogelijkheden. In verband met veranderingen in het klimaat is vooral het vergroten de bergingscapaciteit actueel. (bron Wikipedia)

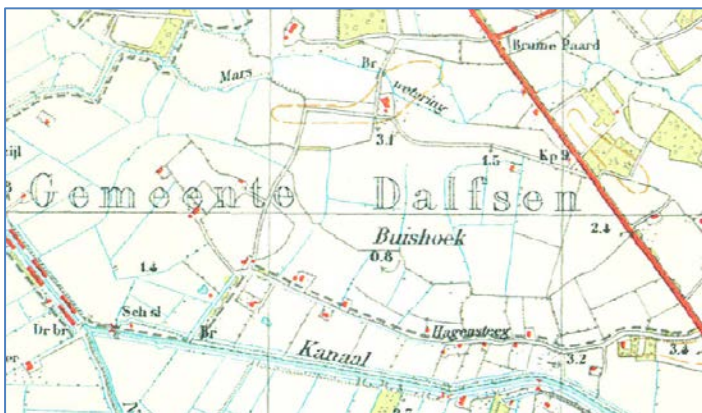
Landschapontwikkeling

Figuur 1, Hottinger 1787

Figuur 2, Topografische kaart 1900

Figuur 3, Topografische kaart 1920

Figuur 4, Topografische kaart 1970

...

Figuur 5, topografische kaart (bron: Top25raster, Kadaster Apeldoorn)

Figuur 6, Kadastrale kaart

Gebiedskenmerken

De aanwezige gebiedskenmerken in zowel de Groene als de Stedelijke omgeving zijn tot stand gekomen door soms eeuwenoude processen. Ze zijn te onderscheiden in 4 lagen:

- Natuurlijke laag (in en op de bodem);
- Laag van het agrarisch cultuurlandschap (grootschalig gebruik en inrichting van de bodem);
- Stedelijke laag (bebouwing en infrastructuur);
- Lust & leisurelaag (beleving, toerisme, cultuur-historie en landgoederen).

Deze lagen zijn zo onderscheiden omdat de ingrepen in de fysieke leefomgeving in elke laag volgens eigen principes en processen verlopen. Uiteraard staan ze niet los van elkaar, maar zijn ze altijd met elkaar verbonden. Immers, plekken die eerst natuurlijk waren, zijn nu bebouwd en in een enkel geval andersom. Vaak liggen ze over elkaar heen en hebben we op één plek te maken met kenmerken van verschillende lagen. Op andere plekken is dat niet zo en domineert een bepaalde laag.

Natuurlijke laag

De natuurlijke laag is ontstaan doordat abiotische processen – zoals ijs- wind- en waterstromen, erosie en sedimentatie - en biotische processen – zoals vestiging van plant- en diersoorten – inwerken op de ondergrond van bodem en geologie. Overijssel bestaat voornamelijk uit een dekzandcomplex dat afloopt van oost naar west. Een paar noord-zuid georiënteerde stuwwallen doorsnijden het dekzand. Het is een van oudsher bij tijd en wijle heel nat landschap waar het water maar moeilijk uit weg kon. Hier heeft zich hoogveen ontwikkeld. In het westen loopt dit landschapstype tot aan de kustlijn van de voormalige Zuiderzee, waar in de delta van IJssel, Vecht en Zwarte Water kleicomplexen en laagveengebieden zijn ontstaan. De zoetwaterdelta met de laagveenmoerassen is (nationaal en internationaal -gezien) het meest bijzondere deel in deze laag en vraagt nadrukkelijk aandacht.

Vanouds bestaat er in deze laag een sterke samenhang tussen het natuur- en watersysteem; het watersysteem maakt in essentie één grote beweging van de brongebieden (op de flanken van de stuwwallen), naar de beken en weteringen (in de zandgebieden), naar Vecht en Zwarte Water en tenslotte naar de IJssel en de Randmeren.

Dit proces heeft in Overijssel geleid tot een rijk en gevarieerd spectrum aan natuurlijke landschappen. Vervolgens heeft dit natuurlijke landschap plaats en betekenis gekregen in het menselijk occupatieproces. Het natuurlijk landschap vormt daarmee de basis voor het gehele grondgebied van de provincie.

Echt natuurlijk landschap (met de oorspronkelijke vegetatie en waterhuishouding) is geheel verdwenen. Het natuurlijk landschap bestaat vooral uit relictten van een landschap dat vroeger 'woeste grond' of 'onland' werd genoemd. Anno 2009 beslaat het natuurlijk landschap in de vorm van natuurgebieden ruim één tiende van het oppervlak van Overijssel.

Hagenweg 20

Het erf ligt in het **zandgebied**, dekzandvlakte en ruggen. (Bijlage 1, Gebiedskenmerkenkaart natuurlijke laag)

De dekzandgronden beslaan een groot gedeelte van de oppervlakte van de provincie. Na de ijstijden bleef er in grote delen een reliëfrijk – door de wind gevormd – zandlandschap achter, dat gekenmerkt wordt door relatief grote verschillen tussen hoog/droog en laag at gebied. Soms vlak bij elkaar, soms verder van elkaar verwijderd

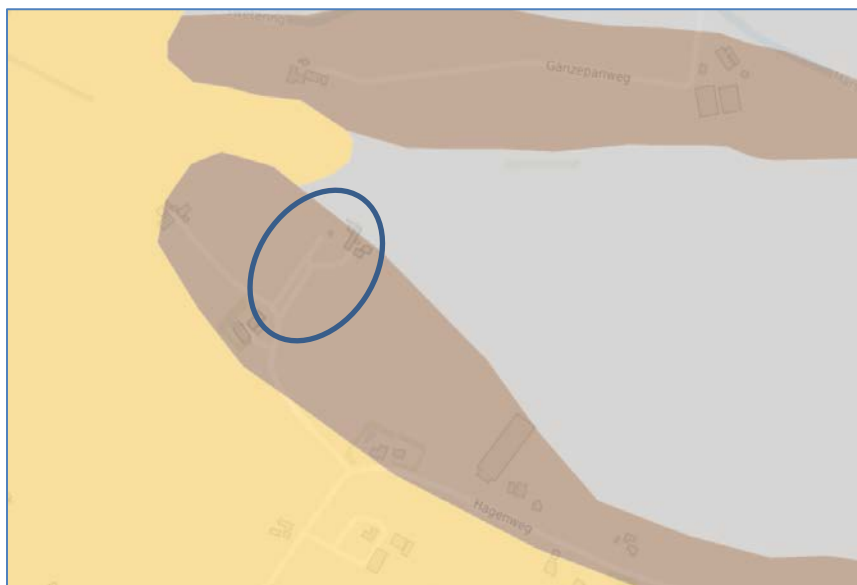
Bodem: podzolgronden

Hydrologie: lokale inzijging

Natuurlijk bostype: van wintereikenbeukenbos op de hoogste delen, tot berken- zomereikenbos en elzen-eikenbos in de lagere delen

Cultuurlandschap: essenlandschap, oude hoevenlandschap en jong heide en broekontginningslandschap

Bron: Omgevingsvisie Overijssel

Figuur 7, Bodemkaart (Bron: bodematlas Provincie Overijssel)

Het perceel bestaat voor het overgrote deel uit Hoge bruine enkeerdgronden (Code bEZ21-VI).

Figuur 8, Basiskaart Aardkunde (Bron: Bodematlas Provincie Overijssel)

Het zuidelijke deel van het perceel bestaat uit een dekzandrug, het noordelijke gedeelte uit dekzandvlakte. Dekzandlandschap.

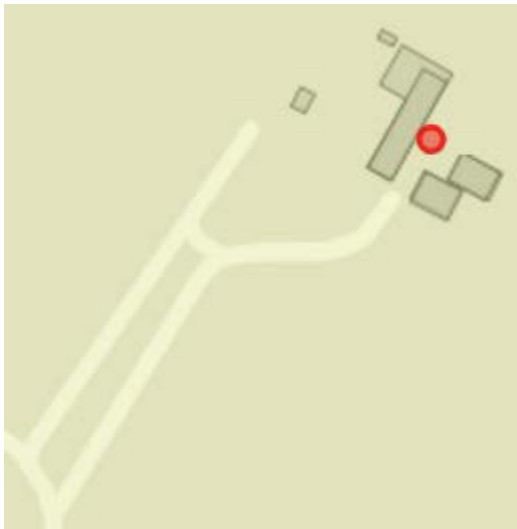
Laag van het agrarische cultuurlandschap

In het agrarisch cultuurlandschap gaat het er altijd om dat de mens inspeelt op de natuurlijke omstandigheden en die ten nutte maakt. Het agrarisch cultuurlandschap is bij uitstek een gebruikslandschap. Het aanzien van ruim tweederde van het oppervlak van Overijssel wordt bepaald door het agrarisch gebruik.

Bij de ontwikkeling van de cultuurlandschappen hebben nooit ideeën over schoonheid een rol gespeeld. Wel zijn we ze in de loop van de tijd gaan waarderen om hun ruimtelijke kwaliteiten. Vooral herkenbaarheid, contrast en afwisseling wordt gewaardeerd.

Afhankelijk van bijvoorbeeld de stand van de techniek en de beschikbaarheid van meststoffen is door de eeuwen heen een geschakeerd patroon van akkers, weiden, hooiland en bebouwing (hoeven, kernen, -dorpen) gegroeid. Structuur, maatvoeringen en landschapselementen worden keer op keer aan de veranderende omstandigheden aangepast.

In Overijssel wordt de kwaliteit van het cultuurlandschap bepaald door de variatie op twee schaalniveaus: provinciaal en regionaal. Op schaal van de provincie door de manier waarop het 'open' landschappelijk patroon van de laagveengebieden en kleicomplexen van Noordwest-Overijssel, de lange lijnen in het Sallandse occupatiepatroon, de intimiteit van het Twentse boerenland en de stoere maat van de grote ontginningen van Noordoost-Overijssel van elkaar verschillen. Omdat elk gebied anders is en op een andere manier in cultuur werd gebracht, zijn in elk gebied het landschap, de nederzettingen en daarmee de ordende en dragende structuren ook steeds anders. Binnen de regionale landschappen is er vaak op korte afstand sprake van verschillen: de es, de flank en het beekdal. Uniforme agrarische bebouwing, schaalvergroting van percelen en vershraling van het landschap door verdwijnen van landschapselementen en padenstructuur bedreigen de verschillen.

Hagenweg 20

Het erf ligt in het **oude hoevenlandschap** (Bijlage 2, Gebiedskenmerkenkaart Laag van het agrarisch natuurlandschap)

Landschap met verspreide erven. Het werd ontwikkeld nadat de complexen met de grote essen 'bezet' waren en een volgende generatie boeren nieuwe ontwikkelingsruimte zocht. Die vonden ze bij kleine dekzandkopjes die individueel werden ontgonnen. Dit leidde tot een landschap dat de zelfde opbouw kent als het essenlandschap, alleen in een meer kleinschalige, meer individuele en jongere variant. Deze kleinere maat en schaal is tevens de reflectie van de natuurlijke ondergrond.

Essenlandschap in het klein met samenhangend systeem van es/kamp, erf op de flank, natte laagtes en – voormalige – heidevelden. Ordening vanuit de erven, die de 'organische' vormen van landschap volgt. Spinragstructuur vanuit de erven naar de omliggende gronden en tussen de erven.

Contrastrijke landschappen met veel variatie op de korte afstand: open es, kleinschalige flank met erf, kleinschalige natte laagtes met veel houtwallen, open heidevelden en -ontginningen. Daartussen: kleinere (boven)lopen van beken.

Ondergrond: kleinschalige dekzandgronden

Ontstaan: vanaf ± 1200

Structuur: organisch, routes van erf tot erf

Nederzetting: Verspreide individuele erven, geen dorpen

Schaal erven: middelgrote erven, met verschillende volumes en zware beplantingen

Beplantingen: eiken, houtwallen

Bron: Omgevingsvisie Overijssel, Catalogus Gebiedskenmerken

Stedelijke laag

In de stedelijke laag is de koppeling van de sociale en fysieke dynamiek van de stedelijke functies aan het verbindende netwerk van wegen, paden, spoorwegen en kanalen een belangrijk ordenend principe. Efficiëntie en nabijheid zijn belangrijke vestigingsoverwegingen, maar daarbij wordt de kwaliteit eigenheid en onderscheidend vermogen (mede gevormd door de historie) van de regio steeds belangrijker. Steden zijn de economische motors van Overijssel.

Ook hier is sprake van een rijk palet: dorpen met centrumfuncties, landstadjes, steden en stedelijke netwerken. Elk met een eigen karakteristieke ruimtelijke, sociale en functionele opbouw en kwaliteiten. Steden ontwikkelden vaak een eigen kleur en profiel; deels door gebiedskenmerken, deels door bepaalde accenten in de ontwikkeling van hun economie, maatschappij en/of voorzieningenpakket. Kampen als eigenzinnige stad aan de IJsselmonding. Zwolle als bestuurlijk, zakelijk en financieel centrum. Deventer met een accent op gezondheid, welzijn en diensten. De Twentse stedenband met een sterk industrieel getint verleden en een groeiend accent op het culturele, recreatieve, sportieve en internationale karakter.

Cultuurhistorisch of architectonisch waardevolle gebouwen zijn vaak bepalend voor het straatbeeld en de skyline en bepalen de stedelijke identiteit en -belevingswaarde voor bewoners en bezoekers. -Uniforme uitbreidingen aan deze steden maar ook aan de dorpen bedreigen de karakteristieke verschillen. De stedelijke leefwijze en cultuur waaiert meer en meer uit over het agrarisch cultuurlandschap. Burgers op getransformeerde boerenerven houden er een stedelijke leefwijze op na: weinig (economische) binding met grond en landschap, genieten van de soevereiniteit op eigen erf.

Hagenweg 20

Het erg ligt buiten de stedelijke bebouwing (bijlage, Gebiedskenmerkenkaart Stedelijke laag)

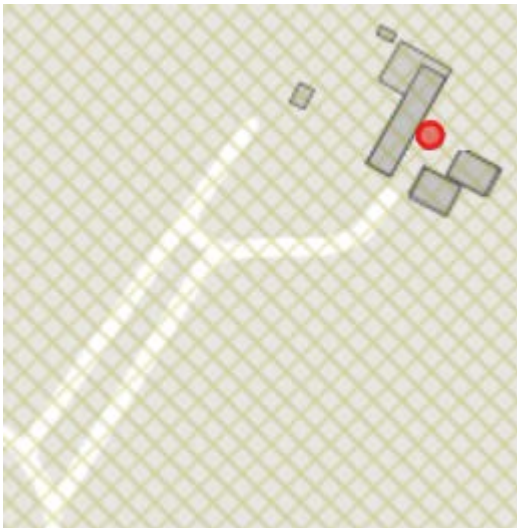
Bron: Omgevingsvisie Overijssel, Catalogus Gebiedskenmerken

Lust- en Leisurelaag

Met de natuurlijke laag, de laag van het agrarisch cultuurlandschap en de stedelijke laag is het spectrum voor ruimtelijke kwaliteit nog niet compleet. Aan de (relatieve) autonomie van de natuurlijke processen in de natuurlijke laag, het 'nut' van het agrarisch cultuurlandschap en de sociale en functionele dynamiek van de stedelijke laag voegt de laag van de lust- en leisurelandschappen de dimensie van het welbehagen, het plezier, de trots en de beleving toe. Deze laag is het domein van de beleving, betekenis en identiteit. De lust- en leisurelaag voegt eigen kenmerken toe, zoals landgoederen, recreatieparken en recreatieve routes, maar benut vooral de kwaliteiten van de andere drie lagen. Het stelt kwaliteiten zoals de natuur, de productielandschappen en de steden in een ander daglicht en maakt ze beleefbaar en tot een beleving.

De verblijfsrecreatiecomplexen, de attracties, de routes voor wandelen, fietsen en varen zijn een belangrijkere economische factor geworden met een vergelijkbaar aandeel in de economie als de agrarisch sector. Dit alles verandert het aanzien, de gewenste gebruiksmogelijkheden en betekenis van het buitengebied. Aan het lust- en leisurelandschap ontleent Overijssel zijn 'tijdsdiepte', maar ook zijn 'appeal'. Steeds vaker worden de kwaliteiten uit het verleden ingezet in plannen door daar met nieuwe kwaliteiten, gebruiks- en verschijningsvormen op voort te bouwen. Belangrijk in deze laag is het oude en nieuwe 'erfgoed' van de provincie. De rivierfronten van Deventer en Kampen, de stadsgezichten van Ootmarsum, de toeristische en culturele trekpleisters met (boven)regionale uitstraling in de steden, de landgoederen van Salland en Twente, maar ook de vuilverbrander bij Hengelo en de balgstuw bij Ramspol en de nieuwe IJsselbrug van de Hanzelijn.

Hagenweg 20

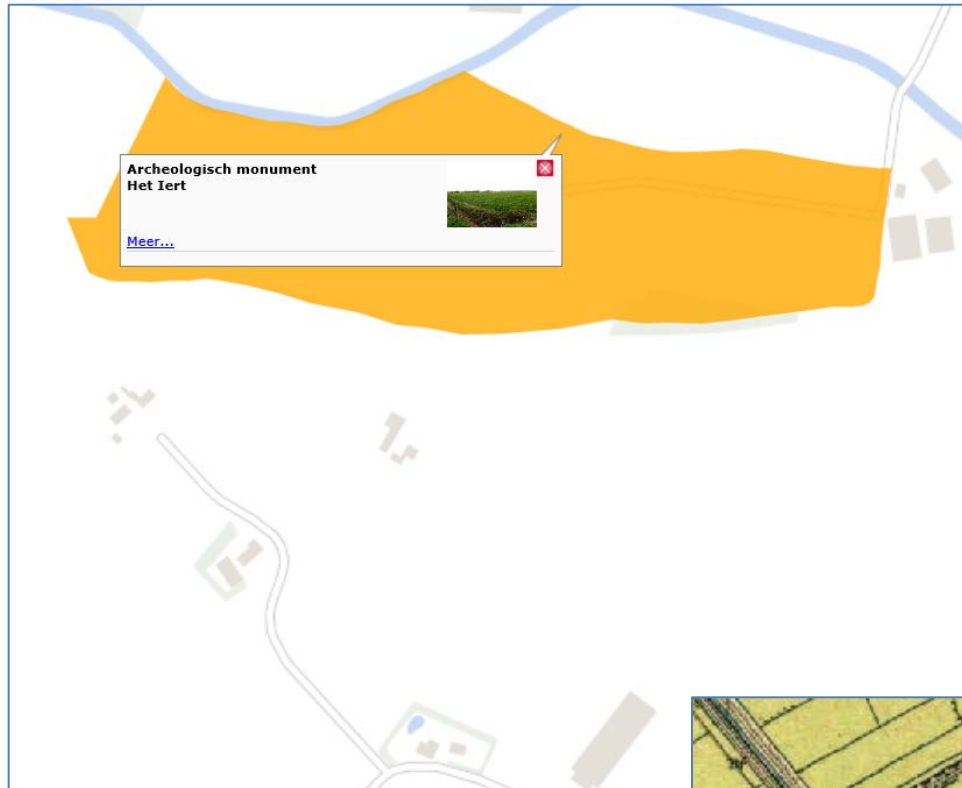

De **stads- en dorpsrand** is een overgangsgebied. Hier is sprake van 2 elkaar overlappende invloedssferen. De randen zijn bepalend voor de identiteit van zowel de steden- en dorpen als het landschap eromheen (Zwolle, Wijnthmen, Laag Zuthem, Hoonhorst). De (potentiële) kwaliteit is die van het beste van twee werelden; stedelijke voorzieningen, verspreid liggende (gewilde) woon- en werkfuncties, padennetwerk in een landschappelijk raamwerk. Dichtbij stad en dorp en toch buiten. Randen gaan niet alleen over de 'functionele mix', maar vooral ook over herkenbaarheid, duidelijkheid, silhouetten (kerktorens, markante gebouwen, bruggen, ed.) het je thuis voelen. Markante zichtlijnen op dorpen versterken de randkwaliteit.

In de stads- en dorpsranden sluiten recreatieve en utilitaire routes van buiten de stad/het dorp aan op de binnenstedelijke/ dorpsstructuur. In deze gebieden komen veel opgaven en belangen samen zoals dorps- en stadsuitbreidingen, infrastructuur, landbouw, landschapsontwikkeling, water en natuur.

(Bijlage 4, Gebiedskenmerkenkaart Lust- en leisurelaag) Bron: Omgevingsvisie Overijssel, Catalogus Gebiedskenmerken

Archeologisch monument

Figuur 9, Archeologisch monument Het Iert

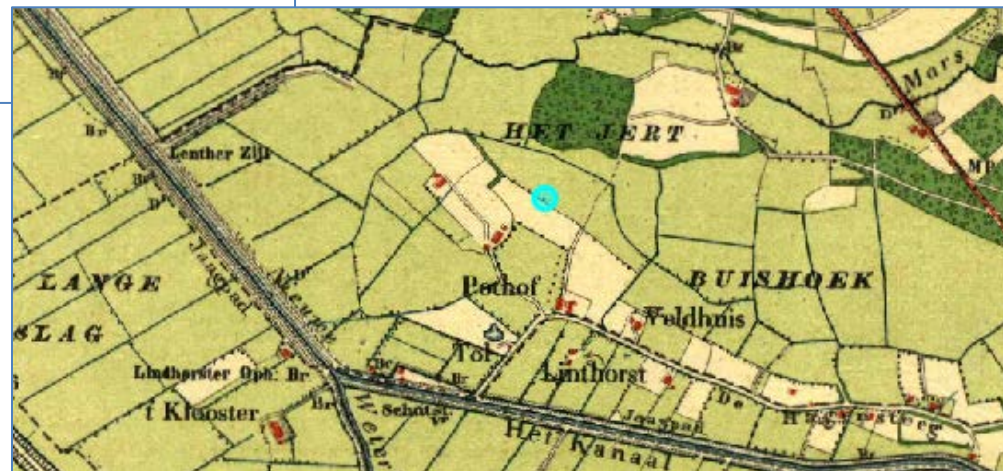
Ten noorden van het erf ligt het archeologisch monument het Iert.

Hof te Ierthe, nu weinig meer wat er herinnert aan de periode rond het jaar 970, toen al was er sprake van “het hof Ierth” ofwel Ierthe. Een bezit van de geestelijke grondheren van het klooster te Essen en de bisschop van Utrecht. Een hofstelsel om te dienen als centrale hof voor de inning van renten en pachtgelden. De bezittingen van de gronden behorende onder de hof Ierthe waren behoorlijk verspreid.

Behalve in Dalfsen lagen er bezittingen in Hattem, Hasselt, Winsum, Zwollerkerspel en Mastenbroek. In de loop de eeuwen zijn die goederen uiteen gevallen en vervallen aan de Marken. Daarna zijn de goederen in particulieren handen gevallen. Voor zover bekend was de Ierthe in de 19e eeuw deels in het bezit van de familie Damman en in de 20e eeuw overgegaan naar de familie Schrijver, die het nu nog in het bezit heeft.

Het goed ligt op een verhoging in het landschap, deels verscholen achter een eeuwen oude kastanje en eikenbomen.

(Bron: <https://www.dalfsennet.nl/nieuws/233610/vrogger-en-noe-ierte.html>)

Figuur 10, Topografische kaart 1900

Erfensemble

Het erf is ingebed in singels en moeilijk zichtbaar vanaf de weg. Het erf heeft een erfteogang via het lertepad en een erfteogang vanaf de Hagenweg.

Het erfensemble bestaat uit (1) een oude boerderij van het type hallehuis (1916), (2) een bungalow (1960), (3) een hooiberg (1960), (4) een lange schuur met kapschuur (1970/1973) en een (5) gastenverblijf (1960).

Figuur 11, Erfensemble

Advies Het Oversticht

Conclusie

Hergebruik voor de mix van functies in combinatie met de aanvullende kwaliteitsprestaties draagt bij aan de uitgangspunten gesteld in het beleid. De opstallen en boerderij verkeren in slechte tot redelijke staat van onderhoud. Het is zeer wenselijk dat door een nieuwe functie de opstallen kunnen worden opgeknapt. Hierdoor wordt het kenmerk van een erfensemble, een boerderij met hoofdvolume met diverse bijgebouwen weer hersteld.

Voor het versterken van de landelijke uitstraling adviseren wij als voorwaarden op te nemen de singels gefaseerd op te schonen, enkele zichtlijnen te maken.

Zie bijlage 5, Advies Het Oversticht

Op basis van dit advies worden op het erf maatregelen genomen om de adviezen vorm te geven.

Landschappelijke inpassing

Herstel zichtlijnen

Maatregelen:

- Zichtlijnen naar het erf creëren door beplanting op te schonen c.q. te verwijderen.
- Zichtlijnen vanuit de bebouwing creëren door beplanting op te schonen c.q. te verwijderen.

Figuur 12, Zichtlijnen naar het erf en vanuit de bebouwing

- Behoud en ontwikkeling van de 'transparantie' van het erf:
 - herstel van enkele zichtlijnen naar het erf en vanuit de bebouwing naar het landschap. Het erf is nu heel dicht begroeid, niet zichtbaar vanaf de weg. Dit is minder passend bij een landelijke/agrarische uitstraling. Door selectief de singels op te schonen kunnen zichten ontstaan waarbij ook voldoende privacy behouden blijft. De meer besloten ruimtes functioneren als aangename verblijfsplekken voor de honden.
 - als afscheiding palen met schapengaas of een eenvoudig houten hekwerk. Onlangs heeft de eigenaar deze geplaatst.

Figuur 13, Advies ervenconsulent transparantie

Bepanting

Maatregelen:

Gefaseerde verwijdering van de niet inheemse soorten in de singel en aanplant van streekeigen soorten. Hierbij wordt uitgegaan van de lijst met streekeigen en inheemse bomen en struiken in Tabel 1, Lijst van inheemse bomen en struiken. (bijlage 6).

Figuur 14, Situering singel

- Behoud en versterking van de 'landelijke aanblik' van het erf door een informele aanleg en landschappelijke, streekeigen, bepanting. De initiatiefnemer heeft hiertoe al een aanzet gedaan door het opschonen van de bepanting en de aanplant van vruchtbomen. Aanvullend adviseren wij:
 - (gefaseerde)verwijdering van de niet inheemse soorten in de singel en aanplant van streekeigen soorten als eik, veldesdoorn, liguster, sleedoorn, gelderse roos, jasmijn, hazelaar, meidoorn, etc.

Figuur 15, Advies ervenconsulent landelijke aanblik

Bebouwing

Maatregelen

- In de komende jaren wordt de lange schuur opgeknapt.
- Hooiberg: Struiken rond de hooiberg worden gesnoeid c.q. verwijderd.

- **Behoud van de kenmerken van het erfensemble met een cluster van boerderij en variatie aan bijgebouwen:**
 - herstel van de lange schuur met een dak van golfplaat, deels gemetselde gevels, eventueel hout in combinatie met gevelisolatie. Steen en hout kunnen in afwisseling worden toegepast (hergebruik van wat aanwezig is aan materialen en elementen, dit is erf-eigen).
 - Behoud van de hooiberg. Op termijn gedeeltelijk snoei van de struiken er omheen zodat hij behouden kan blijven en niet geheel overwoekert en instort.

Figuur 16, Advies ervenconsulent bebouwing

Verlichting

- **Behoud van 'donkerte': minimale en functionele verlichting, bij voorkeur met sensor en laag bij de grond.**

Inrichting: Bij het toegangshek en langs de oprit wordt op termijn subtiele verlichting aangebracht zo mogelijk met sensor. Er wordt gekozen voor 'downlighters'. Lichtbundels worden over het pad geprojecteerd, waardoor de impact in de omgeving minimaal is.

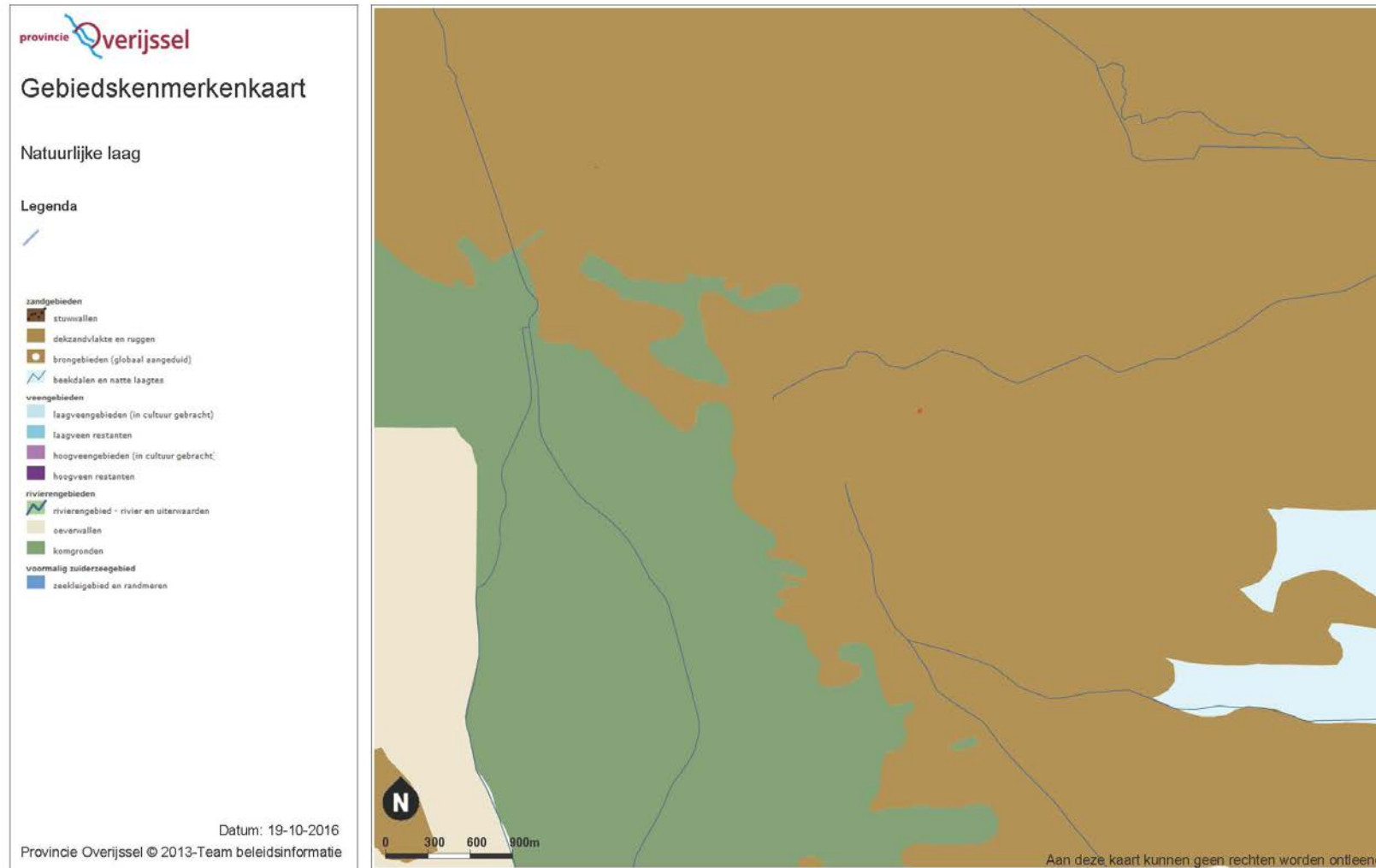
Figuur 17, Voorbeeld verlichting

Verharding

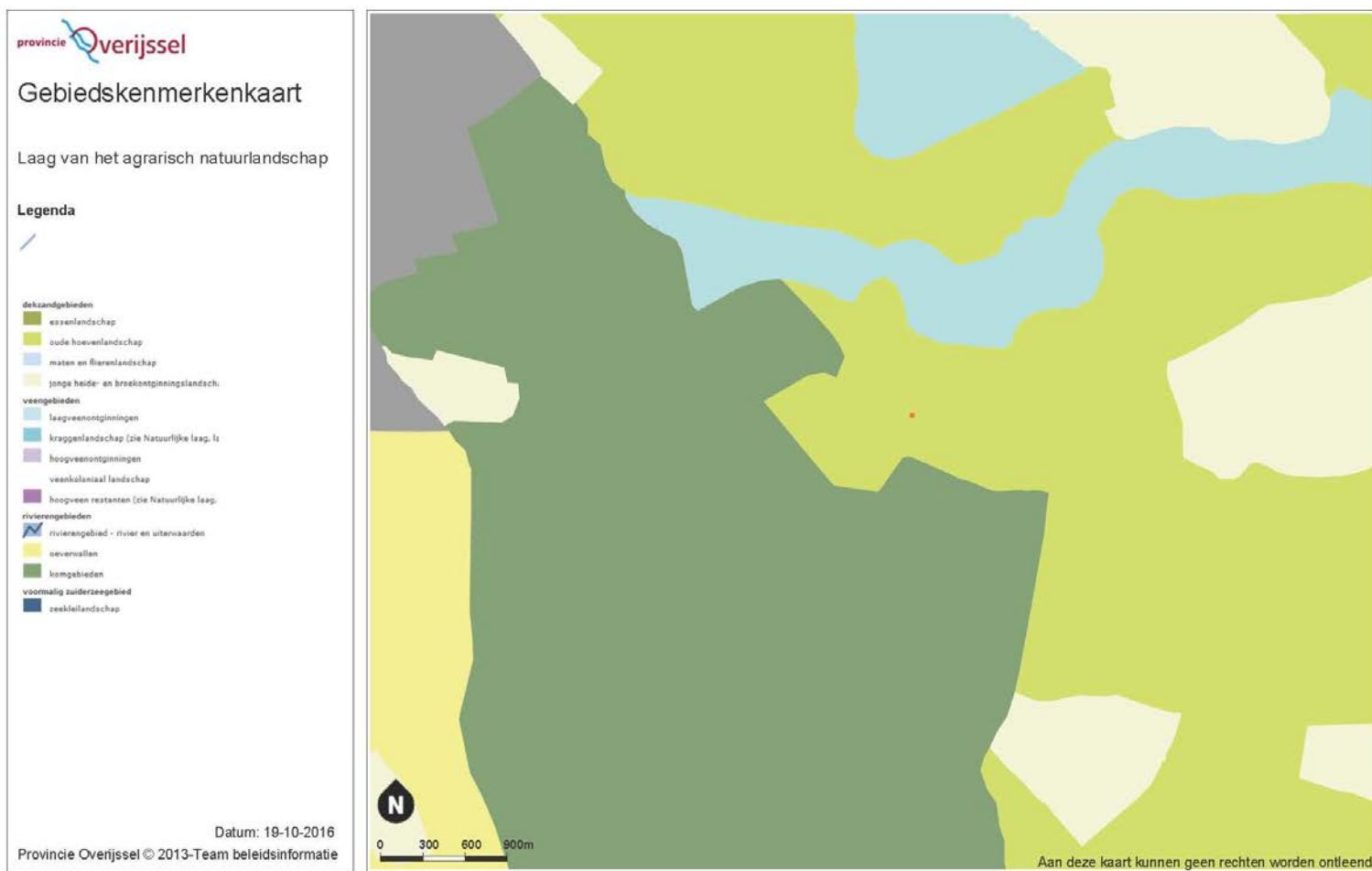
- **Afwisseling in type erfverharding, half- en verhard, gras.**

Maatregelen: behouden, regulier onderhoud.

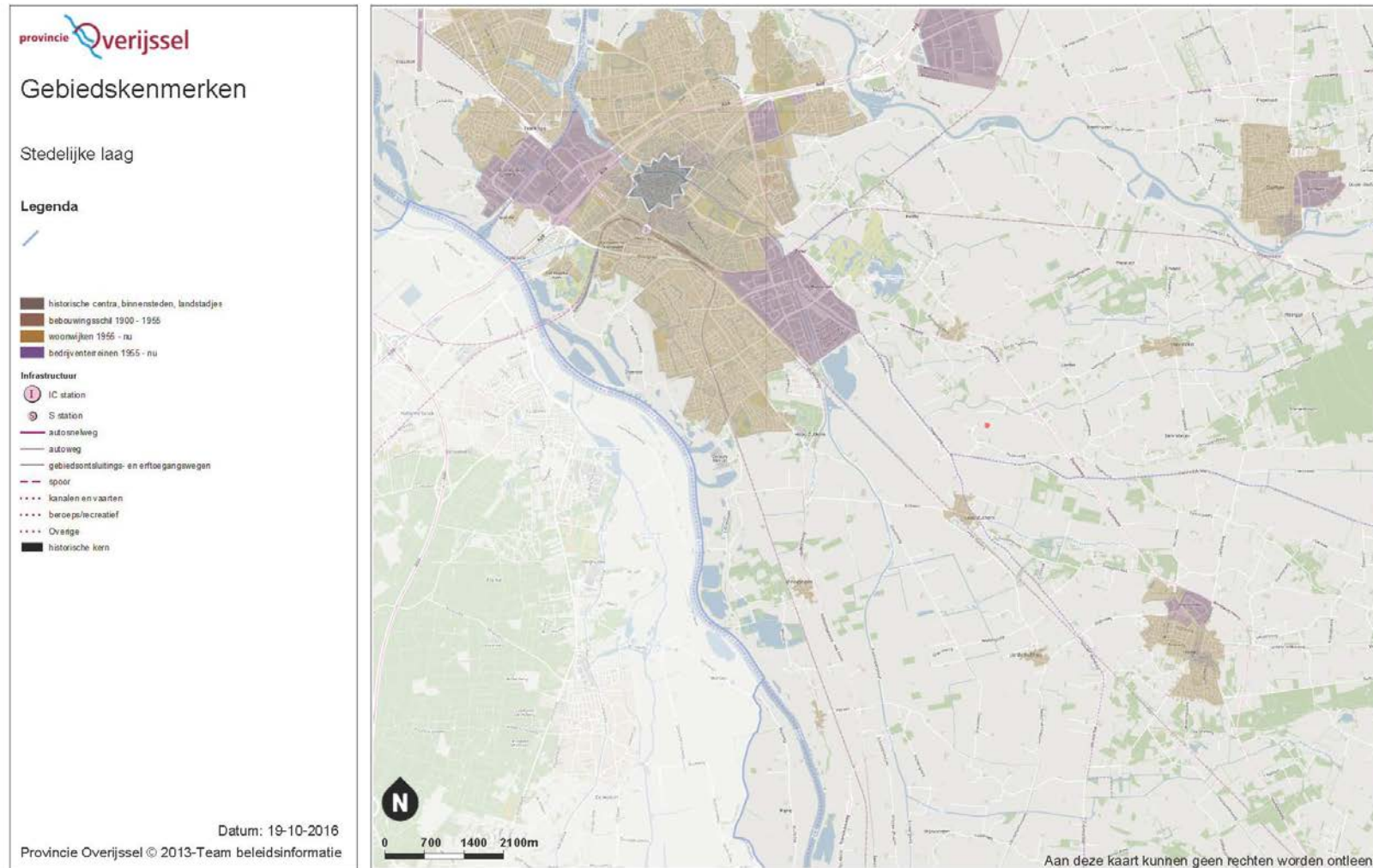
Bijlage 1, Gebiedskenmerkenkaart natuurlijke laag

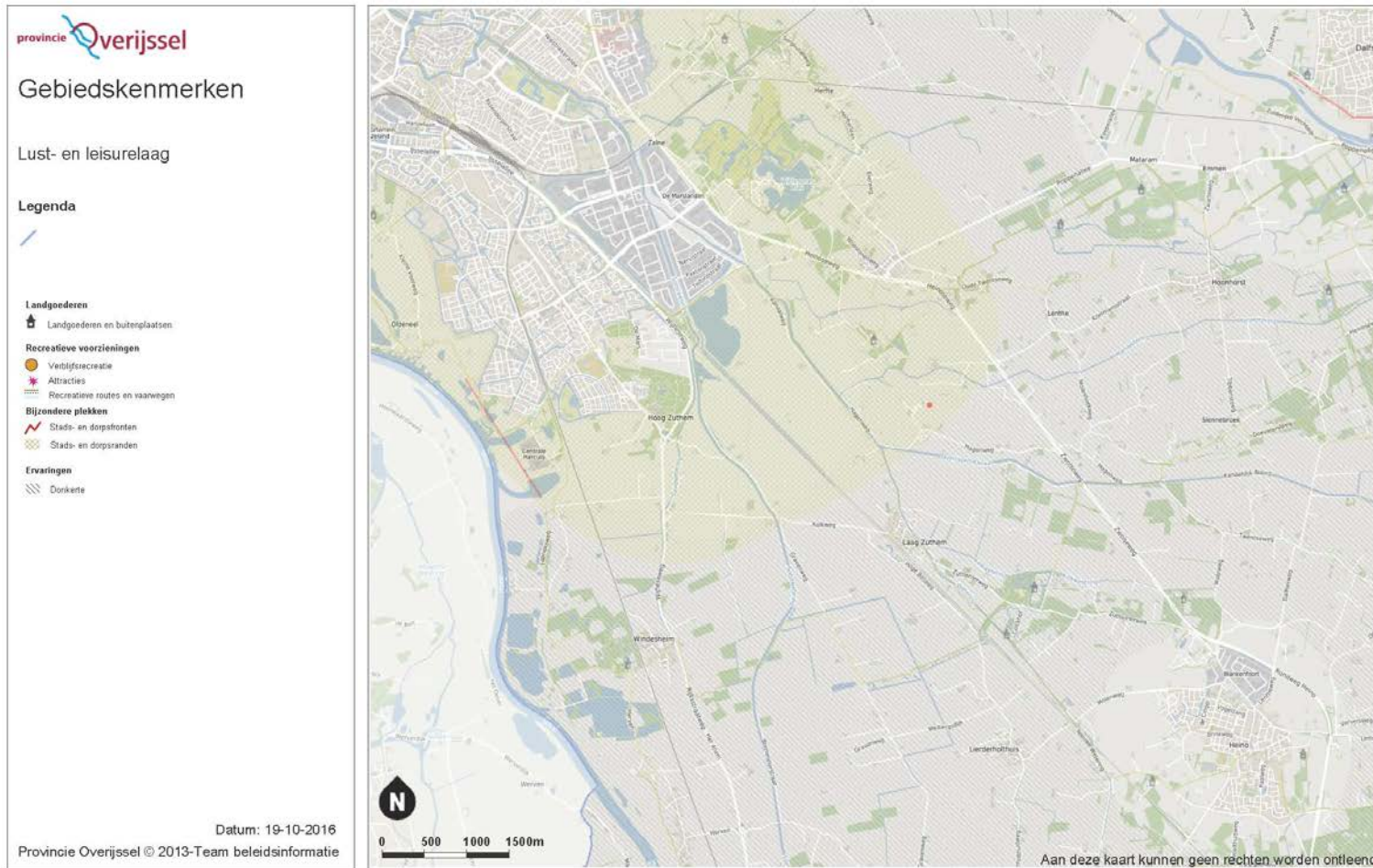
Bijlage 2, Gebiedskenmerkenkaart Laag van het agrarisch natuurlandschap

Bijlage 3, Gebiedskenmerkenkaart Stedelijke laag

Bijlage 4, Gebiedskenmerkenkaart Lust- en leisurelaag

Bijlage 5, Advies Het Oversticht

HET OVERSTICHT

Gemeente Dalfsen
t.a.v. mevrouw J. Klink
Postbus 35
7720 AA Dalfsen

Zwolle, 14 september 2016
Kenmerk: 016 2286 DS

Betreft: advies ervenconsulent Hagenweg 20, gemeente Dalfsen
Inlichtingen bij: mevrouw ir. I.M. Nij Bijvank van Herel of mevrouw ir. A. Coops

Geachte mevrouw Klink,

Hierbij sturen wij u ons advies over de ontwikkelingen van de Hagenweg 20 te Dalfsen.

Conclusie

Hergebruik voor de voorgestelde mix van functies in combinatie met de aanvullende kwaliteitsprestaties draagt bij aan de uitgangspunten gesteld in het beleid. De opstallen en boerderij verkeren in slechte tot redelijke staat van onderhoud. Het is zeer wenselijk dat door een nieuwe functie de opstallen kunnen worden opgeknapt. Hierdoor wordt het kenmerk van een erfensemble, een boerderij met hoofdvolume met diverse bijgebouwen, weer hersteld.

Voor het versterken van de landelijke uitstraling adviseren wij als voorwaarden op te nemen de singels gefaseerd op te schonen, enkele zichtlijnen te maken.

Wij hopen u hiermee voldoende informatie verstrekt te hebben.

Hoogachtend,

ir. A. Buys, directeur
Namens deze, mr. ing. H.G.A.M. Verheyen, teammanager

HET OVERSTICHT

Ervenconsulentadvies 2286 DS: Hagenweg 20, Dalfsen

Datum : 14 september 2016
Kader : hergebruik vrijkomende agrarische gebouwen (VAB)
Fase : initiatief

Opgave

De initiatiefnemers heeft in het kader van hergebruik van agrarische gebouwen de gemeente benaderd met de plannen die zij hebben voor het erf. Het betreft een erf met de functie wonen waar men graag de voormalige bedrijfsruimte wil benutten voor diverse activiteiten in relatie tot een 'honden- en kattenhotel' (voerverkoop voor dieren (verkoop elders), speelveld, hondenuitlaatservice en gedragsbegeleiding 'hond en baas'). De cursussen zullen zowel in pandig als ook buiten plaatsvinden. Ook wordt gedacht aan individuele begeleiding van en/of dagbesteding voor mensen met een verstandelijk of psychische beperking met een afstand tot de arbeidsmarkt. De andere activiteiten op het perceel worden daarbij gebruikt als middel.

U heeft als gemeente Dalfsen aangegeven dat u vanuit uw beleid bereid bent hierover mee te denken en vraagt ons te adviseren over de randvoorwaarden die ruimtelijk gezien gesteld moeten worden bij deze ontwikkeling. De gevraagde ontwikkeling is mogelijk via de Beleidsregels Ontwikkelen met Kwaliteit in het Buitengebied van de gemeente Dalfsen, via de regeling voor Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB).

Op 30 augustus jl. heeft een veldbezoek plaatsgevonden. Hierbij waren aanwezig de initiatiefnemer, mevrouw van Klink en mevrouw Jansen of Lorkeers vanuit uw gemeente en mevrouw I. Nij Bijvank van Herel, ervenconsulent. Door de initiatiefnemer is ter plaatse het plan voor de nadere invulling van het erf en de gebouwen toegelicht. Informatie is gesproken over de wensen en de mogelijkheden voor de investering in de ruimtelijke kwaliteit.

Dit advies stellen wij op vanuit de kennis opgedaan tijdens het veldbezoek, het provinciale omgevingsbeleid (Omgevingsvisie) en het beleid van de gemeente Dalfsen (Structuurvisie, Bestemmingsplan Buitengebied, Landschapontwikkelingsplan). Deze beleidsdocumenten bieden een handvat voor de advisering over de opgave.

Beleid

Provincie

Omgevingsvisie en Kwaliteitsimpuls groene omgeving

Het erf ligt in het zandgebied, oude hoevelandschap. Als ontwikkelingen plaatsvinden in dit landschap, dan dragen deze bij aan behoud en accentuering van de dragende structuren (groenstructuur en routes) van het oude hoevelandschap, en aan de samenhang en de karakteristieke verschillen tussen de landschapselementen: de erven met erfbeplanting; open es(je); beekdal; de mate van openheid en kleinschaligheid. Ontwikkelingen vergroten de toegankelijkheid van erven en erfroutes.

Gemeente

Structuurvisie

Het erf ligt in het kampenlandschap. De gemeente streeft in dit gebied naar een aantrekkelijk en afwisselend landschap waar het goed wonen en werken is. De algehele visie richt zich dan ook op een verveving van functies. De bestaande niet-agrarische bedrijven vormen een belangrijk onderdeel van de plattelandseconomie. De gemeente streeft in dit deelgebied naar een mix van functies. Niet-agrarische functies kunnen een gewenste aanvulling vormen op de bedrijvigheid in het buitengebied.

Verbreding van bestaande activiteiten wordt dan ook toegestaan. Een goede inrichting van het erf is daarbij aandachtspunt om een verrommeling van het landschapsbeeld te voorkomen.

De gemeente streeft naar een zorgvuldige inpassing van nieuwe functies binnen de bestaande robuuste landschapselementen. Bestaande karakteristieken dienen behouden te blijven. Ontwikkelingen doen geen afbreuk aan het reliëf, steilranden of landschappelijke beplantingen. De karakteristieke bebouwing is een belangrijke drager van de identiteit van het gebied. Behoud en bescherming staan dan ook voorop. Herbestemming met een passende functie is mogelijk, zeker als karakteristiek erfgoed daarmee voor de toekomst kan worden behouden.

Advies

Landschap en erfensemble

Beschrijving

Het erf ligt in het gebied van de Zandwetering. De erven liggen verspreid, vaak op wat hoger gelegen plekken. Het erf is ingebed in singels en moeilijk zichtbaar vanaf de weg. Het erf heeft één erftoegang, langs de westzijde ligt een halfverhard fietspad. Het erfensemble bestaat uit een oude boerderij, een hooiberg, een lange schuur, een kapschuur en een kleine houten woning.

Advies

De schuren verkeren in redelijke tot slechte staat van onderhoud. Het is zeer wenselijk dat door een nieuwe functie de schuren kunnen worden opgeknapt. Hierdoor wordt het kenmerk van een erfensemble, een boerderij hoofdvolume met diverse bijgebouwen, weer hersteld. Wij waarderen de inzet van de initiatiefnemers de kwaliteit op dit erf te vergroten.

Wij adviseren onderstaande randvoorwaarden op te nemen voor de versterking van de kwaliteiten van het landschap, het erf en de gebouwen:

- Behoud van de kenmerken van het erfensemble met een cluster van boerderij en variatie aan bijgebouwen:
 - herstel van de lange schuur met een dak van golfplaat, deels gemetselde gevels, eventueel hout in combinatie met gevelisolatie. Steen en hout kunnen in afwisseling worden toegepast (hergebruik van wat aanwezig is aan materialen en elementen, dit is erf-eigen).
 - Behoud van de hooiberg. Op termijn gedeeltelijk snoei van de struiken er omheen zodat hij behouden kan blijven en niet geheel overwoekert en instort.
- Behoud en versterking van de 'landelijke aanblik' van het erf door een informele aanleg en landschappelijke, streekeigen, beplanting. De initiatiefnemer heeft hiertoe al een aanzet gedaan door het opschonen van de beplanting en de aanplant van vruchtbomen. Aanvullend adviseren wij:
 - (gefaseerde)verwijdering van de niet inheemse soorten in de singel en aanplant van streekeigen soorten als eik, veldesdoorn, liguster, sleedoorn, gelderse roos, jasmijn, hazelaar, meidoorn, etc.
- Behoud en ontwikkeling van de 'transparantie' van het erf:
 - herstel van enkele zichtlijnen naar het erf en vanuit de bebouwing naar het landschap. Het erf is nu heel dicht begroeid, niet zichtbaar vanaf de weg. Dit is minder passend bij een landelijke/agrarische uitstraling. Door selectief de singels op te schonen kunnen zichten ontstaan waarbij ook voldoende privacy behouden blijft. De meer besloten ruimtes functioneren als aangename verblijfsplekken voor de honden.
 - als afscheiding palen met schapengaas of een eenvoudig houten hekwerk. Onlangs heeft de eigenaar deze geplaatst.

- Behoud van 'donkerte': minimale en functionele verlichting, bij voorkeur met sensor en laag bij de grond.
- Afwisseling in type erfverharding, half- en verhard, gras.

Conclusie

Hergebruik voor de voorgestelde mix van functies in combinatie met de aanvullende kwaliteitsprestaties draagt bij aan de uitgangspunten gesteld in het beleid. De opstallen en boerderij verkeren in slechte tot redelijke staat van onderhoud. Het is zeer wenselijk dat door een nieuwe functie de opstallen kunnen worden opgeknapt. Hierdoor wordt het kenmerk van een erfensemble, een boerderij met hoofdvolume met diverse bijgebouwen, weer hersteld.

Voor het versterken van de landelijke uitstraling adviseren wij als voorwaarden op te nemen de singels gefaseerd op te schonen, enkele zichtlijnen te maken.

Bijlage 6, Streekeigen en inheemse bomen en struiken

Bron: Kennisbank Landschap Overijssel (<http://www.landschapoverijssel.nl/streekeigen-en-inheemse-bomen-en-struiken>)

Streekeigen en inheemse bomen en struiken. Hiermee worden boom- en struiksoorten verstaan die van nature in een gebied voorkomen (standplaats) en soorten die hieraan zijn toegevoegd vanuit cultuurhistorisch perspectief (streekeigen). Tabel 1 laat een overzicht zien van streekeigen en inheemse bomen en struiken. Voor de volledigheid zijn in de lijst zowel inheemse soorten voor Overijssel (kolom drie) als inheemse soorten voor Nederland opgenomen (gehele lijst), waarvoor in de regel wordt aangenomen dat ze ook in Overijssel thuishoren. Binnen de Groene en Blauwe Diensten heeft streekeigen beplanting sterk de voorkeur. In de vierde kolom van de tabel staat aangegeven of de verspreiding van een soort beperkt is tot specifieke delen van Overijssel (streekeigen).

Tabel 1, Lijst van inheemse bomen en struiken

Nederlandse naam	Latijnse naam	Inheems voor Overijssel	Specifieke delen van Overijssel
Zwarte Els	<i>Alnus glutinosa</i>	Ja	Op vochtige/natte bodems.
Ruwe berk	<i>Betula pendula</i>	Ja	
Zachte berk	<i>Betula pubescens</i>	Ja	Op vochtige / natte bodems.
Haagbeuk	<i>Carpinus betulus</i>	Ja	Zuidelijk Overijssel, natuurlijk voorkomen in Twente en Zuid Salland.
Bosrank	<i>Clematis vitalba</i>	Ja	Beperkt tot IJsseldal. Wordt in landschapsprojecten echter niet aangeplant.
Rode Kornoelje	<i>Cornus sanguinea</i>	Ja	IJsseldal en Oost Twente. Met mate aanplanten.
Hazelaar	<i>Corylus avellana</i>	Ja	IJsseldal, Zuid Salland, Twente. Ook Hoge Land van Vollenhove en 7 keileemgebied Paasloo – Woldberg.
Tweestijlige meidoorn	<i>Crataegus laevigata</i>	Ja	IJsseldal, Twente, elders zeldzaam. Hoge dichtheid in Twente, verspreid en lage dichtheid in groot deel van Salland en delen van West Overijssel.
Eenstijlige meidoorn	<i>Crataegus monogyna</i>	Ja	
Brem	<i>Cytisus scoparius</i>	Ja	Met mate aanplanten.
Wilde kardinaalmuts	<i>Euonymus europaeus</i>	Ja	Alleen aanplant langs de Dinkel en langs andere beken. Niet in hoogveen- en laagveenontginningsgebied.
Es	<i>Fraxinus excelsior</i>	Ja	Vochtige/natte bodems. Grote problemem op dit moment met essentakziekte. Wachten met aanplant totdat ongevoelige lijnen beschikbaar zijn.

Hulst	<i>Ilex aquifolium</i>	Ja	Vechtdal en Oost Twente. Inheems op de hogere zandgronden.
Jeneverbes	<i>Juniperus communis</i>	Ja	
Wilde Appel	<i>Malus sylvestris</i>	Ja	Komt voor op enkele plekken in Twente.
Wilde Mispel	<i>Mespilus germanica</i>	Ja	Vechtdal en Oost Twente. Verspreid voorkomen in Oost Twente. Soms duidelijk gerelateerd aan aanplant, vaak natuurlijk ogend. Heel soms met verjonging.
Wilde Gagel	<i>Myrica gale</i>	Ja	
Grove Den	<i>Pinus sylvestris</i>	Ja	Met mate aanplanten.
Ratelpopulier	<i>Populus tremula</i>	Ja	Beslist geen soort om aan te planten!
Zwarte populier	<i>Populus nigra</i>	Ja	Beperken tot Dinkel- en IJsseldal.
Zoete Kers	<i>Prunus avium</i>	Ja	IJsseldal en Oost Twente.
Gewone Vogelkers	<i>Prunus padus</i>	Ja	
Sleedoorn	<i>Prunus spinosa</i>	Ja	
Wilde Peer	<i>Pyrus pyraeaster</i>	Ja	Incidenteel in Oost Twente en houtwallengebied Paasloo8 Woldberg.
Zomereik	<i>Quercus robur</i>	Ja	
Wintereik	<i>Quercus petraea</i>	Ja	Inheems op de Sallandse Heuvelrug met oude populatie. Bij aanplant op Sallandse Heuvelrug is aanplant van wintereik te overwegen met plantmateriaal dat gebaseerd is op de Heuvelrug populatie. Verder in Overijssel met mate aanplanten.
Wegedoorn	<i>Rhamnus cathartica</i>	Ja	IJsseldal, Oost Twente, Vecht, Tamelijk zeldzame soort, met natuurlijke populatie met relatief hoge trefkans in Dinkeldal. Elders zeldzaam in Twente, IJsselgebied en Noordwest Overijssel. Met mate aanplanten.
Sporkehout (Vuilboom)	<i>Rhamnus frangula</i>	Ja	Een soort die groot vermogen heeft nieuwe lijnelementen (houtwallen) te koloniseren.
Zwarte Bes	<i>Ribes nivgrum</i>	Ja	Veel verwildering uit moestuinen.
Kruisbes	<i>Ribes uva-crispa</i>	Ja	IJsseldal en Oost Twente. Veel verwildering uit moestuinen.
Bosaalbes	<i>Ribes rubra</i>	Ja	Oost Twente. Veel verwildering uit moestuinen.
Hondsroos	<i>Rosa canina</i>	Ja	
Beklierde heggeroos	<i>Rosa tomentella</i>	Ja	Plaatselijk ten zuiden van de Vecht en in het houtwallengebied Paasloo-Woldberg.
Kale Struweelroos	<i>Rosa dumalis</i>	Ja	Vindplaatsen in Twente en in houtwallengebied Paasloo- Woldberg.
Egelantier	<i>Rosa rubiginosa</i>	Ja	Relatief zeldzaam in Noordoost Twente en houtwallengebied Paasloo-Woldberg. Ook in IJsseldal soms in heggen. Met mate aanplanten.
Kleinbloemige Roos	<i>Rosa micrantha</i>	Ja	Vindplaats Vecht en Oost Twente.
Viltroos	<i>Rosa tomentosa</i>	Ja	Vindplaatsen Noordoost Twente. 9
Schietwilg	<i>Salix aquba</i>	Ja	
Kraakwilg	<i>Salix fragilis</i>	Ja	Langs rivieren.
Geoorde Wilg	<i>Salix aurita</i>	Ja	Zeer zeldzaam op dit moment.
Grauwe Wilg	<i>Salix cinerea</i>	Ja	
Boswilg	<i>Salix caprea</i>	Ja	Algemene verspreiding.
Bittere Wilg	<i>Salix purpurea</i>	Ja	Vechtdal en Oost Twente. Terughoudend bij aanplant in Vechtdal.
Laurierwilg	<i>Salix pentandra</i>	Ja	Noord Overijssel, zeldzaam. Kerngebied van soort in zuidelijk deel van De Wieden en

			Staphorsterveld. Daarbuiten mogelijk steeds groeiplaatsen vanwege aanplant.
Amandelwilg	Salix triandra	Ja	
Katwilg	Salix viminalis	Ja	
Kruipwilg	Salix repens	Ja	Niet aangeplant.
Gewone Vlier (Zwarte Vlier)	Sambucus nigra	Ja	Is de snelste natuurlijke soorten die ergens natuurlijk verschijnt op veelal met voedingsstoffen aangerijkte grond. Aanplant van deze soort is niet zo nodig, dus met mate aanplanten.
Trosvlier (Bergvlier)	Sambucus racemosa	Ja	Is bezig met natuurlijke opmars. Aanplant niet zo nodig, dus met mate aanplanten.
Wilde Lijsterbes	Sorbus aucuparia	Ja	Bij herstel van houtwallen/singels: aanplant is mogelijk, maar soort verschijnt ook spontaan tamelijk snel als in directe omgeving bronnen aanwezig zijn.
Hollandse Linde	Tilia x euopaea / Tilia x vulgaris	Ja	Solitair of leiboom. Alleen op erven inplanten, niet in buitengebied.
Winterlinde (Kleinbladige)	Tilia cordata	Ja	Oost Twente verspreide vindplaatsen. Een soort die NIET in staat is zich spontaan te vestigen. Alle groeiplaatsen in Twente zijn van grote historische waarde. Aanplant terughoudend en 10 historisch doordacht doen in buitengebied. Hierbij tekening houdend met al bestaande groeiplaatsen.
Zomerlinde	Tilia platyphyllos	Ja	Zeldzaam, vaker ingeplant als solitair of leiboom. Heel terughoudend met aanplant in buitengebied Noordoost Twente.
Gaspeldoorn	Ulex europaeas	Ja	Voorkomen in Twente sporadisch. Vooral in gemeente Hof van Twente in bosranden en soms in houtwal. Aanplant bij ecoduct de Borkeld. Met mate aanplanten.
Ruwe lep (bergiep)	Ulmus glabra	Ja	Vindplaatsen in Oost Twente. Met mate aanplanten.
Fladderiep (Steeliep)	Ulmus laevis	Ja	Vindplaatsen in Zuidoost Twente. Met mate aanplanten.
Gladde lep (Veldiep)	Ulmus minor	Ja	
Gelderse Roos	Viburnum opulus	Ja	Alleen in wallen en singles op natte locaties. Bij aanplant is aandeel nogal eens bovennormaal geweest (te hoge dichtheid).
Gewone Esdoorn	Acer pseudoplatanus	Nee	Op de Woldberg komt een grote stoof van deze soort voor, wat er op wijst dat soort al langer in provincie voorkomt, i.ig. meer dan 200 jaar. Gezien aanplant en makkelijke verwildering geldt toch advies deze soort niet verder aan te planten.
Noorse Esdoorn	Acer platanoides	Nee	
Veldesdoorn (spaanse aak)	Acer campestre	Nee	Beperkt tot enkele plekken in Oost Twente, in het recente verleden vaak aangeplant in singels tijdens ruilverkavelingen en landschapsprojecten. In dit geval dus niet langer aanplanten tenzij in Oost Twente of slechts gebruiken als hegtype op erven.
Witte Els	Alnus incana	Nee	
Zuurbes	Berberis vulgaris	Nee	Van zuurbes komt bij Zwolle een populatie voor die mogelijk meer dan 250 jaar oud is. Aanplant van 11 enige zuurbes in regio Zwolle bij herstel van heggen kan een overweging zijn
Gele Kornoelje	Cornus mas	Nee	
Rood peperboompje	Daphne mezereum	Nee	Eén vindplaats bij Diepenheim. En één vindplaats in Gooijer Mars bij Deventer.
Beuk	Fagus sylvatica	Nee	Beperken tot hegtype op erven of op landgoederen. Autochtone beuken inheems op Veluwe, elders mogelijk niet. Op Woldberg zeer oude beukenstoven op houtwallen. Deze zijn ongetwijfeld aangeplant.
Wilde Liguster	Ligustrum vulgare	Nee	Slechts beperken tot hegtype op erven.
Schijnhondsroos	Rosa subcanina	Nee	Eén vindplek, Zwolle Noord/IJssel.
Taxus	Taxus baccata	Nee	Beperken tot hegtype op erven. Taxus

bron: Bremer, P. Provincie Overijssel, 2012

- A: Herstel zichtlijnen door beplanting op te schonen c.q. te verwijderen.
- B: Singel gefaseerdopschonen en aanplanten van streekeigen soorten.
- C₁: Lange schuur wordt opgeknapt.
- C₂: Struiken rond de hooiberg snoeien c.q. verwijderen.
- D: Downlighters aanbrengen langs oprit.
- E: Bestrating behouden, regulier onderhoud.

Landschappelijke inpassing Hagenweg 20

Bijlage II Advies ervenconsulent van het Oversticht

HET OVERSTICHT

Gemeente Dalfsen
t.a.v. mevrouw J. Klink
Postbus 35
7720 AA Dalfsen

Zwolle, 14 september 2016
Kenmerk: 016 2286 DS

Betreft: advies ervenconsulent Hagenweg 20, gemeente Dalfsen
Inlichtingen bij: mevrouw ir. I.M. Nij Bijvank van Herel of mevrouw ir. A. Coops

Geachte mevrouw Klink,

Hierbij sturen wij u ons advies over de ontwikkelingen van de Hagenweg 20 te Dalfsen.

Conclusie

Hergebruik voor de voorgestelde mix van functies in combinatie met de aanvullende kwaliteitsprestaties draagt bij aan de uitgangspunten gesteld in het beleid. De opstallen en boerderij verkeren in slechte tot redelijke staat van onderhoud. Het is zeer wenselijk dat door een nieuwe functie de opstallen kunnen worden opgeknapt. Hierdoor wordt het kenmerk van een erfensemble, een boerderij met hoofdvolume met diverse bijgebouwen, weer hersteld.

Voor het versterken van de landelijke uitstraling adviseren wij als voorwaarden op te nemen de singels gefaseerd op te schonen, enkele zichtlijnen te maken.

Wij hopen u hiermee voldoende informatie verstrekt te hebben.

Hoogachtend,

ir. A. Buijs, directeur

Namens deze, mr. ing. H.G.A.M. Verheyen, teammanager

Ervenconsulentadvies 2286 DS: Hagenweg 20, Dalfsen

Datum : 14 september 2016
Kader : hergebruik vrijkomende agrarische gebouwen (VAB)
Fase : initiatief

Opgave

De initiatiefnemers heeft in het kader van hergebruik van agrarische gebouwen de gemeente benaderd met de plannen die zij hebben voor het erf. Het betreft een erf met de functie wonen waar men graag de voormalige bedrijfsruimte wil benutten voor diverse activiteiten in relatie tot een 'honden- en kattenhotel' (voerverkoop voor dieren (verkoop elders), speelveld, hondenuitlaatservice en gedragsbegeleiding 'hond en baas'). De cursussen zullen zowel in pandig als ook buiten plaatsvinden. Ook wordt gedacht aan individuele begeleiding van en/of dagbesteding voor mensen met een verstandelijk of psychische beperking met een afstand tot de arbeidsmarkt. De andere activiteiten op het perceel worden daarbij gebruikt als middel.

U heeft als gemeente Dalfsen aangegeven dat u vanuit uw beleid bereid bent hierover mee te denken en vraagt ons te adviseren over de randvoorwaarden die ruimtelijk gezien gesteld moeten worden bij deze ontwikkeling. De gevraagde ontwikkeling is mogelijk via de Beleidsregels Ontwikkelen met Kwaliteit in het Buitengebied van de gemeente Dalfsen, via de regeling voor Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB).

Op 30 augustus jl. heeft een veldbezoek plaatsgevonden. Hierbij waren aanwezig de initiatiefnemer, mevrouw van Klink en mevrouw Jansen of Lorkeers vanuit uw gemeente en mevrouw I. Nij Bijvank van Here!, ervenconsulent. Door de initiatiefnemer is ter plaatse het plan voor de nadere invulling van het erf en de gebouwen toegelicht. Informeel is gesproken over de wensen en de mogelijkheden voor de investering in de ruimtelijke kwaliteit.

Dit advies stellen wij op vanuit de kennis opgedaan tijdens het veldbezoek, het provinciale omgevingsbeleid (Omgevingsvisie) en het beleid van de gemeente Dalfsen (Structuurvisie, Bestemmingsplan Buitengebied, Landschapsonwikkelingsplan). Deze beleidsdocumenten bieden een handvat voor de advisering over de opgave.

Beleid

Provincie

Omgevingsvisie en Kwaliteitsimpuls groene omgeving

Het erf ligt in het zandgebied, oude hoevelandschap. Als ontwikkelingen plaatsvinden in dit landschap, dan dragen deze bij aan behoud en accentuering van de dragende structuren (groenstructuur en routes) van het oude hoevenlandschap, en aan de samenhang en de karakteristieke verschillen tussen de landschapselementen: de erven met erfbepanting; open es(je); beekdal; de mate van openheid en kleinschaligheid. Ontwikkelingen vergroten de toegankelijkheid van erven en erfroutes.

Gemeente

Structuurvisie

Het erf ligt in het kampenlandschap. De gemeente streeft in dit gebied naar een aantrekkelijk en afwisselend landschap waar het goed wonen en werken is. De algehele visie richt zich dan ook op een verweving van functies. De bestaande niet-agrarische bedrijven vormen een belangrijk onderdeel van de plattelandseconomie. De gemeente streeft in dit deelgebied naar een mix van functies. Niet-agrarische functies kunnen een gewenste aanvulling vormen op de bedrijvigheid in het buitengebied.

Verbreiding van bestaande activiteiten wordt dan ook toegestaan. Een goede inrichting van het erf is daarbij aandachtspunt om een verrommeling van het landschapsbeeld te voorkomen.

De gemeente streeft naar een zorgvuldige inpassing van nieuwe functies binnen de bestaande robuuste landschapselementen. Bestaande karakteristieken dienen behouden te blijven.

Ontwikkelingen doen geen afbreuk aan het reliëf, steilranden of landschappelijke beplantingen.

De karakteristieke bebouwing is een belangrijke drager van de identiteit van het gebied. Behoud en bescherming staan dan ook voorop. Herbestemming met een passende functie is mogelijk, zeker als karakteristiek erfgoed daarmee voor de toekomst kan worden behouden.

Advies

Landschap en erfensemble

Beschrijving

Het erf ligt in het gebied van de Zandwetering. De erven liggen verspreid, vaak op wat hoger gelegen plekken. Het erf is ingebed in singels en moeilijk zichtbaar vanaf de weg. Het erf heeft één erftoegang, langs de westzijde ligt een halfverhard fietspad. Het erfensemble bestaat uit een oude boerderij, een hooiberg, een lange schuur, een kapschuur en een kleine houten woning.

Advies

De schuren verkeren in redelijke tot slechte staat van onderhoud. Het is zeer wenselijk dat door een nieuwe functie de schuren kunnen worden opgeknapt. Hierdoor wordt het kenmerk van een erfensemble, een boerderij hoofdvolume met diverse bijgebouwen, weer hersteld. Wij waarderen de inzet van de initiatiefnemers de kwaliteit op dit erf te vergroten.

Wij adviseren onderstaande randvoorwaarden op te nemen voor de versterking van de kwaliteiten van het landschap, het erf en de gebouwen:

- Behoud van de kenmerken van het erfensemble met een cluster van boerderij en variatie aan bijgebouwen:
 - herstel van de lange schuur met een dak van golfplaat, deels gemetselde gevels, eventueel hout in combinatie met gevelisolatie. Steen en hout kunnen in afwisseling worden toegepast (hergebruik van wat aanwezig is aan materialen en elementen, dit is erf-eigen).
 - Behoud van de hooiberg. Op termijn gedeeltelijk snoei van de struiken er omheen zodat hij behouden kan blijven en niet geheel overwoekert en instort.
- Behoud en versterking van de 'landelijke aanblik' van het erf door een informele aanleg en landschappelijke, streekeigen, beplanting. De initiatiefnemer heeft hiertoe al een aanzet gedaan door het opschonen van de beplanting en de aanplant van vruchtbomen. Aanvullend adviseren wij:
 - (gefaseerde)verwijdering van de niet inheemse soorten in de singel en aanplant van streekeigen soorten als eik, veldesdoorn, liguster, sleedoorn, gelderse roos, jasmijn, hazelaar, meidoorn, etc.
- Behoud en ontwikkeling van de 'transparantie' van het erf:
 - herstel van enkele zichtlijnen naar het erf en vanuit de bebouwing naar het landschap. Het erf is nu heel dicht begroeid, niet zichtbaar vanaf de weg. Dit is minder passend bij een landelijke/agrarische uitstraling. Door selectief de singels op te schonen kunnen zichten ontstaan waarbij ook voldoende privacy behouden blijft. De meer besloten ruimtes functioneren als aangename verblijfsplekken voor de honden.
 - als afscheiding palen met schapengaas of een eenvoudig houten hekwerk. Onlangs heeft de eigenaar deze geplaatst.

- Behoud van 'donkerte': minimale en functionele verlichting, bij voorkeur met sensor en laag bij de grond.
- Afwisseling in type erfverharding, half- en verhard, gras.

Conclusie

Hergebruik voor de voorgestelde mix van functies in combinatie met de aanvullende kwaliteitsprestaties draagt bij aan de uitgangspunten gesteld in het beleid. De opstallen en boerderij verkeren in slechte tot redelijke staat van onderhoud. Het is zeer wenselijk dat door een nieuwe functie de opstallen kunnen worden opgeknapt. Hierdoor wordt het kenmerk van een erfensemble, een boerderij met hoofdvolume met diverse bijgebouwen, weer hersteld.

Voor het versterken van de landelijke uitstraling adviseren wij als voorwaarden op te nemen de singels gefaseerd op te schonen, enkele zichtlijnen te maken.

Bijlage III Quicksan Flora- en fauna

Quickscan natuurwaardenonderzoek

Hagenweg 20 in Dalfsen

In het kader van de Flora- & Faunawet

Colofon

Quickscan natuurwaardenonderzoek Hagenweg 20 in Dalfsen

In het kader van de Flora- en faunawet

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Projectnummer en versie: 860, versie 1.4		Status: definitief
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 1-9-2016
Ligging projectgebied: Hagenweg 20 in Dalfsen		

Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten
info@natuurbankoverijssel.nl

@natuurbankOverijssel

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1. Inleiding.....	4
2. Het plangebied.....	5
2.1 Situering.....	5
2.2 Beschrijving van het plangebied.....	5
3 Voorgenomen activiteiten.....	6
3.1 Algemeen.....	6
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten.....	6
3.3 Vaststellen van de invloedssfeer.....	6
3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied.....	6
4. Gebiedsbescherming.....	6
4.1 Algemeen.....	6
4.2 Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied.....	6
4.3 Natuurnetwerk Nederland.....	7
4.4 Slotconclusie.....	8
5. Soortenbescherming; het onderzoek.....	9
5.1 Methode.....	9
5.2 Verwachting.....	10
5.3 Resultaten.....	10
5.4 Toetsingskader.....	11
5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep.....	12
5.6 Historische gegevens.....	13
5.7 Volledigheid van het onderzoek.....	13
6. Conclusies en advies.....	14
Bijlagen:.....	15

Samenvatting

Er zijn plannen voor de wijziging van het bestemmingsplan op het adres Hagenweg 20. In het kader van deze wijziging dient inzichtelijk te zijn wat de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteit zijn. Natuurbank Overijssel is gevraagd om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet, Omgevingsverordening Overijssel en de Natuurbeschermingswet. Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequentie.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermd leefgebied van dieren in de directe omgeving van het plangebied, beschermd natuurgebied en het Nationaal Natuurnetwerk.

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren, doden en verwonden van soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode geeft aan zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten omgaan dient te worden. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette- en jaarrond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Het onderzoeksgebied behoort tot het functionele leefgebied van sommige vogel-, amfibieën-, vleermuis-, en grondgebonden zoogdiersoorten.

Van de in het gebied nestelende vogelsoorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Voor het verstoren/vernieren van bezette nesten (eieren) en het verwonden/doden van vogels kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen van de Ff-wet verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd wettelijk belang wordt beschouwd. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernieren van vogelnesten, zoals het rooien van beplanting, dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden.

De in het gebied voorkomende grondgebonden zoogdier- en amfibieënsoorten staan vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren, doden en verwonden als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen bezetten geen verblijfplaats in het plangebied, maar benutten het mogelijk als foerageergebied. Deze functie wordt door uitvoering van de voorgenomen activiteit niet aangetast. De Flora- en faunawet vormt geen belemmering voor uitvoering van de voorgenomen activiteit. Door uitvoering van de voorgenomen activiteit worden geen beschermde soorten verstoord, verwond of gedood. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden.

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura2000-gebied. Vanwege de lokale invloedssfeer heeft de voorgenomen activiteit geen negatief effect op deze gebieden. Door uitvoering van de voorgenomen activiteit wordt het areaal en de kwaliteit van deze gebieden niet aangetast.

1. Inleiding

Er zijn plannen voor de wijziging van het bestemmingsplan op het adres Hagenweg 20. In het kader van deze wijziging dient inzichtelijk te zijn wat de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteit zijn. Natuurbank Overijssel is gevraagd om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet, Omgevingsverordening Overijssel en de Natuurbeschermingswet. Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequentie.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermd leefgebied van dieren in de directe omgeving van het plangebied, beschermd natuurgebied en het Nationaal Natuurnetwerk.

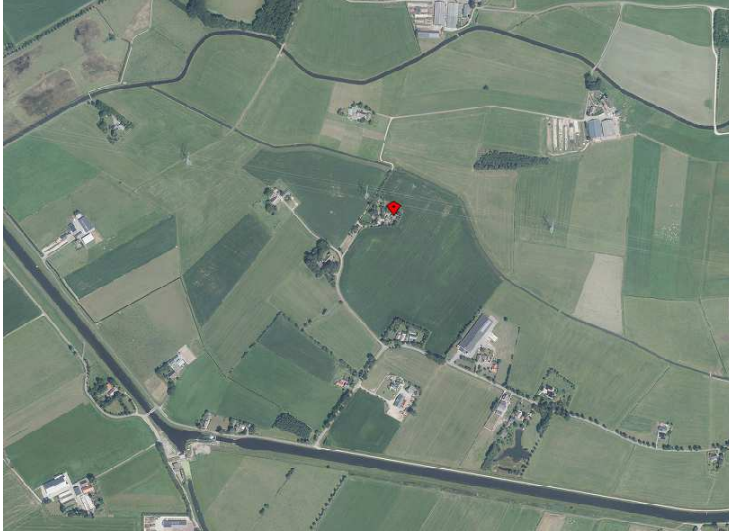
Toepasbaarheid

De resultaten van het onderzoek zijn toepasbaar op twee verschillende momenten. Ten eerste wordt de beoordeling van de wettelijke consequentie van de voorgenomen activiteit in het kader van de Ff-wet gebruikt bij het beoordelen van de vraag of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Deze vraag dient zich aan in het proces van de Ruimtelijke Ordening, zoals bij het wijzigen van een bestemmingsplan. Ten tweede wordt aangegeven in deze rapportage op welke wijze de voorgenomen activiteit in overeenstemming met de Ff-wet uitgevoerd kan worden. Indien aan de orde, wordt aangegeven in welke periode van het jaar bepaalde werkzaamheden niet uitgevoerd mogen worden en of aanvullende maatregelen of een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Ff-wet vereist is.

2. Het plangebied

2.1 Situering

Het plangebied is gesitueerd op het adres Hagenweg 20 in Dalfsen. Het ligt in het buitengebied, globaal tussen de kernen Wijthmen en Laag Zuthem in. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Globale ligging van het plangebied; deze wordt op bovenstaande afbeelding met de rode marker aangeduid. (bron: Provincie Overijssel).

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat uit erfverharding, bebouwing en tuin met opgaande beplanting en weide. In het plangebied staan twee woningen en twee schuren. De oude boerderij is gebouwd van bakstenen, de andere woning en bijgebouwen zijn gebouwd van hout. De houten woning beschikt over dak- en wandisolatie, de overige gebouwen niet. De beide woningen zijn gedekt met gebakken pannen, de bijgebouwen met golfplaten. Open water ontbreekt in het plangebied. Op onderstaande luchtfoto wordt het plangebied meer in detail weergegeven.

Detailopname van het plangebied. (bron: Provincie Overijssel)

3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

Initiatiefnemer wil bedrijfsmatig aan de slag met honden. Het plangebied wordt ingericht en gebruikt als dierenhotel, voerverkoop en individuele begeleiding en/of dagbesteding voor mensen met een verstandelijke of psychische beperking met een afstand tot de arbeidsmarkt. Bovengenoemde functies worden gehuisvest worden in de bestaande bebouwing. Er zijn geen concrete plannen voor sloop van bestaande bebouwing en/of nieuwbouw.

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De voorgenomen activiteit heeft mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en natuurgebied. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Geluid, licht, stof en trillingen door interne verbouwing en gebruik van de buitenruimte.

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van beschermde natuurgebieden.

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van voorgenomen activiteit op een beschermde soort verschilt per soort en/of soortgroep.

Beoordeling van de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:

De invloedsfeer van de voorgenomen activiteit wordt als lokaal beschouwd. Dat wil zeggen dat er geen negatieve effecten van de ontwikkeling merkbaar zijn buiten het plangebied. Mogelijk zijn tijdens de (interne) bouw- en aanlegfase geluid, trilling en/of stof merkbaar buiten het plangebied. Deze effecten zijn incidenteel en kortdurend en hebben geen negatieve invloed op beschermde soorten of natuurgebied in de omgeving.

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied

Vanwege de lokale invloedsfeer wordt het onderzoeksgebied gelijk gesteld aan het plangebied. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect buiten het plangebied.

4. Gebiedsbescherming

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteit op beschermd natuurgebied en het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS genoemd).

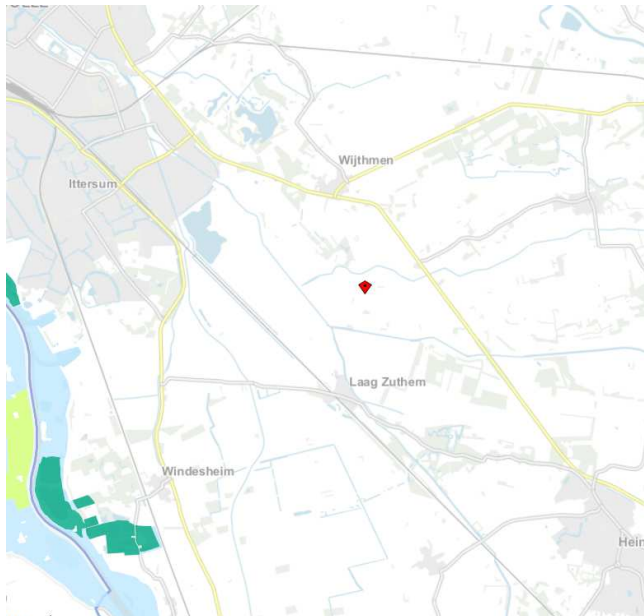
4.2 Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied

De bescherming van Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied wordt geregeld via de Natuurbeschermingswet. Provincies vormen het bevoegd gezag voor de duurzame veiligstelling van deze

gebieden in hun provincie. Voor activiteiten die leiden tot aantasting van de duurzame instandhouding van deze gebieden dient een natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

Ligging t.o.v. beschermd natuurgebied

Het plangebied ligt niet in, of direct naast een Natura 2000-gebied. Op 5,2 kilometer afstand ten westen van het van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Rijntakken (deelgebied Uiterwaarden IJssel). Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van Natura 2000-gebied nabij het plangebied. Het plangebied wordt met de rode marker aangeduid en de Natura2000-gebieden worden met de gele kleur aangeduid. (bron: Provincie Overijssel)

Effectbeoordeling

De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal waardoor deze geen negatief effect heeft op Natura2000-gebied.

Conclusie

De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

4.3 Natuurnetwerk Nederland

Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van het Natuurnetwerk Nederland (verder NNN genoemd). De beoordeling of de voorgenomen activiteit past in het NNN dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een 'goede ruimtelijke ordening' als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet direct van belang.

Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op „behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN” waarbij we tevens zoveel mogelijk rekening houden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn. De kernkwaliteiten binnen het NNN zijn natuurkwaliteit, landschappelijke kwaliteiten en beleving van rust. Voor ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstelling van het NNN is geen ruimte, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang waar niet op een andere manier aan kan worden voldaan. Daarbij hanteren we de zogenaamde NNN-spelregels: herbegrenzing van het NNN, saldering van negatieve effecten en toepassing van het compensatiebeginsel. Het „nee, tenzij“-principe en de overige spelregels hebben wij opgenomen in de

provinciale Omgevingsverordening. Er is door toepassing van de spelregels ruimte voor het aanpassen van de begrenzing als daarmee de doelen op een betere manier kunnen worden bereikt.

Ligging t.o.v. het NNN

Het plangebied ligt niet in of direct naast gronden die tot het NNN behoren. Gronden die tot het NNN behoren liggen minimaal 580 meter afstand ten noordwesten van het plangebied. Op onderstaande kaart wordt de ligging van het NNN in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van het NNN en waardevolle wateren nabij het plangebied. Het plangebied wordt met de rode marker aangeduid. (Bron: Provincie Overijssel)

Effectbeoordeling

De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal waardoor de voorgenomen activiteit geen negatief effect op gebieden buiten het plangebied heeft. De voorgenomen activiteit heeft daarom geen negatief effect op de kernkwaliteiten en omgevingscondities van het NNN.

Conclusie

Het plangebied ligt buiten het Nationaal Natuurnetwerk en de invloedssfeer is lokaal. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op het NNN. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

4.4 Slotconclusie

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura2000-gebied. Omdat de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit lokaal is, heeft deze geen negatief effect op beschermde gebieden erbuiten. Er is geen nader onderzoek vereist in het kader van gebiedsbescherming.

5. Soortenbescherming; het onderzoek

5.1 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het onderzoeksgebied op 11 augustus 2016 onderzocht op het voorkomen van beschermde planten en dieren en de potentiële aanwezigheid van deze soorten (geschiktheid van het gebied voor de desbetreffende soorten). Er is geen specifiek aanvullend onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen, vissen, amfibieën en grondgebonden zoogdieren. Het plangebied is te voet bezocht onder gunstige weersomstandigheden (bewolkt, lichte regen, temperatuur 16 °C en een matig zuidwestenwind).

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende onderdelen:

- Veldbezoek 11 augustus tijdens daglichtperiode (middag)
- Aanvullend bronnenonderzoek (o.a. waarneming.nl, telmee.nl, internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Digitale atlas van amfibieën en reptielen (RAVON 2015)
- Atlas van de zoogdieren van Overijssel (Douma 2011)

Flora en vegetatie

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. De onderzoeksperiode is geschikt voor floristisch onderzoek. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vogels

Het gebied is visueel en auditief onderzocht op het voorkomen van broedvogels, specifiek de mogelijkheid dat er zich nesten, potentiële nestlocaties, beschermde vaste rust en -verblijfplaatsen in het onderzoeksgebied bevinden. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt om alle in Nederland voorkomende broedvogels vast te stellen omdat een deel van de zomergasten vertrokken zijn naar hun overwinteringsgebieden. Op basis van een beoordeling van de biotoop kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentieel aanwezige soorten in het onderzoeksgebied.

Zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren en vleermuizen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar grondgebonden zoogdieren en vleermuizen. Er is onder andere gekeken naar graaf, vraat-, krabsporen, uitwerpselen, prooiresten, pootafdrukken, haren en holen. Op basis van landschappelijke kenmerken van het onderzoeksgebied kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentiële functie van het onderzoeksgebied voor grondgebonden zoogdieren. Op basis van bouwstijl, gebruikte materialen en staat van onderhoud zijn de gebouwen beoordeeld op de potentiële geschiktheid als verblijfplaats voor vleermuizen. Op basis van deze beoordeling kan een goede inschatting gemaakt of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar deze soorten.

Amfibieën & reptielen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van amfibieën en reptielen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar amfibieën en reptielen en op basis van landschappelijke kenmerken kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar deze soorten.

Dagvlinders

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van dagvlinders omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde dagvlindersoorten ontbreekt en het plangebied geïsoleerd en op enige afstand van bekende vlieggebieden van beschermde soorten ligt.

Libellen

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van libellen omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde libellensoorten ontbreekt.

Kevers en mieren

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van beschermde kever- en mierensoorten omdat functioneel leefgebied voor beschermde kevers en mieren ontbreekt.

Vissen en kreeftachtige

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van beschermde vissensoorten en kreeftachtige omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde vissensoorten en kreeftachtigen ontbreekt.

5.2 Verwachting

Op basis van bronnenonderzoek, landschappelijke karakteristieken, beheer, omvang en gebruik van het onderzoeksgebied, dan komen de volgende soortgroepen mogelijk in het gebied voor:

- Vogels
- Vleermuizen
- Grondgebonden zoogdieren
- Amfibieën

5.3 Resultaten

In deze paragraaf worden de resultaten van het veldbezoek gepresenteerd. Alleen soorten die vastgesteld zijn of die zeer waarschijnlijk in het plangebied aanwezig zijn, worden in deze paragraaf besproken.

Broedvogels

Er zijn tijdens het veldbezoek geen broedvogels in het plangebied vastgesteld, maar mogelijk nestelen soorten als merel, heggenmus, vink, tjiftjaf, koolmees, pimpelmees, zanglijster en houtduif in de beplanting op het erf. Er nestelen geen huismussen in het plangebied. De bebouwing is niet toegankelijk voor vogels.

Vleermuizen

Verblijfplaats

Vleermuizen kunnen een verblijfplaats bezetten in gebouwen en bouwwerken, in hopen en gaten in bomen of achter boomschors. Er zijn tijdens de veldbezoeken geen vleermuizen waargenomen en er zijn geen aanwijzingen gevonden die op de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen in het plangebied duiden. Hopenbomen ontbreken en de bouwwerken in het plangebied worden als een ongeschikte verblijfplaats voor vleermuizen beschouwd.

Foeragegebied

Vleermuizen benutten hoofdzakelijk randen en kronen van opgaande loofbomen, open water, oevers, heideterreinen, bebouwde omgeving, (vochtige) hooilanden en erven als foeragegebied. Het veldbezoek is uitgevoerd buiten de geschikte tijd op de dag om foeragerende vleermuizen waar te kunnen nemen, maar gelet op de inrichting en het gevoerde beheer van het plangebied is het aannemelijk te veronderstellen dat soorten als gewone- en ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger de kronen en randen van de beplanting benutten als foeragegebied. Gezien de geïsoleerde

ligging van het plangebied in intensief beheer agrarisch gebied, gaat het daarbij vermoedelijk om kleine aantallen.

Vliegroute

Sommige vleermuissoorten, als gewone- en ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis benutten lijnvormige landschapselementen als vliegroute tussen verblijfplaatsen onderling, tussen verblijfplaats en foerageergebied en tussen foerageergebieden onderling. Het plangebied vormt geen verbindende schakel in een lijnvormig landschapselement en maakt daarom geen onderdeel uit van een vliegroute van vleermuizen.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn tijdens het veldbezoek geen grondgebonden zoogdieren waargenomen en er zijn geen aanwijzingen gevonden dat het plangebied tot het functionele leefgebied van grondgebonden zoogdieren behoort. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer, behoort het plangebied mogelijk tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische grondgebonden zoogdiersoorten als bosmuis, huismuis, bruine rat, huisspitsmuis, egel, haas, konijn en steenmarter. Deze soorten benutten de buitenruimte mogelijk als foerageergebied terwijl soorten als huisspitsmuis, huismuis, bosmuis en bruine rat de bebouwing en beplanting mogelijk ook benutten als rust- en voortplantingslocatie.

Amfibieën

Er zijn tijdens het veldbezoek geen amfibieën waargenomen en er zijn geen aanwijzingen gevonden dat het plangebied tot het functionele leefgebied van amfibieën behoort, maar mogelijk benutten sommige algemene- en weinig kritische amfibieënsoorten als gewone pad, bruine kikker, kleine watersalamander en meerkikker de beplantingstrook als foerageergebied. Deze soorten bezetten er geen vaste rust- of voortplantingslocaties. Gelet op de geïsoleerde ligging van het plangebied in agrarisch cultuurland en de ligging op enige afstand van geschikte voortplantingswateren, gaat het daarbij vermoedelijk om zeer kleine aantallen.

Overige soorten

Er zijn geen andere beschermde soorten aangetroffen. Het gevoerde beheer en de inrichting maken het plangebied tot een ongeschikt functioneel leefgebied voor deze soorten.

5.4 Toetsingskader

Voor het doden, verwonden en verstoren van soorten van tabel 1 van de Ff-wet geldt een algemene vrijstelling indien de werkzaamheden worden uitgevoerd in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling en/of bestendig beheer. Voor doden, verwonden en verstoren van soorten uit tabel 2 van de Ff-wet geldt deze vrijstelling ook, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Wel dient rekening gehouden te worden met jaar rond beschermde nesten en -leefgebieden, evenals bezette vogelnesten. Soorten uit tabel 3 zijn beschermd. Voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoren, doden of verwonden van deze soorten is een ontheffing noodzakelijk.

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren, verwonden en doden van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode geeft aan hoe zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten omgegaan dient te worden. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Vogels

Van de in het plangebied nestelende soorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd zijn, niet de oude nesten of de nestplaats. Voor het verstoren/vernielen van bezette nesten (eieren) en het verwonden/doden van vogels kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen van de Ff-wet verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd wettelijk belang wordt beschouwd. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten, zoals het rooien van beplanting, dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om deze werkzaamheden uit te voeren is september-februari. Nader onderzoek is niet nodig.

Vleermuizen

M.b.t. verblijfplaatsen

Vleermuizen bezetten geen vaste verblijfplaats in het plangebied. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

M.b.t. foerageergebied

Het onderzoeksgebied wordt mogelijk gebruikt als foerageergebied door vleermuizen. De betekenis er van voor vleermuizen is gering en de functie van het plangebied voor vleermuizen blijft na uitvoering van de voorgenomen activiteit gelijk aan de huidige. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

M.b.t. vliegroute

Het onderzoeksgebied vormt geen verbindende schakel in een vliegroute van vleermuizen. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied behoort mogelijk tot het functionele leefgebied van sommige grondgebonden zoogdiersoorten. Deze soorten staan vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Voor het verstoren, doden en verwonden van deze soorten geldt een algemene vrijstelling van de verbodsbepalingen. Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten worden geen grondgebonden zoogdieren verstoord, verwond of gedood. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequenties voor grondgebonden zoogdieren. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

Amfibieën

De in het gebied voorkomende amfibieënsoorten staan vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren, doden en verwonden als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten worden geen amfibieën verstoord, verwond of gedood. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequenties voor amfibieën. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Overige soorten

Het plangebied behoort niet tot functioneel leefgebied van andere beschermde soorten. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op deze overige beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*	aandachtspunt
Zoogdieren; grondgebonden soorten	Geen soorten tabel 2-3	Artikel 2	Geen
Broedvogels tijdens broedseizoen (1)	Diverse soorten	Artikel 9 + 12	Bepanting rooien buiten de voortplantingsperiode van vogels.
Broedvogels, beschermd vaste nestplaatsen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen; functionaliteit van het leefgebied (foerageergebied + vliegroutes)	Onbekend; mogelijk diverse soorten	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen; vaste verblijfplaatsen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën	Geen soorten tabel 2-3	Artikel 2	Geen
Overige soorten	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen

(1) Het broedseizoen verschilt per soort. Indien werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode september-februari is de kans op verstering van vogelnesten minimaal.

* Toelichting verbodsbepalingen tabel:

Artikel 2: Zorgplicht en Zorgvuldig handelen ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren

Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Tabel 1. Aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ff-wet tabel 2 of 3) die mogelijk geschaad worden.

5.6 Historische gegevens

Van de onderzoeksgebieden zijn geen historische gegevens bekend.

5.7 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden. Het volledige onderzoeksgebied is onderzocht.

6. Conclusies en advies

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren, doden en verwonden van soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dieren en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette- en jaarrond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Het onderzoeksgebied behoort tot het functionele leefgebied van sommige vogel-, amfibieën-, vleermuis-, en grondgebonden zoogdiersoorten.

Van de in het gebied nestelende vogelsoorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Voor het verstoren/vernielen van bezette nesten (eieren) en het verwonden/doden van vogels kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen van de Ff-wet verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd wettelijk belang wordt beschouwd. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten, zoals het rooien van beplanting, dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden.

De in het gebied voorkomende grondgebonden zoogdier- en amfibieënsoorten staan vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren, doden en verwonden als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen bezetten geen verblijfplaats in het plangebied, maar benutten het mogelijk als foerageergebied. Deze functie wordt door uitvoering van de voorgenomen activiteit niet aangetast.

De Flora- en faunawet vormt geen belemmering voor uitvoering van de voorgenomen activiteit. Door uitvoering van de voorgenomen activiteit worden geen beschermde soorten verstoord, verwond of gedood. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden.

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura2000-gebied. Vanwege de lokale invloedssfeer heeft de voorgenomen activiteit geen negatief effect op deze gebieden. Door uitvoering van de voorgenomen activiteit wordt het areaal en de kwaliteit van deze gebieden niet aangetast.

Bijlagen:

Bijlage 1. De natuurkalender

Bijlage 2. Toelichting Flora- en faunawet

Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaien vochtig/nat grasland												
maaien droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

Optimale periode voor werkzaamheden.

Acceptabele periode voor werkzaamheden.

De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.

Geen werkzaamheden in deze periode.

Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2

Toelichting Flora en faunawet

Algemeen

De Flora- en faunawet regelt (onder andere) de bescherming van kwetsbare en bedreigde inheemse planten en diersoorten. Onder de algemene verbodsbepalingen (Artikelen 8 t/m 18) worden handelingen verboden die kunnen leiden tot het vernielen van beschermde inheemse planten op hun groeiplaats en beschermde inheemse dieren in hun natuurlijke leefomgeving. Zo is het onder meer verboden om beschermde inheemse planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enige wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Daarnaast is het verboden om inheemse beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten dan wel hun nesten, holen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De Ff-wet biedt onder Artikel 75 de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing van de in de Artikelen 8 t/m 18 genoemde verbodsbepalingen. De genoemde vrijstellingen worden alleen verleend in zoverre er geen 'andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Om te bepalen of ontheffing kan worden gekregen moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan:

- Er dient inzicht te bestaan in het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het projectgebied;
- Er dient inzicht te bestaan in de mate waarin de voorgenomen activiteiten dusdanig negatieve effecten hebben op soorten dat de 'gunstige staat van instandhouding' in het geding is.

Indien dit het geval zou zijn, dient aangegeven te worden welke mitigerende maatregelen getroffen worden om de negatieve effecten op de 'gunstige staat van instandhouding' te voorkomen. Indien de mogelijke negatieve effecten niet volledig gemitigeerd kunnen worden, dient aangegeven te worden op welke wijze de effecten gecompenseerd zullen worden.

Toelichting Flora- en Faunawet, Wijzigingen Artikel 75 (AMvB)

Sinds februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur van kracht worden, waarin wijzigingen inzake art. 75 zijn opgenomen. De wijzigingen in deze AMvB betekenen een zekere verruiming van ontheffing en vrijstelling: niet in alle gevallen is een ontheffingsaanvraag meer nodig.

Globaal betekent dit het volgende:

Er zijn een drietal soortenlijsten waarvoor verschillende richtlijnen zijn. Deze zijn in toenemende mate van 'zwaarte':

Tabel 1: (soorten als egel, haas, bruine kikker, Zwanenbloem, Dotterbloem)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 1. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (lichte toets).

Tabel 2: (soorten als div. orchideeën, vogels)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 2, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde 'gedragscode'. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet zelf door aanvrager worden opgesteld en worden goedgekeurd door het ministerie van LNV. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (uitzondering bepaalde vogelsoorten: zie 3)

Tabel 3: (echte kritische soorten bijlage IV HR/VR)

Dit is de zwaarste categorie, waarbij ook voor beheer de vrijstelling beperkt is. Voor andere activiteiten is ontheffing nodig, waarbij een uitgebreide toets dient te worden verricht (behalve het criterium 'geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding' ook 'dwingende redenen van openbaar belang', mogelijkheden van alternatieven e.d.). De procedure is vastgelegd in een stappenplan. Hierin is vermeld in welke gevallen de Ff-wet niet van toepassing is, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

Naast een verbod op het doden en verwonden (Art. 9 Ff-wet) en het opzettelijk verontrusten (Art. 10 Ff-wet) van vleermuizen, is het tevens verboden om verblijf- en voortplantingsplaatsen weg te nemen, te verstoren en aan te tasten (Art. 11 Ff-wet). Belangrijke migratie- en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijv. hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder (Min. EL&I 2011).

De verbodsbepaling genoemd in artikel 11 van de ff-wet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De vaste rust- of verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen

In Bijlage 1 worden de tabellen van de AMvB nader verklaard. In de brochure 'Buiten aan het werk' van het ministerie LNV is bovendien een toelichting op deze AMvB is te vinden (zie website dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen.

Artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

Artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage IV Rapport externe veiligheid

Adviesgroep AVIV BV
Langestraat 11
7511 HA Enschede

Externe veiligheid hoge druk aardgasleiding Hagenweg 20 te Dalfsen

Project : 163208
Datum : 7 oktober 2016
Auteur : ing. A.J.H. Schulenberg

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding	3
2. Uitgangspunten risicoberekening	4
2.1. Carola rekenprogramma	4
2.2. Interessegebied.....	4
2.3. Leidingdatabestand.....	4
2.4. Aanwezigheid personen.....	4
3. Resultaten	5
3.1. Plaatsgebonden risico	5
3.2. Groepsrisico	6
4. Conclusie	7
Bijlage 1. Bebouwing	9
Bijlage 2. Normstelling externe veiligheid	10
Bijlage 3. Carola-rapportage	15

2. Uitgangspunten risicoberekening

2.1. Carola rekenprogramma

Het risico is berekend met Carola versie 1.0.0.52, parameterbestand versie 1.3; het voorgeschreven rekenprogramma ter bepaling van de EV-risico's van hogedruk aardgasleidingen [3]. Om de berekening te kunnen uitvoeren zijn de volgende gegevens verzameld:

- het interessegebied;
- leidingdatabestand van de leidingeigenaar, in dit geval de Gasunie;
- het aantal personen dat langs de leiding blootgesteld wordt aan de gevolgen van een ongeval met de leiding.

2.2. Interessegebied

Het interessegebied is het geprojecteerde gebied van de ruimtelijke ontwikkeling dat binnen het invloedsgebied van de aardgasleiding ligt, of waar een aanpassing van een bestaande of nieuwe buisleiding gepland is. Met behulp van het interessegebied selecteert de leidingeigenaar de relevante buisleidingen. In dit geval is dat het gebied van de locatie Hagenweg 20.

2.3. Leidingdatabestand

Het leidingdatabestand bevat alle buisleidingdelen, met de bijbehorende leidingspecifieke parameters, die zich binnen een afstand van tenminste 1 km + 2 maal de maximale effectafstand van het interessegebied bevinden. Alleen de voor het bestemmingsplan relevante leidingen zijn getoond in tabel 1. De ligging van de leiding ten opzichte van het plangebied is getoond in figuur 1.

Beheerder	Leidingnr.	Diameter [inch]	Druk [bar]	Afstand [m] tot 1% letaliteit	Afstand [m] tot 100% letaliteit
Gasunie	A-510	36	66	430	180
Gasunie	A-595	18	66	240	110

Tabel 1. Kenmerken relevante leiding

2.4. Aanwezigheid personen

De aanwezigheid van personen binnen het invloedsgebied (afstand tot 1%-letaliteit) van de leidingen is opgevraagd via de BAG-populatieservice [4]. Het planvoornemen op het perceel aan de Hagenweg 20 bestaat uit de volgende activiteiten:

- Hondenuitlaatservice
- Dierenhotel
- Voerverkoop
- Individuele begeleiding van en/of dagbesteding voor mensen met een verstandelijke of psychische beperking met een afstand tot de arbeidsmarkt waarbij de andere takken gebruikt worden als middel.
- Gedragsbegeleiding hond en baas.

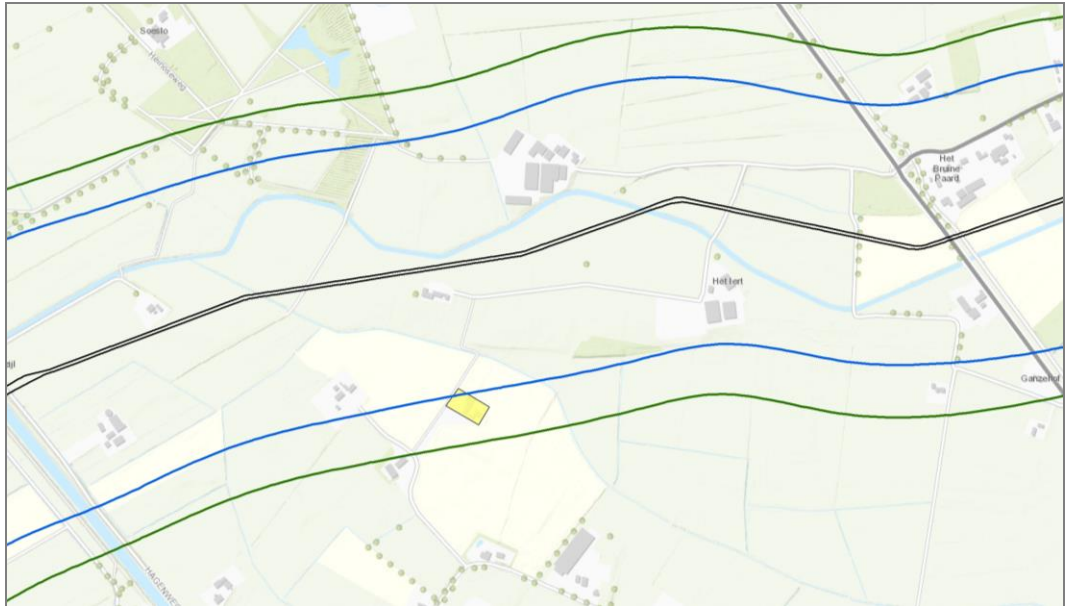
Bij normale bedrijfsvoering wordt het aantal aanwezigen geschat op maximaal 10. Als er cursussen gegeven gaan worden, zijn naar verwachting maximaal 40 personen aanwezig.

In bijlage 1 is een gedetailleerd overzicht van de gebieden en aantallen personen opgenomen.

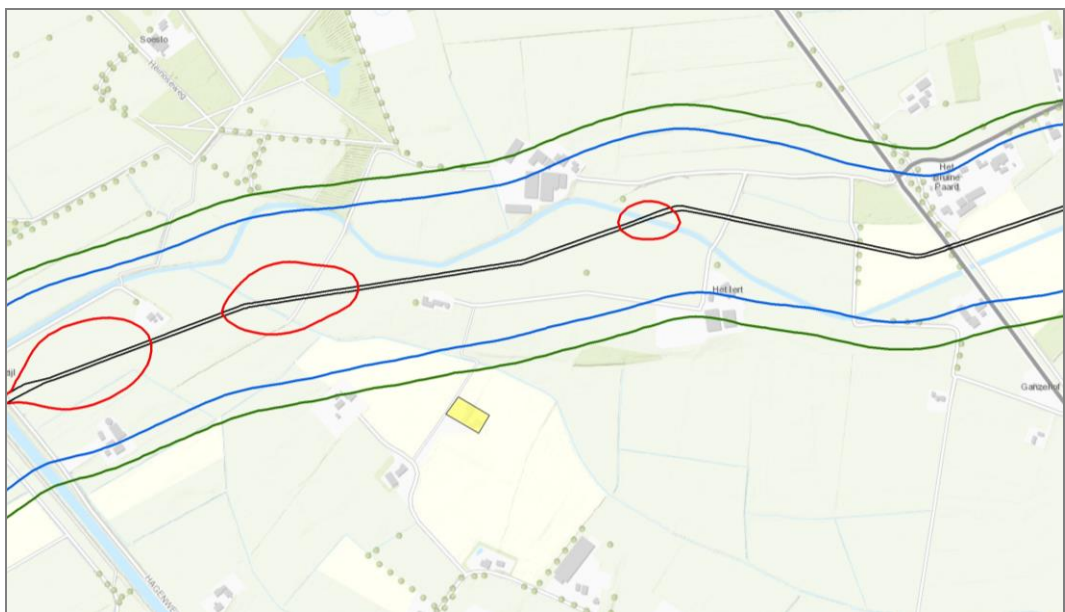
3. Resultaten

3.1. Plaatsgebonden risico

De plaatsgebonden risicocontouren van de aardgasleidingen worden getoond in figuren 2 en 3. Ter plaatse van het plangebied is er geen PR 10^{-6} -contour. Het plaatsgebonden risico vormt daarmee geen belemmering voor de realisatie van het plan aan de Hagenweg.

Figuur 2. PR-contouren aardgasleiding A-510

Figuur 3. PR-contouren aardgasleiding A-595

3.2. Groepsrisico

Het groepsrisico is berekend voor de huidige situatie en toekomstige situatie na realisatie van het planvoornemen.

Leiding A-510

Figuur 1 toont het groepsrisico voor zowel de huidige als de toekomstige situatie. Het groepsrisico is meer dan 1000 keer kleiner dan de oriëntatiewaarde en wijzigt niet door het planvoornemen.

Figuur 4. Groepsrisico A-510 huidige en toekomstige situatie

Leiding A-595

De berekeningen hebben niet geleid tot een groepsrisico. Dat wil zeggen dat de kans op 10 of meer slachtoffers kleiner is dan 10^{-9} (1 op de miljard) per jaar.

Figuur 5. Groepsrisico A-595 huidige en toekomstige situatie

Bijlage 3 bevat de door het rekenprogramma Carola opgestelde rapportage voor de toekomstige situatie.

4. Conclusie

Het plaatsgebonden risico en het groepsrisico ter plaatse van het perceel Hagenweg 20 zijn berekend voor de huidige situatie en toekomstige situatie.

Plaatsgebonden risico

Het plangebied is gelegen buiten de PR 10^{-6} -contouren van de hogedruk aardgasleiding A-595. Het plaatsgebonden risico vormt daarmee geen belemmering voor het planvoornemen.

Groepsrisico

A-510

Het groepsrisico is meer dan 1000 keer kleiner dan de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico verandert niet door het planvoornemen.

Er kan worden volstaan met een zogeheten beperkte verantwoording. Het bevoegd gezag dient het bestuur van de regionale brandweer in de gelegenheid te stellen advies uit te brengen.

A-595

De berekeningen hebben niet geleid tot een groepsrisico. Dat wil zeggen dat de kans op 10 of meer slachtoffers kleiner is dan 10^{-9} (1 op de miljard) per jaar.

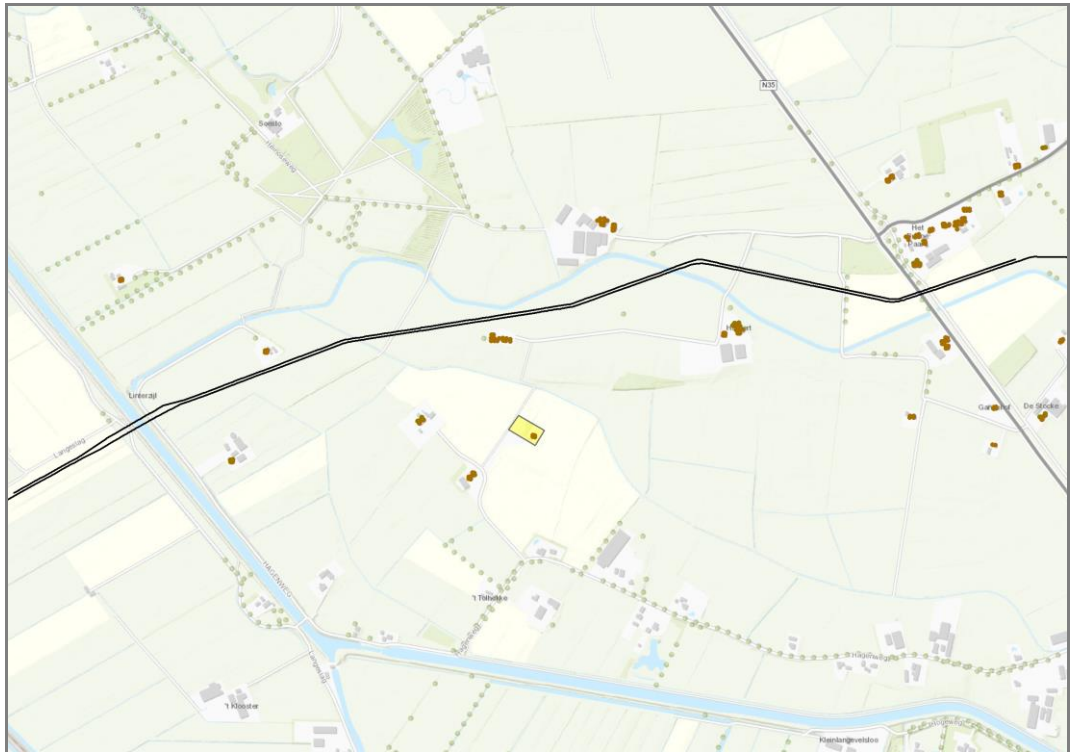
Er kan worden volstaan met een zogeheten beperkte verantwoording. Het bevoegd gezag dient het bestuur van de regionale brandweer in de gelegenheid te stellen advies uit te brengen.

Referenties

1. Ministerie VROM 2010 Besluit Externe Veiligheid Buisleidingen Stb. 2010, 686.
2. Ministerie VROM 2004 Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen Stb. 2004, 250
3. RIVM 2010 Carola versie 1.0.0.52
4. Provincie Zuid-Holland 2015 <http://populatieservice.demis.nl/>

Bijlage 1. Bebouwing

Binnen het invloedsgebied van de hogedruk aardgasleidingen is de aanwezigheid van personen opgevraagd via de BAG-populatieservice [4]. De geleverde bestanden bevatten per bevolkingstype coördinaatpunten met een bijbehorende aanwezigheid van personen. Figuur 4 toont de positie van de bevolkingpunten in een uitsnede van het werkveld van Carola.

Figuur 6. Coördinaatpunten BAG-populatieservice in Carola

- industrie-dag100-nacht30: Carola-type werken
- kantoor_kliniek_onderwijs_winkel-dag100-nacht0: Carola-type werken
- wonend_vakantiehuis-dag50-nacht100: Carola-type evenement

De onderstaande bestanden met aanwezigheidsgegevens zijn geleverd. Per bevolkingstype is in de bestandsnaam de dag- en nachtaanwezigheid gegeven, bijvoorbeeld voor wonend_vakantiehuis is de aanwezigheid overdag 50% en 's nachts 100%.

- industrie-dag100-nacht30.txt (totaal 10 personen),
- kantoor_kliniek_onderwijs_winkel-dag100-nacht0.txt (totaal 10 personen),
- wonend_vakantiehuis-dag50-nacht100.txt (totaal 97 personen).

Volgens de BAG-populatieservice bevinden zich in de huidige situatie 3 personen op het perceel aan de Hagenweg 20, waarvan 50% aanwezig overdag (functie wonen). Voor de toekomstige situatie is het perceel handmatig ingetekend, waaraan vervolgens 20 personen overdag aan zijn toegekend (functie werken).

Bijlage 2. Normstelling externe veiligheid

2.1. Risicobenadering

Het transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen brengt risico's met zich mee door de mogelijkheid dat bij een leidingbreuk gas kan vrijkomen. Het risico voor personen die verblijven in de omgeving wordt gevat onder het begrip externe veiligheid. Voor de externe veiligheidsrisico's door aardgastransportleidingen is de relevante wetgeving vastgelegd in het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) dat sinds 1 januari 2011 van kracht is [1].

Een combinatie van verschillende aspecten is bepalend voor het risiconiveau voor specifieke tracés van buisleidingen:

- onder andere de maximale werkdruk, diameter, wanddikte, staalkwaliteit en diepteligging van de leiding
- het aantal mensen langs de route, dat bepalend is voor het mogelijk aantal dodelijke slachtoffers.

De risicobenadering externe veiligheid kent twee begrippen om het risiconiveau voor activiteiten met gevaarlijke stoffen in relatie tot de omgeving aan te geven. Deze begrippen zijn het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Het PR is het risico op een plaats nabij een buisleiding, uitgedrukt als de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die bepaalde plaats zou verblijven, overlijdt als gevolg van een ongewoon voorval met die buisleiding. Plaatsen met een gelijk risico kunnen door zogenaamde risicocontouren op een kaart worden weergegeven. Het PR leent zich daarmee goed voor het vaststellen van een veiligheidszone tussen een route en kwetsbare bestemmingen, zoals woonwijken. Het GR geeft aan wat de kans is op een ongeval met tien of meer dodelijke slachtoffers in de omgeving van de beschouwde activiteit. Het aantal personen dat in de omgeving van de route verblijft, bepaalt daardoor mede de hoogte van het GR. Het GR wordt weergegeven in een zogenaamde fN-curve, op de verticale as staat de cumulatieve kans per jaar f op een ongeval met N of meer slachtoffers en op de horizontale as het aantal slachtoffers. Het GR wordt bijvoorbeeld gebruikt om vast te stellen of de woningdichtheid in een bepaald gebied nog kan worden vergroot.

Beide begrippen vullen elkaar aan: ze maken het mogelijk om vanuit verschillende invalshoeken situaties op risico te beoordelen. Met het PR wordt de aan te houden afstand geëvalueerd tussen de activiteit en kwetsbare functies, zoals woonbebouwing, in de omgeving. Met het GR wordt geëvalueerd of gegeven deze afstand tussen de activiteit en kwetsbare functies er als gevolg van een ongeval een groot aantal slachtoffers kan vallen, doordat er een grote groep personen blootgesteld wordt.

2.2. Plaatsgebonden risico

In het kader van de risicobenadering moet de vraag worden beantwoord of er sprake is van een relatief hoog risico. Afhankelijk van de kenmerken van de buisleiding en de specifieke gevaren voor de omgeving, kan een zekere scheiding tussen buisleidingen en werk- en woongebieden gewenst zijn. Bij deze vraagstelling worden de risiconormen gehanteerd, die door de rijksoverheid zijn vastgesteld. Voor nieuwe buisleidingen wordt in het Bevb de eis opgenomen dat deze zodanig aangelegd moeten worden conform de best beschikbare technieken dat de PR 10^{-6} contour binnen de belemmeringsstrook komt te liggen. Deze plicht rust op de exploitant van de leiding. Deze eis geldt ook als een bestaande leiding wordt vervangen. Zo wordt deze strenge norm voor het plaatsgebonden risico van toepassing op nieuwe situaties. Het ontstaan van nieuwe knelpunten wordt daarmee voorkomen en het ruimtebeslag van nieuwe buisleidingen wordt beperkt tot de belemmeringsstrook.

De grenswaarde voor het plaatsgebonden risico is ook van toepassing op bestaande buisleidingen. Dit levert in bepaalde gevallen bij bestaande bebouwing¹ binnen de risicocontour van de buisleiding een knelpunt op. Daar waar kwetsbare objecten zoals woningen en scholen binnen de risicocontour PR 10^{-6} liggen, gaat een wettelijke saneringsplicht gelden. De leidingexploitant is hierop aanspreekbaar en neemt binnen een overgangstermijn zodanige saneringsmaatregelen dat er sprake is van een acceptabele situatie.

Het Bevb verwijst voor de (niet limitatieve) lijst van kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten naar het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) [2].

Kwetsbaar object:

- a. woningen, woonschepen en woonwagens, niet zijnde woningen, woonschepen en woonwagens als aangeduid onder beperkt kwetsbare objecten onder a.
- b. gebouwen bestemd voor het verblijf, al dan niet gedurende een gedeelte van de dag, van minderjarigen, ouderen, zieken of gehandicapten, zoals:
 - 1°. ziekenhuizen, bejaardenhuizen en verpleeghuizen;
 - 2°. scholen;
 - 3°. gebouwen of gedeelten daarvan, bestemd voor dagopvang van minderjarigen;
- c. gebouwen waarin grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, zoals:
 - 1°. kantoorgebouwen en hotels met een bruto vloeroppervlak van meer dan 1500 m^2 per object;
 - 2°. complexen waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijk bruto vloeroppervlak meer dan 1000 m^2 bedraagt en winkels met een totaal bruto vloeroppervlak van meer dan 2000 m^2 per object, voor zover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd;
- d. kampeer- en andere recreatieterreinen bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen;

Beperkt kwetsbaar object:

- a. 1°. verspreid liggende woningen, woonschepen en woonwagens van derden met een dichtheid van maximaal twee woningen, woonschepen en woonwagens per hectare;
- 2°. dienst- en bedrijfswoningen van derden;
- b. kantoorgebouwen, voor zover zij niet in categorie I onder c vallen;
- c. hotels en restaurants, voor zover zij niet in categorie I onder c vallen;
- d. winkels, voor zover zij niet in categorie I onder c vallen;
- e. sporthallen, zwembaden en speeltuinen;
- f. sport- en kampeertreinen en terreinen bestemd voor recreatieve doeleinden, voor zover zij niet in categorie I onder d vallen;
- g. bedrijfsgebouwen, voor zover zij niet in categorie I onder c vallen;
- h. objecten die met de onder a tot en met e en g genoemde gelijkgesteld kunnen worden uit hoofde van de gemiddelde tijd per dag gedurende welke personen daar verblijven, het aantal personen dat daarin doorgaans aanwezig is en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid bij een ongeval, voor zover die objecten geen kwetsbare objecten zijn, en
- i. objecten met een hoge infrastructurele waarde, zoals een telefoon- of elektriciteitscentrale of een gebouw met vluchtleidingsapparatuur, voorzover die objecten wegens de aard van de gevaarlijke stoffen die bij een ongeval kunnen vrijkomen, bescherming verdienen tegen de gevolgen van dat ongeval;

¹ Onder bestaande bebouwing wordt verstaan fysiek aanwezige bebouwing en geprojecteerde bebouwing die is toegestaan op basis van een vastgesteld bestemmingsplan of vrijstellingsbesluit

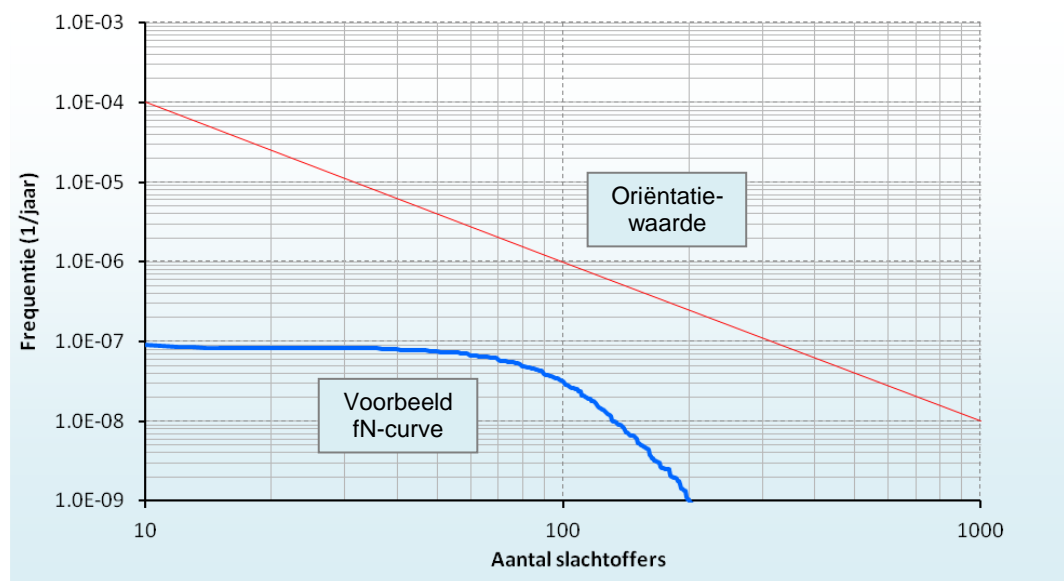
Daarnaast is in het Bevb in art.1 lid 1 onderdeel b opgenomen dat ook lintbebouwing voor zover deze loodrecht of nagenoeg loodrecht is gelegen op de contouren van het plaatsgebonden risico van een buisleiding wordt gezien als beperkt kwetsbaar object.

2.3. Groepsrisico

De regeling over het groepsrisico in het Bevb vertoont duidelijk overeenkomst met de regelingen in het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (Bevi) en de Circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen (RnVGS). Het uitgangspunt is dat er een verplichting geldt het groepsrisico mee te wegen en te verantwoorden bij de vaststelling van een bestemmingsplan of inpassingsplan dat betrekking heeft op het invloedsgebied van een geprojecteerde of bestaande buisleiding.

Oriëntatiewaarde

De oriëntatiewaarde voor het groepsrisico is per kilometer leiding bepaald op $10^{-2} / N^2$, dat wil zeggen een frequentie van 10^{-4} /jr voor 10 slachtoffers, 10^{-6} /jr voor 100 slachtoffers, etc. en geldt vanaf het punt met 10 slachtoffers. In figuur 8 is ter illustratie van het bovenstaande een voorbeeld van een fN-curve en de oriëntatiewaarde gegeven. De oriëntatiewaarde houdt in dat het bevoegd gezag deze waarde dient te hanteren ter vergelijking, niet als harde norm. Deze vergelijking speelt een rol in de afweging of sprake is van een situatie waarbij risicoreducerende maatregelen aan de orde moeten komen, bijvoorbeeld het vergroten van de afstand tussen de buisleiding en de woonbebouwing of het beperken van de woningdichtheid in een bepaald bebouwingsgebied. De oriëntatiewaarde geldt in alle situaties als referentiewaarde dus voor zowel tracé- als omgevingsbesluiten en zowel in bestaande als nieuwe situaties.

Figuur 7. Voorbeeld groepsrisico aardgasleiding

Bij het beoordelen van het GR wordt het (lokale) bevoegd gezag de mogelijkheid geboden om gemotiveerd van de oriëntatiewaarde voor het GR af te wijken. Er moet sprake zijn van een openbare en goed inzichtelijke belangenafweging, waarin moet zijn aangegeven waarom in het specifieke geval daarvan is afgeweken. De beslissing om van de oriëntatiewaarde af te wijken is vatbaar voor beroep. Het GR wordt voor het gehele relevante gebied berekend. Door middel van bron- of ruimtelijke maatregelen kan mogelijk dat risico worden gereduceerd. Daar waar het gaat om het stellen van randvoorwaarden in de ruimtelijke ordening wordt, om het werkbaar te houden, het afwegingsgebied echter gemaximaliseerd tot de grens

waarbinnen nog 1% van de aanwezige personen overlijdt (1%-letaliteitszone). Het GR geeft voor dit gebied aan welke bebouwingsdichtheid nog acceptabel is, gelet op de voorgestelde oriëntatiewaarde. In het aangegeven gebied is bebouwing dus wel toegestaan maar is de dichtheid van bebouwing soms gelimiteerd.

Verantwoording groepsrisico

Bij de vaststelling van een bestemmingsplan gelegen binnen het invloedsgebied van de leiding, op grond waarvan de aanleg van een buisleiding of de aanleg, bouw of vestiging van een kwetsbaar of een beperkt kwetsbaar object wordt toegelaten, wordt tevens het groepsrisico in het invloedsgebied van de buisleiding verantwoord. In de toelichting van dit besluit wordt dan vermeld:

- a. de aanwezige en de op grond van het besluit te verwachten dichtheid van personen in het invloedsgebied van de buisleiding of buisleidingen die het groepsrisico mede veroorzaakt of veroorzaken;
- b. het groepsrisico per kilometer buisleiding op het tijdstip waarop het besluit wordt vastgesteld en de bijdrage van de in dat besluit toegelaten kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten aan de hoogte van het groepsrisico, vergeleken met de lijn die de kans weergeeft op een ongeval met 10 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-4} per jaar en de kans op een ongeval met 100 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-6} per jaar;
- c. indien mogelijk, de maatregelen ter beperking van het groepsrisico die worden toegepast door de exploitant van de buisleiding die dat risico mede veroorzaakt;
- d. andere mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen met een lager groepsrisico en de voor- en nadelen daarvan;
- e. de mogelijkheden en de voorgenomen maatregelen tot beperking van het groepsrisico in de nabije toekomst;
- f. de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval als bedoeld in art. 1 van de Wet rampen en zware ongevallen.
- g. de mogelijkheden voor personen die zich bevinden in het invloedsgebied van de buisleiding of buisleidingen die het groepsrisico mede veroorzaakt of veroorzaken, om zich in veiligheid te brengen indien zich een ramp of zwaar ongeval voordoet.

Voorafgaand aan de vaststelling van een besluit, als bedoeld in het eerste lid van art. 12 van het Bevb, stelt het bevoegde gezag het bestuur van de regionale brandweer in de gelegenheid advies uit te brengen in verband met:

- het groepsrisico;
- de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval;
- hulpverlening;
- zelfredzaamheid.

Beperkte verantwoording

Het Bevb introduceert een nieuwe onderverdeling van situaties waarin een 'volledige' verantwoording van het groepsrisico noodzakelijk is en situaties waarin met een beperktere verantwoording kan worden volstaan. Er zijn twee situaties waarin volstaan kan worden met een beperkte verantwoording²:

1. indien een bestemmingsplan betrekking heeft op het gebied tussen de 100%-letaliteitszone en de 1%-letaliteitszone van de buisleiding (in geval van toxische stoffen tussen de 1%-letaliteitszone en de afstand waarop het plaatsgebonden risico gelijk is aan 10^{-8}).
2. a. als het groepsrisico onder 0.1 keer de oriëntatiewaarde blijft;
b. als het groepsrisico minder dan 10% toeneemt.

² Zie artikel 12, lid 3 van het Bevb

In een beperkte verantwoording van het groepsrisico hoeven slechts vier zaken aan de orde te komen, namelijk:

1. De personendichtheid in het invloedsgebied van de buisleidingen.
2. De hoogte van het groepsrisico.
3. De bestrijdbaarheid.
4. De zelfredzaamheid.

Een nadere beschouwing van risicoreducerende maatregelen en ruimtelijke alternatieven met een lager groepsrisico is in dat geval niet nodig.

Bijlage 3. Carola-rapportage

Inhoud

1 Inleiding	2
2 Invoergegevens	4
2.1 Interessegebied	4
2.2 Relevante leidingen	4
2.3 Populatie.....	5
3 Plaatsgebonden risico	7
3.1 Figuur 3.1 Plaatsgebonden risico voor 3426_leiding-A-510-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie	7
3.2 Figuur 3.2 Plaatsgebonden risico voor 3426_leiding-A-595-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie	7
4 Groepsrisico screening	8
4.1 Figuur 4.1 Groepsrisico screening voor 3426_leiding-A-510-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie	8
4.2 Figuur 4.2 Groepsrisico screening voor 3426_leiding-A-595-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie	9
5 FN curves.....	10
5.1 Figuur 5.1 FN curve voor 3426_leiding-A-510-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie voor de kilometer tussen stationing 820.00 en stationing 1820.00	10
5.2 Figuur 5.2 FN curve voor 3426_leiding-A-595-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie voor de kilometer tussen stationing 820.00 en stationing 1820.00	10
6 Referenties.....	11

1 Inleiding

In deze rapportage worden de gebruikte invoergegevens en de door CAROLA gegenereerde resultaten weergegeven. Deze gegevens vormen de basis voor een QRA-rapportage. Naast deze basisinvoergegevens en –resultaten wordt in de Handleiding Risicoberekeningen Bevb aangegeven welke elementen ook in de QRA beschreven moeten worden. In onderstaand overzicht worden welke elementen beschreven moeten worden en of deze door CAROLA worden aangeleverd. Indien de elementen niet door CAROLA worden gegenereerd, moeten ze door de opsteller van de QRA-rapportage worden ingevuld. Het meest recente overzicht van de te beschrijven elementen wordt gegeven in de van kracht zijnde versie van de Handleiding Risicoberekeningen Bevb.

In CAROLA berekeningen wordt gebruik gemaakt van de parameters conform de Handleiding Risicoberekeningen Bevb [1]. Achtergrondinformatie over de berekeningen kan worden gevonden in [2, 3, 4, 5].

Overzicht van de elementen die in een QRA gerapporteerd moeten worden.

Onderwerp	Vertrouwelijk/ Openbaar	Aangeleverd door CAROLA
1 Algemene rapportgegevens		
Administratieve gegevens:	Openbaar	Deels
naam en adres van de leidingexploitant(en) (volgens Bevb) naam en adres van de opsteller van de QRA		Nee
Reden opstellen QRA	Openbaar	Nee
Gevolgde methodiek	Openbaar	Ja
rekenpakket met versienummer parameterbestand met versienummer		
Peildatum QRA	Openbaar	
datum van de berekening datum van aanmaak van de buisleidinggegevens		Ja Nee
2 Algemene beschrijving van de buisleiding(en)		
Gegevens buisleiding	Openbaar	
naam buisleiding diameter druk eventuele mitigerende maatregelen		Ja Ja Ja Ja
Ligging van de leiding, aan de hand van kaart(en) op schaal.	Openbaar	
leiding noordpijl en schaalindicatie		Ja Ja
3 Beschrijving omgeving		
Omgevingsbebouwing en gebiedsfuncties	Openbaar	
bestemmingsplannen al dan niet gedeeltelijk binnen de PR 10⁻⁶-contour en het invloedsgebied		Ja indien ingevoerd
Actuele topografische kaart	Openbaar	Ja indien ingevoerd
Een beschrijving van de bevolking rond de buisleiding, onder opgave van de wijze waarop deze beschrijving tot stand is gekomen (o.a. incidentele bebouwing, lintbebouwing)	Openbaar	Nee
Mogelijke gevaren van buiten de buisleiding die op de buisleiding effect kunnen hebben (risicoverhogende objecten, buurtbedrijven/ activiteiten, vliegroutes, windturbines)	Openbaar	Nee
Gebruikt weerstation	Openbaar	Ja
4 Beschrijving per leiding van mogelijke risico's voor de omgeving		
Samenvattend overzicht van de resultaten van de QRA, waarin tenminste is opgenomen:	Openbaar	Ja
Kaart met het berekende plaatsgebonden risico, met contouren voor 10 ⁻⁴ , 10 ⁻⁵ , 10 ⁻⁶ , 10 ⁻⁷ en 10 ⁻⁸ (indien aanwezig)	Openbaar	Ja
FN-curve, voor zowel huidige als toekomstige situatie, met het groepsrisico voor de kilometer buisleiding met de grootste overschrijding van de oriënterende waarde. Op de horizontale as van de grafiek met de FN-curve wordt het aantal dodelijke slachtoffers uitgezet, op de verticale as de cumulatieve kans tot 10 ⁻⁹ per jaar	Openbaar	Ja

FN-datapunt waarbij de maximale overschrijding van de oriëntatiewaarde optreedt, inclusief de factor van de overschrijding	Openbaar	Ja
Grafiek met de screening van het groepsrisico	Openbaar	Ja
Beschrijving of er kwetsbare bestemmingen en/of beperkt kwetsbare bestemmingen binnen de PR contour van 10^{-6} per jaar zijn	Openbaar	Nee
Voorgestelde preventieve en repressieve maatregelen die in de QRA zijn meegenomen	Openbaar	Ja

2 Invoergegevens

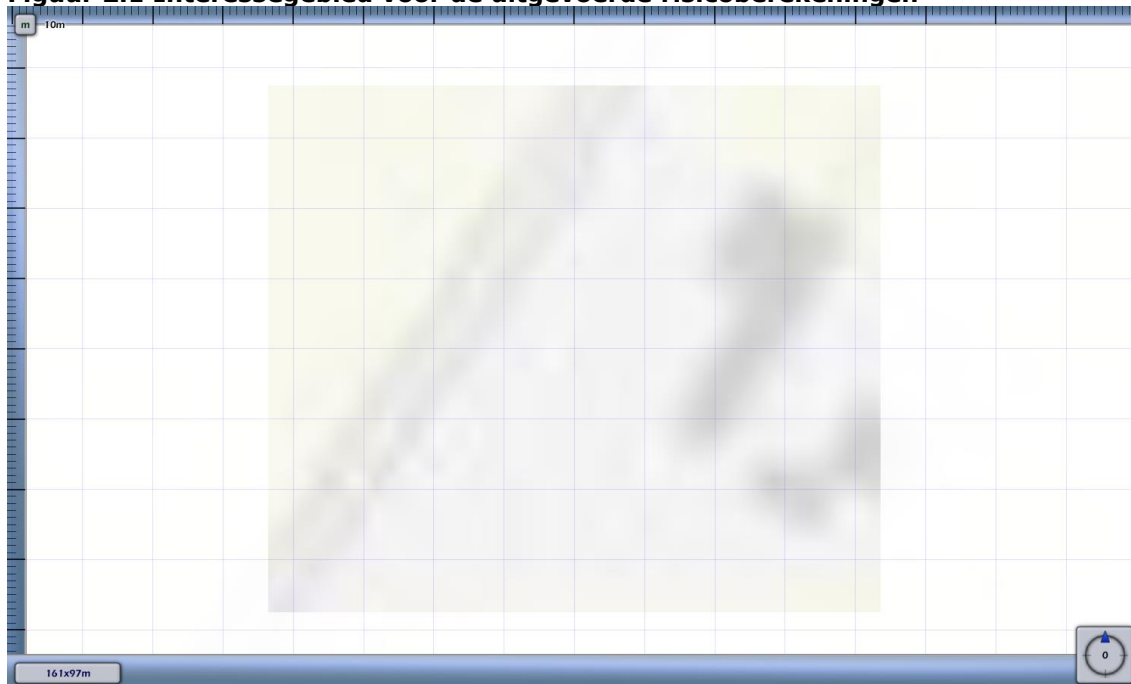
De risicoberekeningen die in dit rapport zijn beschreven zijn uitgevoerd met CAROLA versie 1.0.0.52. De gehanteerde parameterfile heeft versienummer 1.3. De berekeningen zijn uitgevoerd op 06-10-2016. Dit project is opgeslagen onder de naam P:\P163208\Carola\P163208_Hagenweg_Huidig.crp en is laatstelijk bijgewerkt op 05-10-2016. Voor de berekeningen is gebruik gemaakt van de meteorologische gegevens van het weerstation Deelen. De gebruikte ruwheidslengte is 0,1 meter.

In dit hoofdstuk worden de verschillende invoergegevens nader gespecificeerd in de navolgende secties.

2.1 Interessegebied

Het interessegebied is weergegeven in figuur 2.1

Figuur 2.1 Interessegebied voor de uitgevoerde risicoberekeningen

2.2 Relevante leidingen

Op basis van het gespecificeerde interessegebied zijn de volgende aardgastransportleidingen meegenomen. Voor dit onderzoek zijn alleen de gearceerd weergegeven leidingen relevant. De overige leidingen worden niet verder behandeld in dit rapport.

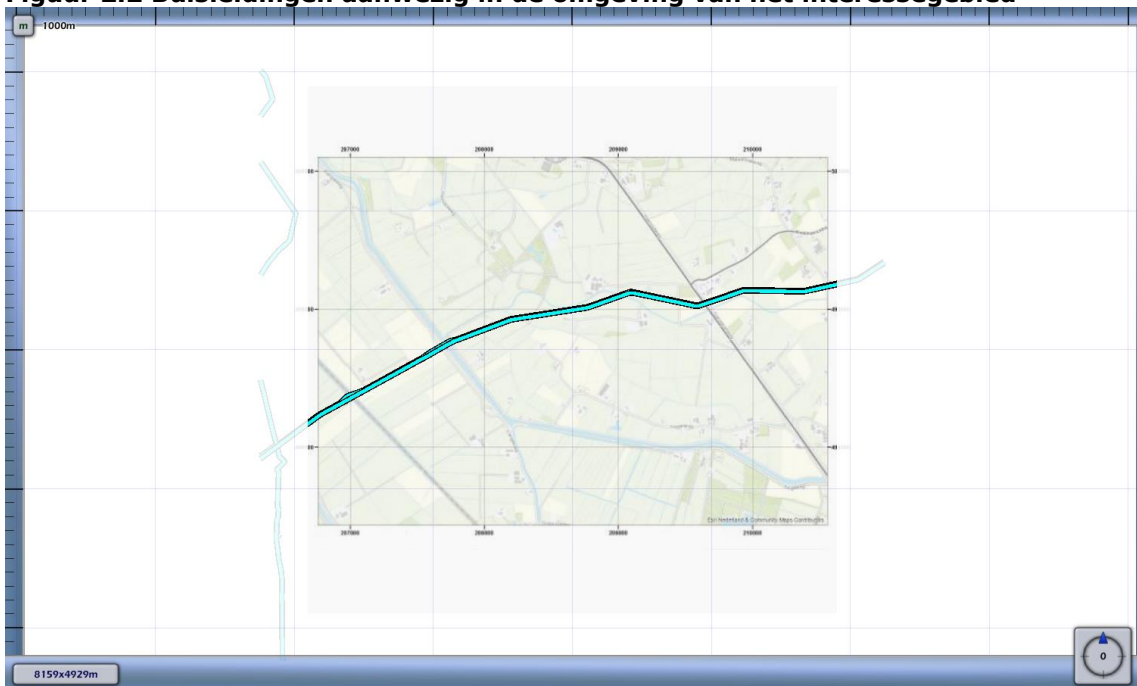
Eigenaar	Leidingnaam	Diameter [mm]	Druk [bar]	Datum aanleveren gegevens
N.V. Nederlandse Gasunie	3426_leiding-A-510-deel-1	914.40	66.20	27-09-2016
N.V. Nederlandse Gasunie	3426_leiding-A-595-deel-1	457.00	66.20	27-09-2016
N.V. Nederlandse Gasunie	3426_leiding-N-551-07-deel-1	114.30	40.00	27-09-2016

Eigenaar	Leidingnaam	Diameter [mm]	Druk [bar]	Datum aanleveren gegevens
N.V. Nederlandse Gasunie	3426_leiding-N-551-20-deel-1	159.00	40.00	27-09-2016
N.V. Nederlandse Gasunie	3426_leiding-N-551-20-deel-2	168.30	40.00	27-09-2016
N.V. Nederlandse Gasunie	3426_leiding-N-551-20-deel-3	168.30	40.00	27-09-2016

De exploitant specifieke factoren voor casuïstiek (cluster 1b), actief rappel (cluster 1C) en mitigerende maatregelen corrosie staan beschreven in Tabel 11 van Module B van de Handleiding Risicoberekeningen Bevb [1].

De leidingen zijn gevisualiseerd in figuur 2.2.

Figuur 2.2 Buisleidingen aanwezig in de omgeving van het interessegebied

Voor de in bovenstaande tabel opgenomen leidingen zijn geen risico mitigerende maatregelen verdisconteerd in de bijbehorende risicoberekeningen.

2.3 Populatie

De percentages in de kolom "Percentages Personen" in onderstaande tabellen hebben achtereenvolgens de betekenis:

- % aanwezig gedurende de dagperiode/
- % aanwezig gedurende de nachtperiode/
- % buiten gedurende de dagperiode/
- % buiten gedurende de nachtperiode/
- % overdag aanwezig gedurende het jaar/
- % 's nachts aanwezig gedurende het jaar.

Populatiepolygonen

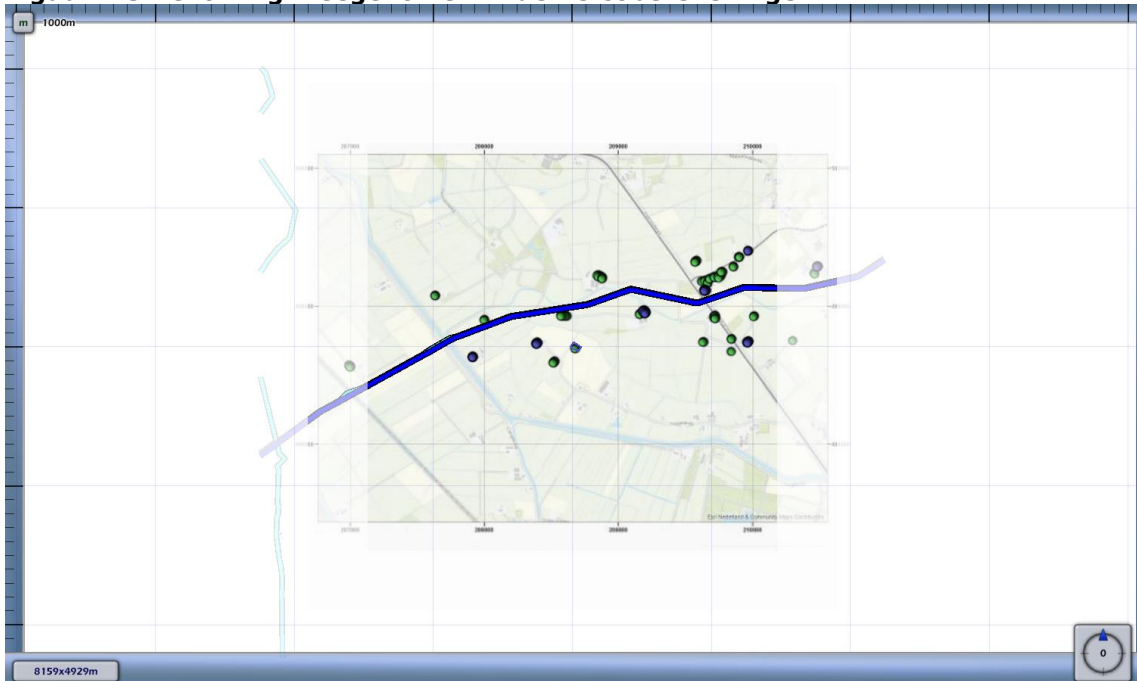
Label	Type	Aantal	Percentage Personen
T1	Werken	40	100/ 0/ 7/ 1/ 100/ 100

Populatiebestanden

Pad	Type	Aantal	Percentage Personen
Volk BAG\industrie-dag100-nacht30.txt	Werken	10	100/ 30/ 7/ 1/ 100/ 100
Volk BAG\industrie-dag100-nacht30.txt	Werken	10	100/ 0/ 7/ 1/ 100/ 100
Volk BAG\wonend_vakantiehuis-dag50-nacht100.txt	Wonen	97	50/ 100/ 7/ 1/ 100/ 100

De ingevoerde populatie is weergegeven in figuur 2.3

Figuur 2.3 Bevolking meegenomen in de risicoberekeningen

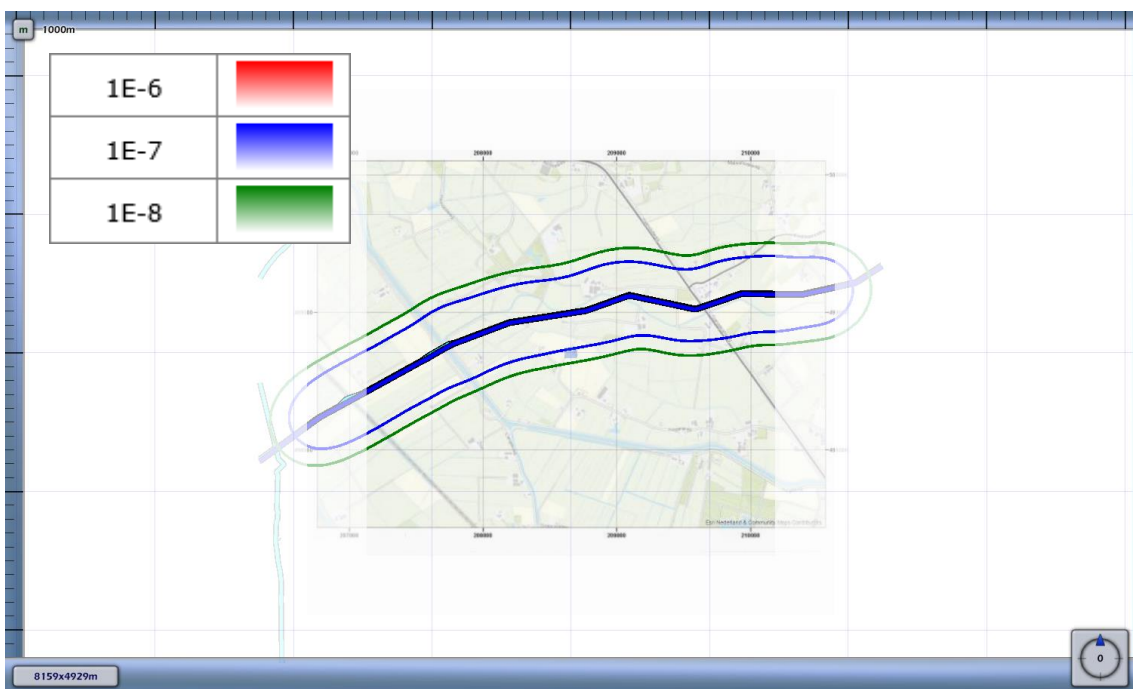

Populatietype	Polygoonpunten	Populatiepolygoon
Wonen		
Werken		
Evenement		

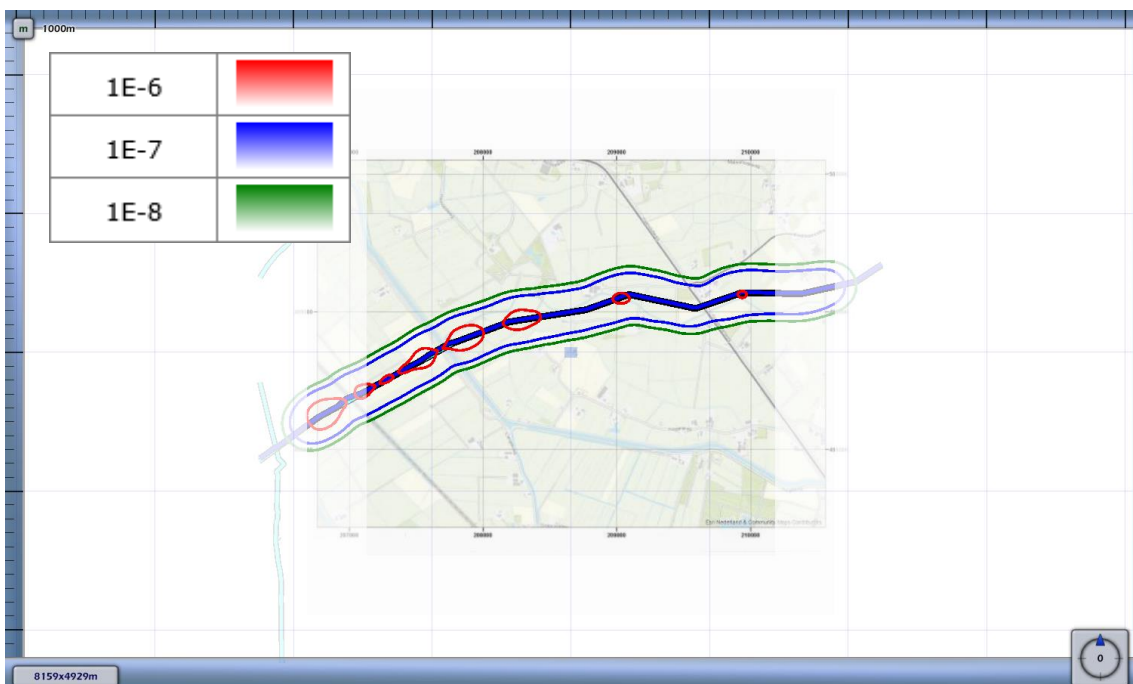
3 Plaatsgebonden risico

Voor de in voorgaande hoofdstuk genoemde leidingen is het plaatsgebonden risico bepaald. Voor elk van de leidingen wordt het plaatsgebonden risico weergegeven als iso-risicocontouren op een achtergrondkaart.

3.1 Figuur 3.1 Plaatsgebonden risico voor 3426_leiding-A-510-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

3.2 Figuur 3.2 Plaatsgebonden risico voor 3426_leiding-A-595-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

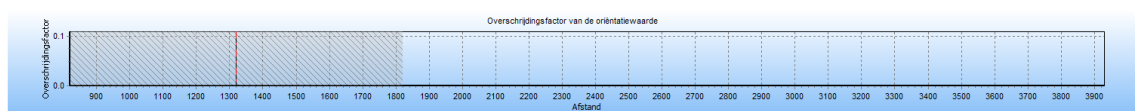

4 Groepsrisico screening

Om in één oogopslag een indruk te krijgen van het groepsrisico wordt het groepsrisico gescreend alvorens voor specifieke segmenten FN-curves te visualiseren. Voor elk van de leidingen wordt per stationing de overschrijdingsfactor van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico weergegeven. Deze is berekend door rondom elk punt op de leiding één kilometer segment te kiezen die gecentreerd ligt ten opzichte van dit punt. Voor deze kilometer leiding is een FN-curve berekend en voor deze FN-curve de overschrijdingsfactor.

De overschrijdingsfactor is de verhouding tussen de FN-curve en de oriëntatiewaarde. Daarmee is de overschrijdingsfactor een maat die aangeeft in hoeverre de oriëntatiewaarde wordt genaderd of overschreden. Een overschrijdingsfactor kleiner dan 1 geeft aan dat de FN-curve onder de oriëntatiewaarde blijft. Bij een waarde van 1 zal de FN-curve de oriëntatiewaarde raken. Bij een waarde groter dan 1 wordt de oriëntatiewaarde overschreden.

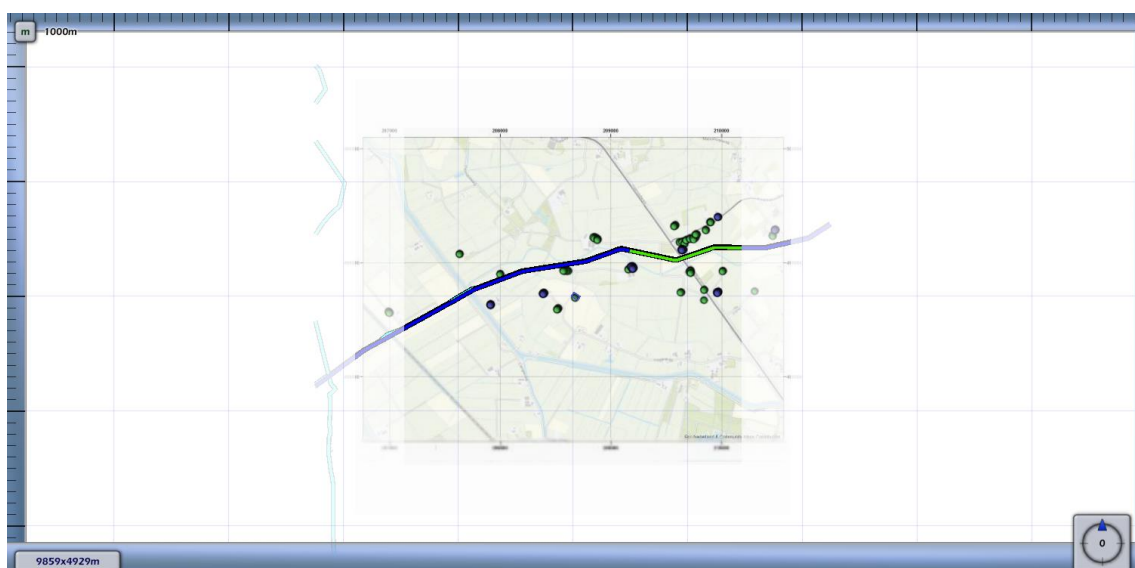
4.1 Figuur 4.1 Groepsrisico screening voor 3426_leiding-A-510-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

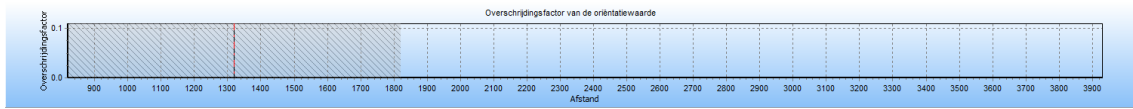
De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 10 slachtoffers en een frequentie van $2.10E-008$.

De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan $2.104E-004$ en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 820.00 en stationing 1820.00. Voor deze kilometer leiding is de FN-curve opgenomen in het volgende hoofdstuk. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in figuur 4.1.

Figuur 4.1 Kilometer leiding behorende bij de maximale overschrijding van de FN-curve voor 3426_leiding-A-510-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

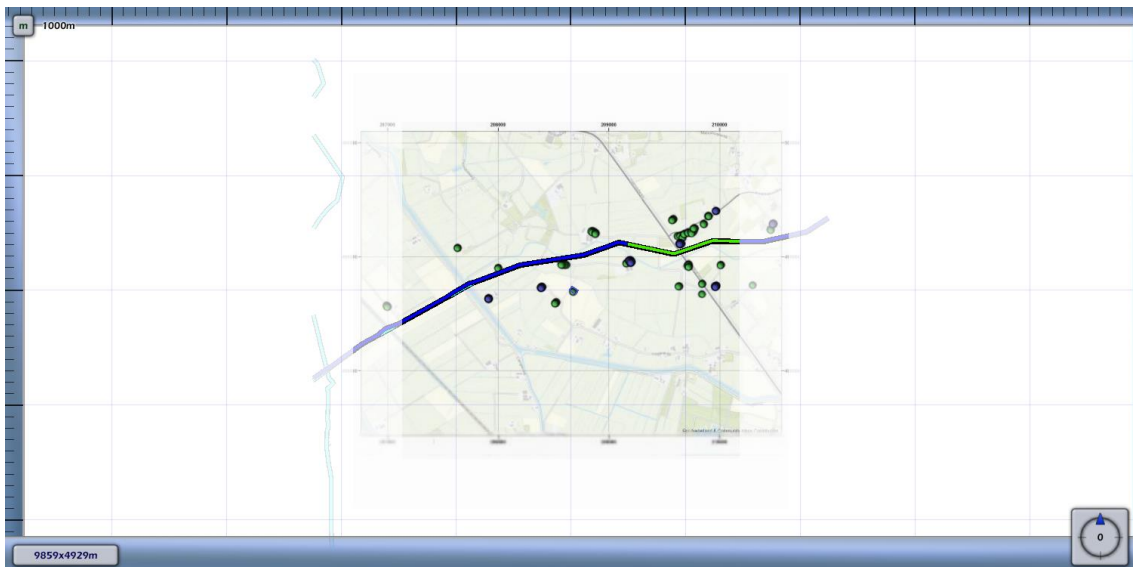
4.2 Figuur 4.2 Groepsrisico screening voor 3426_leiding-A-595-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 0 slachtoffers en een frequentie van 0.00E+000.

De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan 0.000E+000 en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 820.00 en stationing 1820.00. Voor deze kilometer leiding is de FN-curve opgenomen in het volgende hoofdstuk. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in figuur 4.2.

Figuur 4.2 Kilometer leiding behorende bij de maximale overschrijding van de FN-curve voor 3426_leiding-A-595-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie

5 FN curves

Voor elk van de eerder genoemde leidingen is het groepsrisico berekend. Een samenvatting van de resultaten hiervan is gegeven in het voorgaande hoofdstuk; in dit hoofdstuk wordt voor elk van de leidingen de daadwerkelijke FN-curve gegeven van de (in termen van groepsrisico) "slechtste" kilometer van het betreffende tracé.

5.1 Figuur 5.1 FN curve voor 3426_leiding-A-510-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie voor de kilometer tussen stationing 820.00 en stationing 1820.00

5.2 Figuur 5.2 FN curve voor 3426_leiding-A-595-deel-1 van N.V. Nederlandse Gasunie voor de kilometer tussen stationing 820.00 en stationing 1820.00

6 Referenties

- [1] Handleiding Risicoberekeningen Bevb. Versie 1.0. 20 december 2010.
- [2] Risicomethodiek aardgastransportleidingen. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Brief 390/06 CEV Lah/pbz-1191. 6 november 2006.
- [3] Risicomethodiek aardgastransportleidingen. Ministerie van VROM. Brief 2006.334302. 7 december 2006.
- [4] Laheij GMH, Vliet AAC van, Kooi ES. Achtergronden bij de vervanging van zoneringsafstanden hogedruk aardgastransportleidingen van de N.V. Nederlandse Gasunie. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. RIVM-rapport 620121001/2008. 2008.
- [5] M. Gielisse, M.T. Dröge, G.R. Kuik. Risicoanalyse aardgastransportleidingen. N.V. Nederlandse Gasunie. DEI 2008.R.0939. 2008.